ALANYA 4. 3-4-5 MAYIS 2018

ULUSLARARASI HUKUK SEMPOZYUMU

International Symposium on Law

SEMPOZYUM ÖZET KİTAPÇIĞI

ASOSCONGRESS 2018 CONFERENCE ABSTRACTS

EDİTÖR
Dr. Öğr. Üyesi Muhammed ZİNCİRLİ

ISBN: 978-605-2132-33-3

#asoscongress

www.asoscongress.com

IV. ULUSLARARASI HUKUK SEMPOZYUMU ÖZET KİTAPÇIĞI

ISBN: 978-605-2132-33-3

Yayın Yönetmeni
Muhammet Özcan

Yayın Editörü
Dr. Öğr. Üyesi Muhammed ZİNCİRLİ

Kapak Tasarımı
Bülent Polat

Erişime Açıldığı Tarih
09.05.2018

Asos Yayınevi
1.baskı
Adres: Çaydaçıra Mah. Hacı Ömer Bilginoğlu Cad. No: 67/2-4/MERKEZ/ELAZIĞ
Telefon: 0532 643 75 23
Mail Adresi: asos@asosyayinlari.com
Web: www.asosyayinlari.com
İnstagram: https://www.instagram.com/asosyayinevi/
Facebook: https://www.facebook.com/asosyayinevi/
Twitter: https://twitter.com/Asosyayinevi

Özet kitapçığında yayınlanan tüm bildiriler Sobiad tarafından indekslenmiş, İntihal.net tarafından benzerlik denetiminden geçirilmiştir.

Sempozyum Onursal Başkanı

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Ahmet Pınarbaşı

Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Kemal Şenocak

Sempozyum Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Leyla Harputlu
Doç. Dr. Özcan Bayrak
Doç. Dr. Serdar Yavuz
Doç. Dr. Sebahattin Devecioğlu
Doç. Dr. Ahmet Nusret Bulgurcuoğlu
Dr. Öğretim Üyesi Ahmed Aldyab
Dr. Öğretim Üyesi Bahar Öcal Apaydın
Dr. Öğretim Üyesi Hüsamettin Karataş
Dr. Öğretim Üyesi Nacide Uysal
Dr. Öğretim Üyesi Seda Taş
Dr. Öğretim Üyesi Yavuz Uysal
Arş. Gör. Serdar Arslan
Arş. Gör. Nuri Çelikel
Arş. Gör. Kemal Sür
Arş. Gör. Nazlı Türker

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Abdulkadir Baharçiçek
Prof. Dr. Abdullah Soysal
Prof. Dr. Adnan Çelik
Prof. Dr. Ahmet Ağca
Prof. Dr. Ahmet Aksın
Prof. Dr. Ahmet Buran
Prof. Dr. Ahmet Yatkın
Prof. Dr. Aleksandra Vranes
Prof. Dr. Ali Özdemir
Prof. Dr. Ali Tilbe
Prof. Dr. Ali Yılmaz Gündüz

Prof. Dr. Anaid Donabedian Inalco
Prof. Dr. Ayhan Aydın
Prof. Dr. Ayşe Banu Karadağ
Prof. Dr. Bahri Ata
Prof. Dr. Belkacem Boumahdi
Prof. Dr. Belkıs Özkara
Prof. Dr. Bünyamin Akdemir
Prof. Dr. Bünyamin Aydın
Prof. Dr. Canan Çetin
Prof. Dr. Candalene J. McCombs
Prof. Dr. Cemal Avcı
Prof. Dr. Cemile Hesenzade
Prof. Dr. Choi Han - Woo
Prof. Dr. Cihan Işıkhan
Prof. Dr. Daoud Djefafla
Prof. Dr. David Carr
Prof. Dr. Elena Oganova
Prof. Dr. Elif Yüksel Oktay
Prof. Dr. Emre Erol
Prof. Dr. Ercan Alkaya
Prof. Dr. Erica H. Gilson
Prof. Dr. Erol Asiltürk
Prof. Dr. Eva Agnes Csato
Prof. Dr. Fadime Suata Alpaslan
Prof. Dr. Flera Sayfulina
Prof. Dr. Füsun Ataseven
Prof. Dr. Füsun Çınar Altıntaş
Prof. Dr. Gülay Budak
Prof. Dr. Gwendolyn Alexander
Prof. Dr. H. Birsen Hekimoglu-Örs
Prof. Dr. Hacer Tor
Prof. Dr. Haluk Emiroğlu
Prof. Dr. Hasan Tutar
Prof. Dr. Hasan Onat
Prof. Dr. Himmet Karadal
Prof. Dr. Hocine Boukara

Prof. Dr. Işıl Uluçam Wegmann
Prof. Dr. İ. Gülsel Sev
Prof. Dr. İbrahim Kavaz
Prof. Dr. İbrahim Kocabaş
Prof. Dr. İbrahim Örnek
Prof. Dr. İbrahim Solak
Prof. Dr. İlhan Genç
Prof. Dr. İsmail Bakan
Prof. Dr. İsmail Bekçi
Prof. Dr. İpek Deveci Karakoç
Prof. Dr. Joachim Klose
Prof. Dr. Kathleen Malu
Prof. Dr. Kazuyuki Nagai
Prof. Dr. Kemal Şenocak
Prof. Dr. Khalil Awda
Prof. Dr. Kim Hyo Joung
Prof. Dr. Liptai Kalman
Prof. Dr. Ljiljana Markoviç
Prof. Dr. Lubov Kopanitsya
Prof. Dr. Mahmut Tekin
Prof. Dr. Mashood Baderin
Prof. Dr. Mehmet Akif Özdoğan
Prof. Dr. M. Ali Kırman
Prof. Dr. Mehmet Arslan
Prof. Dr. Mehmet Dursun Erdem
Prof. Dr. Mehmet Nuri Gömleksiz
Prof. Dr. Mehmet Özkarcı
Prof. Dr. Mehmet Tıraş
Prof. Dr. Mohammed Hardan Ali
Prof. Dr. Moheddin Bananeh
Prof. Dr. Mukadder Boydak Ozan
Prof. Dr. Mukadder Erkan
Prof. Dr. Mustafa Arslan
Prof. Dr. Mustafa Bulat
Prof. Dr. Mustafa Çevik
Prof. Dr. Mustafa Safran

Prof. Dr. Mustafa Taşlıyan
Prof. Dr. Nabeel Madallah Hamad Al-Obaidi
Prof. Dr. Nadir İlhan
Prof. Dr. Nassıra Hedjerassı
Prof. Dr. Orhan Çoban
Prof. Dr. Olena Ivanovska
Prof. Dr. Pınar Süral Özer
Prof. Dr. Recep Dikici
Prof. Dr. Roberto Veraldi
Prof. Dr. Sabahat Bayrak Kök
Prof. Dr. Sanjin Kodric
Prof. Dr. Semra Güney
Prof. Dr. Sedat Cereci
Prof. Dr. Serap Çabuk
Prof. Dr. Serpil Ağcakaya
Prof. Dr. Sevil Mehdiyeva
Prof. Dr. Süleyman Cem Şaklanlı
Prof. Dr. Süleyman Uysal
Prof. Dr. Sven Tarp
Prof. Dr. Şevki Özgener
Prof. Dr. Tofiq Abdülhasanli
Prof. Dr. Tahir Akgemci
Prof. Dr. Tahir Balcı
Prof. Dr. Tarık Özcan
Prof. Dr. Tetsuya Sato
Prof. Dr. Tom Schoeneman
Prof. Dr. Viktoria Serzhanova
Prof. Dr. Yavuz Taşkıran
Prof. Dr. Woo Chan Duck
Prof. Dr. Zeynep Hatunoğlu

Doç. Dr. Ahmet Akkaya
Doç. Dr. Ahmet Kara
Doç. Dr. Ahmet Talimciler
Doç. Dr. Altan Doğan
Doç. Dr. Ayşe Nazlı Ayyıldız Unnu

Doç. Dr. Besir Mustafayev
Doç. Dr. Beyhan Zabun
Doç. Dr. Beyhan Kanter
Doç. Dr. Bülent C. Tanrıtanır
Doç. Dr. Burçin Cevdet Çetinsöz
Doç. Dr. Cemal İyem
Doç. Dr. Duygu Kızıldağ
Doç. Dr. Dündar Alikılıç
Doç. Dr. Elmas Şahin
Doç. Dr. Emel Bahar
Doç. Dr. Emin Çelebi
Doç. Dr. Erdal Arlı
Doç. Dr. Elmira Memmedova Kekeç
Doç. Dr. Esra Birkan Baydan
Doç. Dr. Fatih Arslan
Doç. Dr. Fatih Kanter
Doç. Dr. Fatih Mehmet Öcal
Doç. Dr. Fatih Özek
Doç. Dr. Fatma Nur Yorgancılar
Doç. Dr. Ferit İzci
Doç. Dr. Funda Kızıler Emer
Doç. Dr. Gadir Bayramlı
Doç. Dr. Gulnara Kanbarova
Doç. Dr. Gül Kayalıdere
Doç. Dr. Güldane Araz Ay
Doç. Dr. Güler Tozkoparan
Doç. Dr. Halil Tokcan
Doç. Dr. Haluk Pınar
Doç. Dr. Hasan Güner Berkant
Doç. Dr. Hatice Hicret Özkoç
Doç. Dr. Hüseyin Köksal
Doç. Dr. İbrahim Ethem Taş
Doç. Dr. İbrahim Işıtan
Doç. Dr. İrina Pokrovskaya
Doç. Dr. İhsan Erdem Sofracı
Doç. Dr. Kader Sürmeli

Doç. Dr. Kemal Erol
Doç. Dr. Kürşat Çelik
Doç. Dr. Lübüv Çimpoeş
Doç. Dr. Mahmut Yardımcıoğlu
Doç. Dr. Mehmet Sarı
Doç. Dr. Lütfiye Özdemir
Doç. Dr. Mary Beth Schaefer
Doç. Dr. Muhittin Kapanşahin
Doç. Dr. Murat Elmalı
Doç. Dr. Mehmet Ak
Doç. Dr. Mustafa Karabulut
Doç. Dr. Mustafa Kısakürek
Doç. Dr. Mutlu Deveci
Doç. Dr. Nazile Abdullazade
Doç. Dr. Nazmi Özerol
Doç. Dr. Necdet Yaşar Bayatlı
Doç. Dr. Nesrin Deliktaşlı
Doç. Dr. Nevin Özdemir
Doç. Dr. Nevzat Yüksel
Doç. Dr. Nurullah Ulutaş
Doç. Dr. Nusret Göksu
Doç. Dr. Olca Sürgevil
Doç. Dr. Onur Köksal
Doç. Dr. Özcan Bayrak
Doç. Dr. Özlem Demirel Dönmez
Doç. Dr. Salih Yeşil
Doç. Dr. Sare Şengül
Doç. Dr. Saffet Kartopu
Doç. Dr. Sebahattin Devecioğlu
Doç. Dr. Seçil Fettahlıoğlu
Doç. Dr. Selçuk Balı
Doç. Dr. Selahattin Kaymakçı
Doç. Dr. Sibel Cengiz
Doç. Dr. Sibel Kılıç
Doç. Dr. Sibel Üst Erdem
Doç. Dr. Şafak Kaypak

Doç. Dr. Tamer Budak
Doç. Dr. Tarana Khalilova Ahmed Gizi
Doç. Dr. Tuba Büyükbeşe
Doç. Dr. Tudora Arnaut
Doç. Dr. Turan Akkoyun
Doç. Dr. Türkan Erdoğan
Doç. Dr. Ümran Türkyılmaz
Doç. Dr. Ünal Taşkın
Doç. Dr. Yegane Çağlayan
Doç. Dr. Yılmaz Karadeniz
Doç. Dr. Yusuf Şahin
Doç. Dr. Yücel Ayrıçay
Doç. Dr. Yüksel Gögebakan
Doç. Dr. Zeki Coşkuner

Dr. Öğretim Üyesi Adnan Altun
Dr. Öğretim Üyesi Ahmet Çiçekler
Dr. Öğretim Üyesi Ahmet Turan Sinan
Dr. Öğretim Üyesi Arif Selim Eren
Dr. Öğretim Üyesi Bahadır Köksalan
Dr. Öğretim Üyesi Bahar Öcal Apaydın
Dr. Öğretim Üyesi Banu Tanrıöver
Dr. Öğretim Üyesi Bekir Kayabaşı
Dr. Öğretim Üyesi Bengü Hırlak
Dr. Öğretim Üyesi Beyzade Nadir Çetin
Dr. Öğretim Üyesi Birol İpek
Dr. Öğretim Üyesi Burcu Özge Özaslan Çalışkan
Dr. Öğretim Üyesi Dilek Pembece
Dr. Öğretim Üyesi Duygu Koçak
Dr. Öğretim Üyesi Ebru Onurlubaş
Dr. Öğretim Üyesi Evrim Mayatürk Akyol
Dr. Öğretim Üyesi Fadime Tosik Dinç
Dr. Öğretim Üyesi Fahri Kılıç
Dr. Öğretim Üyesi Fikret Birdişli
Dr. Öğretim Üyesi Gökçen Şahmaran Can
Dr. Öğretim Üyesi Gülsüm Vezir Oğuz

Dr. Öğretim Üyesi Hakan Yalap
Dr. Öğretim Üyesi Hikmet Maraşlı
Dr. Öğretim Üyesi Hüsamettin Karataş
Dr. Öğretim Üyesi İbrahim Görücü
Dr. Öğretim Üyesi İdil Tuncer Kazancı
Dr. Öğretim Üyesi İzzet Taşar
Dr. Öğretim Üyesi Kürşat Yusuf Aytaç
Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Levent Erdaş
Dr. Öğretim Üyesi Lütfi Alıcı
Dr. Öğretim Üyesi Lütfiye Özaydın Akyol
Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Gürlek
Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Yalçın Yılmaz
Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Yılmaz
Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Uğraş
Dr. Öğretim Üyesi Nacide Uysal
Dr. Öğretim Üyesi Nilüfer Alimen
Dr. Öğretim Üyesi Nurhodja Akbulaev
Dr. Öğretim Üyesi Ömer Tuğrul Kara
Dr. Öğretim Üyesi Özlem Yaşar Uğurlu
Dr. Öğretim Üyesi Ramazan Yirci
Dr. Öğretim Üyesi Recep Özdemir
Dr. Öğretim Üyesi Sara Onur
Dr. Öğretim Üyesi Seçil Eda Kartal
Dr. Öğretim Üyesi Seda Taş
Dr. Öğretim Üyesi Selcen Kök
Dr. Öğretim Üyesi Sezgin Demir
Dr. Öğretim Üyesi Tahir Çelikbağ
Dr. Öğretim Üyesi Tuncay Yavuz Özdemir
Dr. Öğretim Üyesi Türkan Askerova
Dr. Öğretim Üyesi Yavuz Haykır
Dr. Öğretim Üyesi Yavuz Uysal
Dr. Öğretim Üyesi Yeliz Mohan Bursalı
Dr. Öğretim Üyesi Zafer Kahraman

İÇİNDEKİLER

Avrupa Birliği E-Ticaretinde Katma Değer Vergisi Uygulaması 6

"Tek Kişilik Şirket Yapılanmasında Tek Ortağın Sorumluluğu ve Ttk Çerçevesinde Ortaya Çıkabilecek Sorunlara İlişkin Değerlendirme".....7

1982 Anayasası ve 6216 Sayılı Kanun Işığında Bireysel Başvuru Kararlarının Bağlayıcılığı 8

2015/2366/ec Sayılı Ödeme Hizmetleri Direktifi'nin Ödeme Sistemlerine İlişkin Düzenlemelere Getirdiği Yenilikler 9

6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Öneriler 10

6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun Vergi Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi 11

6750 Sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu (Trk)'nun Uygulama Alanı 12

6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nda Zorunlu Lisans Kurumu 13

6771 Sayılı Anayasa Değişikliği ile Askeri Mahkemelerin Kapatılması ve Asker Kişilerin Askeri Suçları Bakımından Yargılanması 14

7036 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun Getirdiği Yeni Düzenlemenin Değerlendirilmesi "iş Uyuşmazlıklarında Zorunlu Arabuluculuk" 15

7099 Sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Ticaret Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi 16

Abolıtıon Of The Death Penalty As A Unıversal Norm 17

Enforcability of Mediation in Family Law Disputes.....18

Aile Konutu Şerhinin Hukukî Etkisi.....19

Aldatılan Eş Üçüncü Kişiden Manevi Tazminat Talep Edebilir Mi" 20

Aldatılan Eşin Zina Eden Eşin İlişki Kurduğu Üçüncü Kişiden Manevî Tazminat Talep Edip Edemeyeceği Meselesi 21

Anayasa Mahkemesi'nin Bireysel Başvuru Usulü Kapsamında Oluşturduğu Toplanma Özgürlüğü İçtihadının Değerlendirilmesi 22

Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğünde İbra Kararına Özgü Durumlar.....23

Anonim Şirket Pay Sahiplerinin Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı 24

Anonim Şirketlerde Azınlığın Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Hakkı 25

Anonim Şirketlerde Genel Kurul ile Yönetim Kurulu Arasındaki Yetki Paylaşımına İlişkin Sorunlar 26

Anonim Şirkette Yönetim Kurulu Üyelerinin Rekabet Yasağı.....27

Aracı Simsarlık Yönünden Çifte Simsarlık Faaliyeti Yürütülmesinin Hüküm ve Sonuçları 28

Arsa Payı İnşaat Sözleşmelerinde İlave İş ve İlave Bağımsız Bölüm 29

Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Regülasyonu Çerçevesinde Türkiye ve Avrupa Birliği'nde Kişisel Verilerin Korunması.....30

Avrupa Birliği'nden Çekilme Hakkı ve Birleşik Krallığın Ab'den Çekilmesinin Hukuki Sonuçları Üzerine Bazı Düşünceler 31

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Suçluların İadesi ve Müebbet Hapis Cezası İlişkisi 32

Ayrımcılıkla Mücadele: İşe Alma ve Mesleki Açıdan Eşit Muamelenin Sağlanması 33

Bina ve Diğer Eser Malikinin Sorumluluğu 34

Borçların Üçüncü Kişilerce Ayıplı İfası Halinde Alacaklı ve Borçlunun Durumu 35

Çekte Muhatap Bankanın Hukuki Sorumluluğu Alanında Yaşanan Gelişmeler 36

Ceza Muhakemesi Hukukunda Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemi: Uzlaştırma 37

Ceza Muhakemesinde Hakimin Tarafsızlığı: Doktrin ve Uygulama Işığında Hakimin Görev Yasakları ve Tarafsızlığını Şüpheye Düşürebilecek Haller 38

Dava Şartı Olarak Arabuluculuk (Hukuk Devleti İlkesi ve Hak Arama Hürriyeti Bakımından Değerlendirme) 39

Değişen Sistem Değişmeyen Sorunlar: Vergi Yargısının Yapısal Sorunlarının Yargısal Bir Reform Olarak Düşünülen İstinaf Süreci Ekseninde Değerlendirilmesi 40

Diplomatik Ajanın Özel Hizmetlisinin Ceza Yargısından Bağışıklığı 42

El Yazılı Vasiyetnamelerde Şekle İlişkin Geçerlilik Şartları 43

Elektronik Ortamda Kurulan Satış Sözleşmelerinde Bitcoinin Sözleşmenin Bedel Unsuru Açısından Değerlendirilmesi 44

Eşitlik İlkesi Çerçevesinde Yabancıların Türkiye'de Lisans Eğitimine Kabulüne İlişkin Değerlendirme 45

Evlilik Birliğinde Sadakat Yükümlülüğüne Aykırılıktan Doğan Tazminat 46

Eziyet Suçunu Uluslararası Belgelerde Aramak ve Anayasa Mahkemesinin Eziyet Yasağını Ele Alışı Üzerine Bir Değerlendirme 47

Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma 48

Fransa'da Anayasa Konseyi Kararlarının Olağanüstü Hal Rejimine Etkisi 49

Genel İşlem Koşullarının Üçüncü Kişilere Etkisi 50

Genel İşlem Şartlarının İçerik Denetimi 51

Göçmen Kaçakçılığı Suçu 52

Gümrük Mevzuatında İtiraz 53

Hâkimin Objektif Tarafsızlık İlkesi Çerçevesinde Duruşma Tutanaklarının Düzenlenmesi 54

Hukuk Muhakemeleri Kanunu M. 304-306'ya Göre Hükmün Tavzihi ve Tashihi 55

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Yemin Formülü 56

Hukuksal Süreçlere Bir Sistematik Yaklaşım 57

Hükümet Sistemleri Bağlamında Türk Anayasal Gelişmeleri 59

Idarenin Doğal Afetler Neticesinde Meydana Gelen Zararlardan Sorumluluğu 60

Idari Yargılamada İvedi Yargılama Usulü 61

II. Meşrutiyet Döneminde Hâkimiyet-i Milliye ve Saltanat Hukuku Üzerine Tartışmalar 62
İkale Sözleşmelerinin Gelir Vergisi Açısından Değerlendirilmesi 63
İki Baba, Bir Çocuk (Alman Medeni Kanunu'nun 1686a Maddesinin Değerlendirilmesi) 64
İmar Planı Uygulanmamasından Kaynaklı Hukuki El Atma: Alternatif Bir Çözüm Yaklaşımı 65
Ip Trafik Değişim (Peering) Sözleşmesi 66
İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkı ve Kavramı 67
İş Sözleşmesi Taraflarında Hukuksal Dönüşüm 68
İş Sözleşmesinin Haklı Nedene Dayanmayan Feshi ve Sonuçları 69
Istanbul Sözleşmesi, Grevıo ve 2017 Türkiye Gölge Raporuna İlişkin Bir Değerlendirme 70
İsviçre Borçlar Kanunu Tasarısı (Or 2020) Hakkında Bir İnceleme 71
Kadastro Teknik Hatalarından Kaynaklı Hukuki Süreçler 72
Kamu Denetçiliği Kurumunun Denetim Ölçütü Olarak İyi Yönetim İlkeleri 73
Kamu Külfetleri Karşısında Eşitlik İlkesinin Somut Görünümlerinden Biri Olarak Kamulaştırma Bedeli 74
Kamulaştırma Sürecinde Alınan Kamu Yararı Kararlarının İdari Dava Konusu Olup Olmayacağı Sorunu 75
Kanunsuz Emir ve 15 Temmuz Ayaklanmasına Katılan Erlerin Durumu 76
Karşılaştırmalı Hukukta Panorama Serbestisi 77
Kayıtlı Sermaye Sisteminde İmtiyazların Korunması 78
Kira Sözleşmelerinin El Değiştirmesi Durumunda Tahkim Anlaşmasın Yeni Malike Etkisi 79
Kişisel Verilerin Korunması Kurumu Üzerine Bir İnceleme 80
Klasik Egemenliğin Dönüşümü 81
Lekelenmeme Hakkı Bağlamında Ceza Muhakemesinde Soruşturmanın Başlaması 82
Mağdur ve Zincirleme Suç Kurumları Bağlamında Çocuk Düşürtme Suçunun Kanundaki Yerinin İncelenmesi 83
Manevi Yansıma Zararının Giderimi 84
Meslek Hastalıklarında Haksız Fiil Tarihinin Belirsizliği ve Bundan Kaynaklanan Sorunlar 85
Milletlerarası Özel Hukukta Kanuna Karşı Hile: Anglo-Saxson ve Kara Avrupası Hukuklarının Mukayeseli Analizi 86
Milletlerarası Özel Hukukta Paket Tur Sözleşmeleri 87
Miras Hukukunda Boşa Çıkan Güvenin Korunması: Culpa İn Testando 88
Mirasçılık Belgesinin Verilmesi 89
Muris Muvazaası 90
Need Misplaced: Consumer Redress And The Directive On Actions For Damages For Competition Infringements 91

Öğretinin ve Yargıtay'ın Maden Ruhsatlarının Hukuki Niteliğine Dair Farklı Görüşleri ve Bunların Değerlendirilmesi 92

Ön İnceleme Duruşmasının Tarafların Mazereti Sebebi ile Hmk M. 140/4 Hükmü Gereğince Ertelenip Ertelenemeyeceği Sorununa Yeni Bir Bakış 93

Ortak Hayata Son Verilmesi Sonrası Ortak Velâyet Hususunda Yasal Düzenleme Gereği 94

Osmanlı Devletinde Kimsesiz, Yetim ve Öksüz Çocukları Korumaya Yönelik Uygulamalar 96

Osmanlı Hukukunda Risk Kavramı ve Sosyal Riskler 97

Paris Prensipleri Işığında Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu' Nun (Tihek) Bağımsızlığının Değerlendirilmesi 98

Payların İktisabından Sonra Verilen Finansal Destek Hangi Durumda Türk Ticaret Kanunu Madde 380.1'i İhlâl Etmez" 99

Roma Statüsü'nde ve Türk Ceza Kanunu'nda Soykırım Suçunun Karşılaştırılması 100

Savunma Hakkı Kapsamında Sanığın Tanığa Soru Sorma Hakkı 101

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerde Müşterek ve Müteselsil Sorumluluk 102

Sierra Club V. Morton Davası Üzerinden Doğa Hakları ve Hukuk İlişkisini Tartışmak 103

Sigorta Hukukunda Asistans Şirketleri ve Asistans Hizmetlerinin Hukuki Niteliği 104

Sigorta Şirketleri Kefalet Sigortası Yapabilir Mi" 105

Sigorta Sözleşmesi Şartlarının Genel İşlem Koşulları Çerçevesinde Hukuki Mahiyeti 106

Sigortacılıkta Tahkim, Sistemin Güncel Sorunları ve Gelecek Beklentisi 107

Sınai Mülkiyet Kanunu Kapsamında Marka Hukukuna Getirilen Yenilikler 108

Son Anayasa Değişiklikleri Uyarınca Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Türk Hukukundaki Yeri 109

Son Yasal Düzenlemeler ve Yargı Kararları Işığında Elektronik Ortamdan Genel Kurul ve Yönetim Kurulu 110

Sosyal Güvenlik ve Sosyal Hizmet Mevzuatı Arasındaki İlişki: Türkiye Örneği 111

Suç Örgütü Üyesi Olmamakla Birlikte Örgüt Adına Suç İşlemek (Tck M. 220/6) 112

Sürücüsüz Araçlar ve Cezai Sorumluluk 113

Ticarî İşletmenin Yapısal Değişikliklere Katılması 114

Ticari Şirketlerin Birleşme, Bölünme ve Tür Değişikliğinin İş İlişkisine Etkisi 115

Ttk Md. 420 Hükmüne Göre Azınlığın Finansal Tablolar ile Buna Bağlı Konuların Ertelenmesini Talep Hakkı 116

Türk Ceza Hukuku Öğretisi ve Uygulamasında İşlenemez Suç 117

Türk Hukuk Sisteminde Alternatif Bir Çözüm Yöntemi: Arabuluculuk 118

Türk Hukuk Sisteminin Uluslararası Hukuka Bakışı Üzerine Doktrinel Uzlaşmazlığın Nedenleri 119

Türk Hukukunda Anonim Şirketlerde İmtiyazlı Paylar 121

Türk Hukukunda Geri Göndermeme İlkesinin Sınır Dışı Edilen Yabancılara Uygulanması 122
Türk Hukukunda Uluslararası Koruma 123
Türk Medeni Kanunu Kapsamında Boşanma Yerine Ayrılık İstemi 124
Türk Milletlerarası Özel Hukuk Sisteminde Tüketici Sözleşmelerine İlişkin Hükmün Kapsamı.....125
Türk-Alman Hukukunda Erginlerin Veya Kısıtlıların Evlat Edinilmesi 126
Türkiye Cumhuriyeti - Avrupa Birliği İlişkileri Sürecinde Türkiye Cumhuriyeti Rekabet Politikaları ile Rekabet Hukukunun Avrupa Birliği'ne Uyumu Rekabet Politikası Faslı Neden Müzakereye Açılamıyor" 127
Türkiye'de İdarenin Sorumluluğu Bağlamında Hizmet Kusuru ve Kamu Hizmetlerine Yansıması 128
Türkiye'de Yeni Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolu Olan İstanbul Tahkim Merkezi'nin Getirdiği Yenilikler ve Çıkabilecek Sorunlar 129
Turkuaz Kart Sahibi Yabancıların Çalışma Şartları 130
Uluslararası Antlaşmaların Tanınması ve Bağlayıcılık Kazanması Konusunda "kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti" Örneği 131
Uluslararası Ceza Hukukunda Kültürel Varlıklar ve Dünya Mirası Niteliğindeki Eserlere Karşı Suçlar: Al Mahdi Kararı Örneği 132
Uluslararası İnsancıl Hukukta İşgal Kavramının Tanımı, İşgalin Başlangıcı ve Bitişinin Tespiti 133
Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ile Mücadelede Bir Medeni Hukuk Tedbiri Olarak Koruma Amacıyla Özgürlüğün Kısıtlanmasının Değerlendirilmesi 134
Vazife Maluliyetinin Maksadı ve Oluşması İçin Gereken Şartlar 135
Vekilin Özen Borcuna Genel Bir Bakış.....136
Vergi Hukukunda Ombudsmanlık.....137
Yabancı Hakem Kararlarının Tanınması ve Tenfizi 138
Yabancı İrtibat Bürolarının ve Çalışanlarının Hukuki Niteliği.....139
Yabancı Yatırım Uyuşmazlıkları ve Icsıd Tahkimi 140
Yağmaya Dönüşen Hırsızlık Suçu (Dolaylı Yağma Suçu) 141
Yapısal Anlamda Türkiye Kişisel Verileri Koruma Kurumu'na İlişkin Bir Değerlendirme 142
Yeni Teknolojik, Sosyal Gelişmeler ve Taşınır Mülkiyetinin Aslen Kazanılmasına İlişkin Hükümler.....143
Yoksulluk Nafakasının Sona Ermesi 144
Zeytindalı Harekatında Zarar Görenler ve Şehit Yakınları Teröre Destek Veren Devletlere Karşı Dava Açabilir Mi".....145
Limited Ortaklıktan Çıkan Ya da Çıkarılan Ortağa Ayrılma Akçesinin Ödenme Koşulları (Ttk M. 642) 146
İş Muhakeme Usulünde Dava Şartı Niteliği ve Arabuluculuk Kurumu 147

Avrupa Birliği E-Ticaretinde Katma Değer Vergisi Uygulaması

Arş.Gör. Tuğçe Akdemir Altunbaşak

Öz

1958'den 1993 yılına kadar ortak pazar ile ivme kazanan Avrupa Ekonomik Bütünleşme Hareketi, 1 Ocak 1993 tarihinden itibaren malların, kişilerin, hizmetlerin ve sermayenin serbestçe dolaşabildiği, sınırda gümrük kontrollerinin kaldırıldığı tek pazara dönüşmüş; diğer taraftan 1990'lı yıllardan itibaren bilgi ve iletişim teknolojisinin hızla gelişmesi, e-ticaretin mali etkileri üzerine yapılan araştırmaların hız kazanmasında biraz zaman aldığı için Avrupa Birliği'ni KDV konusunda tam ölçekli bir dijital tek pazar oluşturma sürecine sokmuştur. 1996 yılından 2015 yılına kadar gelinen süreç içerisinde gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda en son 1 Ocak 2015 tarihinden itibaren, VAT MOSS (KDV mini tek noktada hizmet sunumu) planı doğrultusunda telekomünikasyon, yayın ve elektronik hizmetlerin tümünde KDV, müşterinin bulunduğu yerde tahsil edilecek ve alıcının bulunduğu üye ülkenin hazinesine gidecektir. Dijital tek pazara ilişkin birçok hususun uyumlaştırılması ve iyileştirilmesi gerektiği yaygın şekilde kabul edilmektedir. İşte bu sebeple Avrupa Birliği içindeki farklı KDV rejimlerinden kaynaklanan sınır ötesi e-ticaret üzerindeki yükleri en aza indirmeyi amaçlayan dijital tek pazar stratejisi, 5 Aralık 2017 tarihinde Konsey tarafından kabul edilen yeni hükümlerle birlikte (aşamalı olarak 2021 yılında yürürlüğe girecek), şirketlere (büyük ve küçük ölçekli) eşit şartlar getirmeyi ve KDV gelirlerinin tüketicinin bulunduğu ülkeye akmasını sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, E-Ticaret, Katma Değer Vergisi

"Tek Kişilik Şirket Yapılanmasında Tek Ortağın Sorumluluğu ve Ttk Çerçevesinde Ortaya Çıkabilecek Sorunlara İlişkin Değerlendirme"

Dr. Öğretim Üyesi Abdullah Erdoğan

Öz

"Şirket" kelimesi Arapça kökenli olup "şirk" kelimesinden türemiştir. Yani birden fazla kişiyi şart koşan "ortaklık" anlamına gelir. Dolayısıyla birden fazla kişinin varlığını şart koşan "ortaklık" /"şirket" kelimeleri ile "tek kişilik" kelimesinin yan yana kullanılmasını kabul etmek zor ama alışılması gereken bir ifadedir. Zira 6102 sayılı TTK ile tek pay sahipli anonim ortaklık (m.338/1) ve tek ortaklı limited şirket (m.573/1) kurulması mümkün hale gelmiştir. Bu kişi bir gerçek kişi olabileceği gibi tüzel kişi de olabilir. Türk hukukunda bahsedilen bu zorluktan ötürü tek kişilik şirketin kurulmasına olumsuz bakılırken, Avrupa ülkeleri hukuklarında bu tartışma oldukça çok eski tarihlerde çözülmüş ve tek kişilik şirketlerin kurulmasına veya şirket ortak sayısının bir kişiye düşmesine imkan tanınmıştır. Örneğin Alman hukukunda tek kişilik şirket konusu İmparatorluk Mahkemesinin 28.11.1888 tarihli kararı ile mümkün hale gelmiştir. Tek kişi ile şirket kurulması veya şirketteki ortak sayısının azalarak tek ortaklı hale gelmesi beraberinde bir takım problemler getirmektedir. Zira bu imkanın şirket kavramını zedeleyebileceği gibi kötü niyetli uygulamalara da sebebiyet verebileceği ve muvazaa konusu olabileceği ileri sürülmektedir. Örneğin tek pay sahibi aynı zamanda şirketin tek yetkili yöneticisi olursa bu durum şirketin iki temel organı olan yönetim kurulu ve genel kurulun aynı kişiden ibaret olması sonucunu doğuracaktır. Ayrıca bu şirketin pay sahibinin malvarlığından bağımsız bir malvarlığı olacak ve tek yönetici ve temsilci olan bu kişinin kendisi ile işlem yapıp yapamayacağının açıklığa kavuşturulması gerekecektir. Alman hukukuna göre tek pay sahibi olan yöneticinin bu tür işlemler yapabilmesi için bu imkanın şirket sözleşmesinde açıkça düzenlenmiş olması şartı konulmuştur. Çünkü tek pay sahibinin kasıtlı olarak şirketin menfaatlerine aykırı kararlar alması ihtimal dahilindedir. Muhtemel kötüye kullanmalara karşı TTK bir takım tedbirler almış ve kaygıları gidermeye çalışmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tek Kişi, Şirket, Sorumluluk

1982 Anayasası ve 6216 Sayılı Kanun Işığında Bireysel Başvuru Kararlarının Bağlayıcılığı

Dr. Öğretim Üyesi Berkan Hamdemir

Öz

Hem Türkiye Cumhuriyeti 1982 Anayasası'nda (m. 153) hem de 6212 Sayılı Anayasa Mahkemesi'nin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'da (m. 66) Anayasa Mahkemesi kararlarının, yasama yürütme ve yargı organları ile idare makamlarını ve tüm gerçek ve tüzel kişileri bağladığı net bir şekilde ifade edilmiştir. Anayasa Mahkemesi kararları aynı zamanda hem maddi hem de şekli anlamda kesin hüküm niteliğini haizdir. Bu çalışmanın konusu, 1982 Anayasası ve 6216 sayılı Kanun'daki düzenlemeler ışığında, Anayasa Mahkemesi'nce bireysel başvuru neticesinde verilen kararların niteliğini ve bağlayıcılığını ortaya koyarak, kararın muhataplarının karara uyma zorunluluğu olup olmadığını tespit etmektir. Bu çerçevede özellikle bireysel başvuru kurumunun uygulanmaya başladığı tarihten beri ilk defa İstanbul'da bir yerel mahkemenin Anayasa Mahkemesi kararına uymamasının hukuki dayanağının olup olmadığı araştırılacaktır. Bu konunun seçimi ile Türkiye'de son zamanlarda yargı organlarının, Anayasa Mahkemesi'nin bireysel başvuru kararlarına uyma zorunluluğu ekseninde yaşanan tartışmalara ışık tutulması amaçlanmaktadır. Çalışmada betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Anayasa Mahkemesi, Bireysel Başvuru, Kesin Hüküm, Bağlayıcılık

2015/2366/ec Sayılı Ödeme Hizmetleri Direktifi'nin Ödeme Sistemlerine İlişkin Düzenlemelere Getirdiği Yenilikler

Doç.Dr. İrfan Akın

Öz

Avrupa Komisyonu 25.11.2015 tarihinde 2015/2366/EC sayılı Ödeme Hizmetleri Direktifi (Payment Service Directive 2, PSD2) adı ile yeni bir direktif yayınlamıştır. Bu direktif ile aynı konuda daha önce çıkarılan direktif yürürlükten kaldırılmıştır. Avrupa Komisyonu, PSD2'nin üye ülkeler tarafından ulusal mevzuata adapte edilmesi için 13.01.2018 tarihine kadar süre tanımıştır. Bu tarihe kadar üye ülkelerin bu düzenlemeyi kendi iç hukuklarına aktarmaları gerekmektedir. PSD2 ile geleneksel ödeme yöntemlerine alternatif teşkil edecek yeni ödeme yöntemlerinin gelişmesi amaçlanmaktadır. Türk ödeme hizmetleri mevzuatının yapım aşamasında PSD kaynak olarak alınmıştır. PSD2 ile gelen değişiklikler de Kanun ve alt mevzuatta ileride yapılacak değişikliklere kaynak oluşturacaktır. PSD2 ile getirilen yenilikler, AB'de mevcut ve geleneksel ödeme hizmetlerini yeni bir aşamaya getirirken, bu düzenlemelerin ülkemizde de uygulama bulması ile büyük çaplı değişiklikler kaçınılmaz olacaktır. Sunum kapsamında söz konusu direktifin içeriği, Almanya'da iç hukuka aktarılışı ve ülkemiz hukuk sistemine etkileri ortaya konacaktır.

Anahtar Kelimeler: 1. Ödeme Hizmetleri. 2. 2015/2366/ec Sayılı Ödeme Hizmetleri Direktifi. 3.6493 Sayılı Kanun

6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Öneriler

Arş.Gör. Fatma Hızır

Öz

Kadına yönelik şiddet konusu 20. yüzyılın sonlarında hükümetlerin gündem maddesi olarak zemin kazanmaya başlamıştır. Kadınların insan haklarını kullanmasının önünde önemli engeller bulunmaktaydı. Ancak o tarihlerde aile içi şiddet konusunda henüz bir farkındalık oluşmamıştı. Birleşmiş Milletler kurulunca uyarlanan "Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi" (CEDAW) 1979 yılında, şiddet konusuna yer vermeden yürürlüğe girmiştir. CEDAW komisyonu, genel tavsiye kararlarıyla kadına karşı şiddeti ayrımcılıkla ilişkilendirerek devletleri şiddeti önleme konusunda sorumlu kılmıştır. 1980 yılında Kopenhag'da toplanan 2. Dünya Kadın Konferansı sonuç bildirgesinde 'aile içi şiddet' konusuna ilk defa yer verilmiştir. BM genel kurulunca kadına yönelik şiddetin önlenmesine ilişkin kabul edilen ilk belge ise 20 Aralık 1993 tarihli "Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Bildirge"dir. Bu gelişmeler sonrasında Türkiye'de 1998 yılında "4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun" ile ilk kez doğrudan kadına yönelik şiddet konusunda düzenleme yapılmıştır. Uluslararası hukukta bu gelişmelere paralel olarak 1998 yılında çıkarılan 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun'da yenileme yapılması gerekliliği hasıl olmuştur. Söz konusu Kanun'da uygulamadaki aksaklıkların giderilmesi amacıyla 2007 yılında değişiklikler yapılmıştır. 8 Mart 2012 tarihinde 6284 sayılı "Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun" yürürlüğe girmiştir. Söz konusu kanunda 'kadına yönelik şiddet' ibaresi dikkat çekicidir. 6284 sayılı yasayla şiddet mağdurlarının kapsamı, şiddetin önlenmesi, koruma kararı verilmesi ve kurumlar arası koordinasyon açısından ve mağdura geçici maddi yardım desteği verilmesi bakımından kapsamlı düzenlemeler yapılmıştır. Bu makalede 6284 sayılı Kanun ve ilgili Yönetmelik hükümleri ile getirilen bazı önemli yenilikleri incelenerek mevcut eksiklikler ve uygulamada görülen sorunlar için birtakım öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: 6284 Sayılı Kanun, Ailenin Korunması, Kadına Karşı Şiddet, Aile İçi Şiddet

6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun Vergi Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi

Doç.Dr. Ümit Süleyman Üstün - Arş.Gör. Özge Balaban - Arş.Gör. Abdullah Ceylan

Öz

Günümüz hukuk sistemleri temel hak ve hürriyetlerin güvence altında olduğu ve kişilerin devlet ve diğer kişiler karşısında korunması esasına dayanmaktadır. Teknolojik gelişmelerin bilgi depolamayı ve aktarımını kolaylaştırması neticesinde kişisel verilerin korunması, kişilerin korunmasıyla bütünleşmiş olup kişiliğin gerçekleşebilmesi için olmazsa olmaz şartlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Son otuz yıldır önemi artan kişisel verilerin korunması ile ilgili olarak çıkarılan 6698 sayılı Kanun, bu alanda önemli bir gelişmedir. Devletlerin en önemli gelir kaynağı olan verginin meşruiyeti devletin egemenlik hakkından kaynaklanmaktadır. Devlet ödeme gücüne göre, vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı sağlamak suretiyle mükelleflerden vergi toplamaktadır. Vergilendirme mükelleflerin ödeme gücü göstergeleri olarak kabul edilen gelir, servet ve harcamaları üzerinden gerçekleştirilmektedir. Vergilendirmenin kanunlara uygun, adaletli ve dengeli olarak yapılabilmesi mükelleflerle ilgili birçok bilginin doğru olarak bilinmesi gerekmektedir. Vergi ile ilgili kişisel veriler büyük oranda kamu kurumları tarafından işlenmekte olup bunların korunması hem birey hem devlet açısından büyük öneme haizdir. Bu çalışmada 6698 sayılı kanun, kişi hak ve özgürlüklerine müdahalenin en fazla olduğu hukuk dallarından biri olan Vergi Hukuku bağlamında değerlendirilecektir. Bu amaçla ilk olarak 6698 sayılı Kanun amaç ve kapsamı itibariyle ele alınacaktır. İkinci olarak Vergi Hukukunda kişisel verilerin korunması konusuna genel hatlarıyla değinilecektir. Son olarak 6698 sayılı Kanunda yer alan düzenlemeler vergi açısından irdelenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kişisel Veri, Kişisel Verilerin Korunması, Mükellef Bilgileri

6750 Sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu (Trk)'nun Uygulama Alanı

Arş.Gör. Burak Kara

Öz

6750 sayılı TRK'nın uygulama bulabileceği düzlemi ortaya koymak, kanunun ismini de oluşturan ticari işlem ve taşınır rehni ifadelerine yüklenecek anlamlara bağlıdır. Bu kavramların geniş anlaşılması kanunun uygulanacağı düzlemi genişletecekken, tersi bir yorum uygulama alanında bazı sınırlamaları beraberinde getirecektir. Bahsi geçen kavramlardan üzerinde daha az belirsizlik bulunduğunu düşündüğümüz taşınır kavramını ilk olarak ele alırsak; 6750 sayılı kanunda taşınır rehnine konu olacak varlıkları kanunun beşinci maddesinden hareketle çeşitli açılardan gruplandırabiliriz. Örneğin, maddi varlığı bulunup bulunmamasına göre, mevcut veya müstakbel taşınır varlık olmasına göre ya da mülkiyetin rehinli alacağın borçlusuna veya üçüncü kişiye ait olmasına göre bu ayrımlar yapılabilir. Mesele her ne açıdan ele alınırsa alınsın TRK m. 5/1'de sayılanların dışında kalan varlıklar bu kanuna göre rehin edilemeyecektir. TRK'nın uygulama alanı bakımından değinilmesi gereken diğer mesele ise ticari işlem kavramıdır. TRK kapsamında bir rehin ilişkisi, kanunun isminden hareket edilirse, yani "ticari işlemlerde" ifadesine sıkı surette bağlı kalınırsa, haksız fiil ve sebepsiz zenginleşmeden doğan borçları değil sadece hukuki işlemlerden -bu işlemin de ticari olması halinde- doğan borçları temin etmek için kurulabilecektir. Kanun ismine bağlı kalmayıp bu kanunun tescile bağlı rehni yaygınlaştırma amacından hareket edilirse hukuki işlem dışında kalan diğer borç kaynaklarından doğan bir borcun ifası için de TRK kapsamında rehin tesis edilebilecektir. Doktrinde bu meseleye ilişkin olarak daha çok ikinci yaklaşıma uygun olarak yapılan açıklamalar kanaatimizce de isabetlidir.

Anahtar Kelimeler: Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu, Taşınır Rehni, Ticari İşlem

6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nda Zorunlu Lisans Kurumu

Arş.Gör. İbrahim Bektaş

Öz

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu 10.01.2017'de yürürlüğe girmiştir. Patent hukukunda zorunlu lisans; patent sahibinin, kanunda öngörülen bazı hâllerde, patentini tamamen veya kısmen talepte bulunan üçüncü kişiye kullandırmaya devlet tarafından zorlandıkları bir lisans türüdür. Kurumun amacı patentle korunan hakkın etkin şekilde kullanılmasını sağlayarak kamunun menfaatlerini korumaktır. Bu menfaat ülkemizin kamu yararı olabileceği gibi, yeni düzenlemeye göre farklı bir ülkenin kamu yararını da (örneğin o ülkedeki sağlık sorunlarını çözmek) konu alabilir. Kanun'da "zorunlu lisans" kurumu mülga Kanun Hükmünde Kararnameden farklı şekilde düzenlenmektedir. Örneğin zorunlu lisans verilebilecek hâllerin sayısı yeni Kanun'da üçten, altıya çıkarılmıştır. Bu nedenle ilgili değişikliklerin ortaya konulması, zorunlu lisansın hukukî niteliğinin (sözleşme yapma zorunluluğu) ve zorunlu lisans verilmesinin koşullarının (yetkili makam, isteğe bağlı lisansla ilişkisi, makul bedelin tespiti gibi) tespit edilmesi gerekmektedir. Ayrıca SMK yanında zorunlu lisansa ilişkin uluslararası düzenlemelere de değinilmelidir. Kısa adlarıyla "Paris Sözleşmesi", "TRIP" ve "Doha Deklarasyonu" bunların başındadır. Bu nedenle çalışmada yabancı yayınlar da incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sınaî Mülkiyet Kanunu, Patent Hukuku, Zorunlu Lisans

6771 Sayılı Anayasa Değişikliği ile Askeri Mahkemelerin Kapatılması ve Asker Kişilerin Askeri Suçları Bakımından Yargılanması

Dr. Mehmet Yayla

Öz

6771 sayılı sayılı Kanun'un 17 nci maddesiyle Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na eklenen Geçici 21 nci maddenin "E" fıkrası "Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi ve askerî mahkemeler kaldırılmıştır" şeklinde düzenleme içermekte olup, askeri yargının adli ve idari kurumlarını tarih sayfalarına sokmuştur. 6771 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle Anayasa'nın 142 nci maddesinde yapılan düzenleme de bunu pekiştirmekte ve barış zamanında disiplin mahkemeleri dışında askerî mahkeme kurulamayacağını hüküm altına almaktadır. Böylelikle yargı sistemimiz içinde yer alan askerî ceza mahkemelerinin kaldırıldığı bir daha vurgulanmış ve sadece savaş dönemlerinde, asker kişilerin görevleriyle ilgili işledikleri suçlara ilişkin davalarla sınırlı olarak kurulabilmeleri öngörülmüştür. Kanunkoyucu, 6771 sayılı Kanun'la askeri yargıyı kaldırmak ve adli yargıyı görevli kılmakla birlikte, askeri suçların ve askeri ceza yargısının nasıl işleyeceğini, daha açık ifadeyle asker kişilerin işleyebileceği askeri suçları içeren 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun varlığını koruyup korumayacağını ya da özel bir yargılama usulü belirlenip belirlenmeyeceğini göstermemiştir. Adalet Bakanlığınca 12.6.2017 tarihli ve Sayı: 31853594-101-1435-915 sayılı yazıyla "Anayasa Değişikliğine Uyum Amacıyla Yargıya İlişkin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" içerisinde askerler kişilerin hizmet ve görevleri ile ilgili işlediği suçlarda yargılanmalarının düzgün ve süratli olması adına ihdas edilen hükümler TBMM Başkanlığına sevk edilmiştir. Kanun Tasarısı 12.6.2017 tarihinde Meclise sevk edildiği günden itibaren halen kanunlaşmayı beklemekte olup, askeri kişilerin hizmet ve görevleri nedeniyle işlediği suçların yargılamasında, halen askeri mahkemelerin yargılamada kullandığı 353 sayılı Askeri Mahkemelerin Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunun yürürlükte olması sorunlara yol açmaktadır. Bu bildiri ile; Tasarı'da asker kişilerin askeri suçlarına ilişkin yapılacak ceza yargılamalarını için öngörülen maddeler incelenecek, bu maddeler ile geçiş dönemindeki sorunlardan bahsedilerek çözüm önerileri sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: 6771 Sayılı Kanun, Anayasa Değişikliği, Askeri Ceza, Askeri Mahkeme, Askeri Suç, Asker Kişi

7036 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun Getirdiği Yeni Düzenlemenin Değerlendirilmesi "iş Uyuşmazlıklarında Zorunlu Arabuluculuk"

Arş.Gör. Metin Pehlivan

Öz

Bir uyuşmazlığın mahkeme önünde çözümleneceği durumda, davanın esasına girilebilmesi için dava şartlarının gerçekleşmesi gerekmektedir. Hakim dava şartının varlığını, eksik olup olmadığını tarafların taleplerine gerek olmaksızın resen araştırmak zorundadır. 25.10.2017 tarihinde resmi gazete yayımlanarak yürürlüğe giren 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu 3. Maddesinin 1. Fıkrasında arabuluculuğun zorunlu dava şartı olarak öngörüldüğü uyuşmazlıklar belirtilmiştir. İlgili hükme göre: "Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır." Şeklinde düzenlenmiştir. Bu kanun hükmünden de anlaşılacağı üzere kanundan, bireysel veya toplu iş sözleşmesinden kaynaklı işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurmanın dava şartı haline getirilmiştir. Yukarıda da ifade edildiği üzere hâkim, bir uyuşmazlıkta esasa girmeden önce, dava şartlarının mevcut olup olmadığını re 'sen gözetmek zorundadır. İş uyuşmazlıklarında da arabulucuya başvurmanın zorunlu olduğu hallerde, arabulucuya başvurmaksızın doğrudan dava açılması sebebiyle dava usulden reddi edilecek ve kesinleşen kararın tebliğinden itibaren iki hafta içinde arabulucuya başvurulabilecektir. Bu bildiride 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu ile yürürlüğe giren iş uyuşmazlıklarında zorunlu arabuluculuğun şartlarının neler olduğu, kimlerin hangi süreler içerisinde arabuluculuğa başvurmak zorunda olacağı, başvurmanın zorunlu ama anlaşmanın ise zorunlu olmayacağı doktrindeki tartışmalar da dikkate alınarak değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Arabuluculuk, Zorunlu Arabuluculuk, İş Uyuşmazlıkları, Dava Şartı

7099 Sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Ticaret Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi

Dr. Öğretim Üyesi Altan Fahri Gülerci

Öz

15.02.2018 Tarihinde TBMM tarafından kabul edilen, 30356 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 7099 Sayılı Kanun; Türk Ticaret Kanunu, Kooperatifler Kanunu ve Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu gibi bazı kanunlarda birtakım değişiklikler gerçekleştirmiştir. Mezkûr değişikliklerin nedenlerini 7099 Sayılı Kanun, genel gerekçesinde şirket kuruluş işlemlerinde maliyet ve sürenin azaltılması, ticari faaliyet işlemlerinin ve KOBİ'lerin finansmana erişiminin kolaylaştırılması şeklinde sıralamıştır. Bu kapsamda TTK md. 40/2, 64, 575, 585 ve 587 hükümlerinde değişikliğe gidilmiş; "Organın temsilcisi, bağımsız temsilci ve kurumsal temsilci" başlıklı md. 428 ile 430 ve 431 maddeler ise yürürlükten kaldırılmıştır. Genel Gerekçe TTK'da yapılan bu değişikliklerin amacını "Anonim ve limited şirketler tarafından fiziki ortamda tutulacak defterlerin kuruluştaki açılış onaylarının yalnızca ticaret sicili müdürlüklerince yerine getirilmesi sağlanmakta, böylelikle başka bir işleme gerek kalmamaktadır. Şirketlerde, organ temsilcisi, bağımsız temsilci ve kurumsal temsilciye ilişkin uygulamada yaşanan problemlerin önüne geçilmesi amacıyla 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 428 inci, 430 uncu ve 431 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmaktadır" şeklinde açıklamıştır. Böylelikle TTK'nın temel felsefesini yansıtan kavramlardan birinden daha feragat edildiği ve TTK'nın tasarı metninin bir değişikliğe daha sahne olduğu anlaşılmaktadır. Yine Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu ile Kooperatifler Kanunu'nda da birtakım değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Bu noktada Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu ile ilgili olarak genel gerekçe "KOBİ'lerin finansmana daha kolay erişebilmesi amacıyla 6750 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanununda değişiklik yapılmak suretiyle, KOBİ'lerin sahip oldukları her türlü taşınır varlığın rehnine imkân sağlanması öngörülmektedir. Öte yandan, rehnedilen taşınır varlık kapsamına herhangi bir işleme gerek kalmaksızın faiz, sigorta gibi hukuki getiriler ile taşınır varlığın doğal ürünü veya ikamesi olan yeni taşınır varlığın sicile otomatik olarak kaydolması hususunun açık şekilde düzenlenmesi amaçlanmaktadır" ifadelerine yer vermiştir. Sonuç olarak henüz çok genç bir kanun olan Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu da, 7099 sayılı Kanundan nasibini almış bulunmaktadır. 7099 Sayılı Kanun'un bu üç önemli kanuna yönelik getirdiği yenilikler haricinde diğer kanunlarda da doğrudan ya da dolaylı olarak ticaret hukukunu ilgilendiren yeni düzenlemeler getirdiği görülmektedir. Bu tebliğde 7099 sayılı Kanun kapsamında başta TTK olmak üzere, Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu ve Kooperatifler Kanunu'nda gerçekleştirilen değişikliklerin genel bir değerlendirmesi yapılacak ve mezkûr değişikliklerin, gerçekleştirilme amacını karşılayıp karşılamayacağı hususu eleştirel bir bakış açısı ile incelemeye tabi tutulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk Ticaret Kanunu, Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu, Kooperatifler Kanunu

Abolıtıon Of The Death Penalty As A Unıversal Norm

Dr. Öğretim Üyesi Şehmus Kurtuluş

Öz

Death penalty has been deemed to be "cruel" by many and its efficacy has been increasingly questioned due to the fact that the rate of the crimes punishable by the death penalty is not higher in the countries that abolished it than in those that retain it. Thus, growing number of countries (currently 104) abolish the death penalty as a matter of law. Though it is claimed by some commentators that the pace of abolition of the death penalty have slowed worldwide, this may be due to decreasing number of the retentionist States. In fact, the conventional intruments set forth certain limitations on the application of the death penalty, such as prohibition on the execution of the insane, pregnant women and persons below fifteen years of age. Yet states' failure to comply with the international standarts, which limit how and who can be executed, sometimes turn the death penalty into a sort of torture. Indeed, in the case of Al-Saadoon and Mufdhi v. The United Kingdom, the European Court of Human Rights held that the death penalty could be considered "inhuman and degrading" becacuse of the "foreknowledge of death." Despite the widespread views that classify the death penalty as inhuman treatment that cause physical and mental suffering, prohibition of it has not yet attained the status of customary international law. This study will discuss possible emergence of a norm of customary international law with regard to the prohibition on the death penalty in all circumstances.

Anahtar Kelimeler: Death Penalty, Customary International Law, International Law, European Court Of Human Rights

Enforcability of Mediation in Family Law Disputes

Dr. Öğretim Üyesi Seda Gayretli Aydın

Öz

Mediation is a non-binding alternative dispute resolution (ADR) method. Mediation appeals litigation in various ways such as its easier, faster and cheaper. If the parties choose mediation, they will have the power to control the outcome. Therefore, both parties will WIN.

In 2013, Law on Mediation in Civil Law Disputes entered into force in Turkey. The scope of the Law on Mediation in Civil Law Disputes is determined under its first article. According to this article, only private law disputes are suitable for mediation which means if the dispute is related to public law, criminal law, tax law nor administrative law parties cant apply to mediation. Even if the private law dispute has an existence of a foreign element, mediation is still applicable. Furthermore, mediation applied in private law disputes, arising solely from the affairs or actions on which the parties may freely have a disposal right. For instance, under Turkish family law parents don't have free disposal right over their children. Therefore, child support is not in the scope of the mediation since the government has a duty to protect child's interest. The first article also emphasizes that disputes containing domestic violence are not suitable for mediation.

Although mediation is a new ADR in Turkey its application is growing rapidly. But still, it has a long way to develop if we compare with the European countries and the United States. Unfortunately, the enforceability of the mediation on family law disputes is still limited.

This study will discuss the enforceability of mediation in the family law disputes arising from breaking the engagement, annulment of marriage, results of divorce and separation, marital property, kindship, paternity of husband, adoption, family property, custody of the child and guardianship.

Anahtar Kelimeler: Mediation, family law mediation, alternative dispute resolution methods, enforcability of mediation.

Aile Konutu Şerhinin Hukukî Etkisi

Doç.Dr. Leyla Müjde Kurt

Öz

Aile konutu; eşlerin aile hayatlarının merkezi haline getirdikleri ve geçerli bir aynî veya şahsî hakka dayalı olarak oturdukları konuttur. MK. m. 194 hükmü eşlerden birinin diğer eşin açık rızası bulunmadıkça aile konutunu devredemeyeceğini veya aile konutu üzerindeki haklarını sınırlayamayacağını öngörmüştür. Böylece kanun koyucu aile hayatının huzurunu korumak için aile konutu üzerinde hak sahibi olan eşin bu konut üzerinde dilediği gibi tasarruf etmesinin önüne geçmiştir. Aile konutunun maliki olan eş bu konutu diğer eşin izni olmaksızın tapuda bir başka kişiye devrederse, bu tescil yolsuz tescil niteliğinde olur ve işlemin karşı tarafı olan kişi aynî hakkı kazanamaz. Ancak bu kişi adına tapuda oluşan yolsuz tescile iyiniyetle güvenerek ondan aynî hak iktisap eden üçüncü kişilerin bu iktisapları MK. m. 1023 uyarınca geçerli olur. Bu durumu bertaraf etmek için aile konutunun maliki olmayan eş tapu kütüğüne konuta ilişkin olarak aile konutu şerhi koydurmalıdır. Konulan bu şerh tapuda bu konuta ilişkin yolsuz kayda dayalı olarak hukukî işlem yapan üçüncü kişilerin iyiniyetini ortadan kaldırarak iktisaplarının geçersiz olması sonucunu doğurur. Bununla birlikte Yargıtay'ın MK. m. 1023 anlamında iyiniyeti araştırılacak olan "üçüncü kişi" kavramına aile konutu üzerinde mülkiyet hakkına sahip eş ile işlem yapan kişiyi, yani adına yolsuz tecil yapılan kişiyi de dâhil ettiği isabetsiz kararları da mevcuttur.

Anahtar Kelimeler: Aile Konutu, Şerh, Yolsuz Tescil, İyiniyetli Üçüncü Kişi

Aldatılan Eş Üçüncü Kişiden Manevi Tazminat Talep Edebilir Mi"

Dr. Öğretim Üyesi Hüseyin Can Aksoy

Öz

Aldatılan eşin, aldatan eşin zina niteliğinde ilişkiye girdiği üçüncü kişiden kişilik haklarına saldırı nedeniyle manevi tazminat talep edip edemeyeceği meselesi uzun süreden beri mahkemeleri ve öğretiyi meşgul etmektedir. Yargıtay çoğu kararında aldatılan eşin üçüncü kişiye manevi tazminat davası açabileceğini kabul ederken, kimi kararlarında ise aksi yönde hüküm kurmuştur. Bu çerçevede, Yargıtay daireleri ve Hukuk Genel Kurulu kararlarının çelişkili olması nedeniyle konu içtihadı birleştirme kararı verilmesi amacıyla Yargıtay İçtihatları Birleştirme Büyük Genel Kurulunun gündemine taşınmıştır. Yakın zaman içerisinde meseleye ilişkin bir içtihadı birleştirme kararı vermesi beklenen Yargıtay İçtihatları Birleştirme Büyük Genel Kurulu, kararını ahlaki değer yargıları üzerine inşa etmekten ziyade, isteme konu hallerde haksız fiilin unsurlarının gerçekleşip gerçekleşmediği üzerinde durmalıdır. Zira Yargıtay şimdiye kadar vermiş olduğu ve söz konusu tazminat talebini kabul ettiği kararlarında, haksız fiilin şartlarının varlığını irdelemeksizin, genellikle ailenin önemi ve korunması ihtiyacına ilişkin bir değer yargısı ortaya koymuş, evli bir kişiyle bu durumu bilerek birlikte olmanın haksız fiil olduğunu peşinen kabul etmiş ve aldatan eş ile üçüncü kişinin müteselsilen sorumlu olduklarına karar vermiştir. Oysa, TBK m. 49/1'e dayalı istemler bakımından, özellikle "hukuka aykırılık" şartının sağlanıp sağlanmadığı; TBK m. 49/2'ye dayalı talepler bakımından ise "kasıt" unsurunun bulunup bulunmadığı değerlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Zina; Manevi Zarar; Kişilik Hakkı İhlali; Hukuka Aykırılık; Kasıt

Aldatılan Eşin Zina Eden Eşin İlişki Kurduğu Üçüncü Kişiden Manevî Tazminat Talep Edip Edemeyeceği Meselesi

Doç.Dr. Leyla Müjde Kurt

Öz

Manevî tazminat talebinin şartlarından biri, talepte bulunan kişinin kişilik hakkını ihlâl eden, bu suretle onu zarara uğratan fiilin hukuka aykırı olmasıdır. Evlilik birliğinin eşler arasında sadakat yükümlülüğü doğurduğu kanun koyucu tarafından açıkça öngörüldüğünden, zina fiilini gerçekleştiren eşin davranışının hukuka aykırı olduğunda, aldatılan eşin, diğer şartlar da gerçekleştiğinde, aldatan eşten manevî tazminat talep edebileceğinde tereddüt yoktur. Buna karşılık, zina eden eşin eylemini birlikte gerçekleştirdiği üçüncü kişi bakımından kanunda açıklık yoktur. Zira üçüncü kişilerin evli kişiler ile ilişkiye girmesini yasaklayan bir hukuk kuralı yoktur. Bu durum karşısında doktrinde ve yargı içtihatlarında farklı yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. Üçüncü kişinin fiilinin aldatılan eşin evlilik birliği üzerindeki kişilik hakkını ihlâl ettiği için hukuka aykırı olduğunu ve manevî tazminatı gerektirdiğini ileri süren görüşler bulunduğu gibi, zina fiiline eşlerden birinin katılımının fiilin hukuka aykırılığını ortadan kaldırdığı, dolayısıyla aldatılan eşin üçüncü kişiden manevî tazminat talep edemeyeceği yönünde görüşler de vardır. Bir diğer yaklaşım ise üçüncü kişinin fiilinin "ahlâka aykırı fiille kasten başkasına zarar verme" kapsamında tazminatı gerektirdiği yönündedir. Bu konudaki farklı yargı kararları da göz önünde tutulduğunda, hukuk güvenliğini sağlamak açısından, evli kişi ile ilişkiye giren üçüncü kişinin bu eyleminin hukuka aykırılık teşkil edip etmediğinin veya ahlâka aykırılık ile kasten başkasına zarar verme niteliğinde olup olmadığının açıkça ortaya konması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Evlilik Birliği, Zina, Kişilik Hakları, Manevî Tazminat

Anayasa Mahkemesi'nin Bireysel Başvuru Usulü Kapsamında Oluşturduğu Toplanma Özgürlüğü İçtihadının Değerlendirilmesi

Dr. Öğretim Üyesi Berke Özenç

Öz

Toplanma özgürlüğü, demokratik toplumun vazgeçilmez öğeleri arasında yer alan haklardan biridir. Demokrasinin katılım unsurunun etkin kılınması toplanma özgürlüğünün hukuki koruma altına alınmasıyla yakından ilişkilidir. 1982 Anayasası'nın 34. maddesinde, önceden izin almama güvencesiyle düzenlenen toplanma özgürlüğü, 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu aracılığıyla geniş bir sınırlama rejimine tabi tutulmuştur. 2911 sayılı Kanun, Anayasa'nın geçici 15. maddesinin uzun bir dönem yürürlükte kalması nedeniyle soyut ve somut norm denetimine konu olamamıştır. Fakat 2012 yılından bu yana etkili olan bireysel başvuru usulü, Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan sorunların giderilmesi için önemli olanaklar sunmaktadır. Toplanma özgürlüğü, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa'da benzer içerikle düzenlenen bir hak olarak bireysel başvuru usulü ile dava edilebilir bir haktır. Nitekim Anayasa Mahkemesi'nin önüne bu süreçte pek çok başvuru gelmiştir. Bu çalışmada, Anayasa Mahkemesi'nin bireysel başvuru usulü çerçevesinde toplanma özgürlüğüne dair incelediği kararlar değerlendirilmeye çalışılacaktır. Bu kapsamda ilk olarak, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa'da, toplanma özgürlüğünün normatif düzenlenme şekilleri karşılaştırılacaktır. Ardından, Anayasa Mahkemesi'nin, bireysel başvuru sürecinde oluşturduğu içtihadında, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi kararlarını yorumlama yöntemi incelenecektir. Bu noktada, toplanma özgürlüğü açısından öngörülen izin ve bildirim sistemleri arasındaki farklılığın yorumlanma şeklinin yanı sıra, her iki yüksek mahkemenin ölçülülük ve demokratik toplumda gereklilik denetimini uygulama biçimi, üzerinde özellikle durulacak hususlar olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Anayasa Mahkemesi, Toplanma Özgürlüğü, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi, Ölçülülük, Demokratik Toplumda Gereklilik

Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğünde İbra Kararına Özgü Durumlar

Doç.Dr. Burak Adıgüzel - Arş.Gör. Halis Karademir

Öz

Anonim şirket genel kurul kararları ister çok taraflı isterse tek taraflı çok iradeli olarak nitelendirilsin, sonuçta bir hukuki işlemdir. Bu yönüyle hukuki işlemlerin geçerlilik şartlarının düzenlendiği genel hükümler ile aynı zamanda anonim şirketin yapısından kaynaklanan özel hükümler genel kurul kararının oluşma şartları için uygulanacak hükümlerdir. Genel kurul kararlarının oluşma şartlarındaki eksiklik şartlarına göre yokluk, butlan ve iptal edilebilirlik yaptırımlarına tabidir. İbra kararlarına da bir genel kurul kararı olduğu için genel kurul kararlarının meydana geliş şartlarına ve bu şartların eksikliğinden kaynaklanan hükümsüzlüğe ilişkin kurallar uygulanır. İbra kararlarının yokluğu ile butlanı arasındaki sınırı çizmek çoğu zaman kolay değildir. Doktrinde bir kısım yazarlar bazı ibra kararlarını yokluk yaptırımına tabi olarak nitelendirirken bir kısım yazarlar ise butlan yaptırımına tabi olarak nitelendirmektedir. Dolayısıyla konunun açıklığa kavuşturulması önem arzetmektedir. Yine iptal edilebilirlik yaptırımı açısından ibra kararlarının kendine özgü birtakım özellikleri bulunmaktadır. Olumsuz ibra kararları açısından bu durum daha belirgindir. Çünkü bir önerinin reddi kararının iptalinin söz konusu olup olmadığı, olumsuz kararın iptalinin istenip istenemeyeceği ve bu konudaki hukuki yararın bulunup bulunmadığı ibra kararları üzerinden tartışma konusu olmuştur. Çalışmada ibra kararına özgü bu durumlar doktrin ve Yargıtay kararları ışığında değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anonim Şirket, İbra Kararı, Hükümsüzlük

Anonim Şirket Pay Sahiplerinin Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı

Dr. Öğretim Üyesi Ramazan Durgut

Öz

Anonim şirketlerde, genellikle pay sahipleri, şirketin yönetimi ile ilgilenmemekte; şirketin yönetimi, yetkili kişiler tarafından yerine getirilmektedir. Ancak pay sahiplerinin şirketin işleri, yönetimi ve içinde bulunduğu durum hakkında bilgi sahibi olmaları, onların genel kurulda oy kullanırken, yöneticileri denetlerken veya yatırımlarını şekillendirirken sağlıklı karar verebilmeleri açısından önem arz etmektedir. Özellikle azınlık pay sahiplerinin şirket hakkında bilgi sahibi olmaları, onları, yöneticilere ve çoğunluk pay sahiplerine karşı koruyabilmektedir. Kamuyu aydınlatma ilkesi uyarınca, şirket yönetiminin pay sahiplerine bilgi verme yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu yükümlülük kapsamında, şirketin işleri, yönetimi ve içinde bulunduğu durum hakkında gerekli bilgiler pay sahiplerine sağlanmalıdır. Ancak pay sahipleri açısından, pasif bilgi alma kaynağı olarak tanımlanabilecek olan bu yükümlülük, pay sahiplerinin şirketin işleri hakkında tam olarak bilgi sahibi olmasına yetmeyebilir. Bu nedenle, pay sahipleri, yetkili kişilere şirket ile ilgili olarak sorular sorabilmeli, ilgili evraklar üzerinde inceleme yapabilmeli ve şayet talepleri yerine getirilmezse bu haklarını mahkeme aracılığıyla kullanabilmelidir. Başka bir ifade ile anonim şirket pay sahiplerine aktif olarak bilgi alma ve inceleme hakkı tanınmalıdır. Bu ihtiyaç ve zorunluluk sebebiyle TTK m. 437'de pay sahiplerinin bilgi alma ve inceleme hakkı, 6762 sayılı eski Türk Ticaret Kanunundan (eTTK) farklı olarak, açıkça ve ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Anonim şirket pay sahiplerinin en temel haklarından olan bilgi alma ve inceleme hakkı sayesinde pay sahipleri, şirket hakkında somut bilgilere ulaşabilmekte ve bu suretle diğer haklarını bilinçli bir şekilde kullanabilmektedir. Çalışmamızda anonim şirket pay sahiplerinin bilgi alma ve inceleme hakkı, doktrin ve yargı kararları çerçevesinde, incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Anonim Şirket, Pay Sahibi, Bilgi Alma Hakkı

Anonim Şirketlerde Azınlığın Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Hakkı

Arş.Gör. Ahmet Emre Kaplan

Öz

Anonim şirket sermayesinin en az onda birini, halka açık şirketlerde ise yirmide birini oluşturan pay sahiplerine (azınlık), 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda (TTK) bir takım haklar tanınmış ve bu sayede azınlık çoğunluğa karşı korunmaya çalışılmıştır. Azınlığa tanınan olumlu haklardan birisi de genel kurulu toplantıya çağırma ve gündeme madde ekletme hakkıdır. Bu hak, TTK m. 411 ve 412'de düzenlenmiştir. 6762 sayılı eski Türk Ticaret Kanunu (eTTK) döneminde güçsüz olan bu hak, TTK kapsamında getirilen yenilik ve değişiklikler sayesinde işlerlik kazanmıştır. Buna göre, genel kurulu toplantıya çağırmak isteyen azınlık, öncelikle bu hususta yönetim kuruluna başvurmalıdır. Söz konusu başvurunun geçerli olabilmesi için ise, bu başvurunun noter aracılığıyla yazılı bir şekilde yapılması ve toplantı yapılmasını gerektirici nedenler ile gündemin belirtilmesi gerekmektedir. Azınlık tarafından yönetim kuruluna başvurulmasının ardından, yönetim kurulu kendisine sunulan gerektirici nedenleri ve gündemi de değerlendirerek bir sonuca varacaktır. Söz konusu nedenleri haklı bulduğu takdirde, yönetim kurulu başvuruyu kabul edebilir. Bu durumda, genel kurul en geç kırkbeş gün içinde yapılacak şekilde toplantıya çağrılır; aksi hâlde çağrı istem sahiplerince yapılır. Başvurunun yönetim kurulu tarafından açıkça reddedilmesi veya başvuruya yedi iş gün içinde olumlu cevap verilmediği için reddedilmiş sayılması halinde, azınlık genel kurulun toplantıya çağrılması için mahkemeye başvurabilecektir. Mahkeme toplantıya gerek görürse, gündemi düzenlemek ve kanun hükümleri uyarınca çağrıyı yapmak üzere bir kayyım atamalıdır. Kararında, kayyımın, görevlerini ve toplantı için gerekli belgeleri hazırlamaya ilişkin yetkilerini göstermelidir. Çalışmamızda anonim şirket azınlık pay sahiplerinin genel kurulu toplantıya çağırma ve gündeme madde ekletme hakkı, doktrin ve yargı kararları çerçevesinde, incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Anonim Şirket, Azınlık Hakkı, Genel Kurul

Anonim Şirketlerde Genel Kurul ile Yönetim Kurulu Arasındaki Yetki Paylaşımına İlişkin Sorunlar

Arş.Gör. Harun Keskin

Öz

Anonim şirkette yönetim kurulu ile genel kurul arasındaki yetki paylaşımı meselesi 6762 sayılı eski Türk Ticaret Kanunu (TTK) döneminden beri çokça tartışılan bir konudur. O dönemde kanun koyucu, bu iki organın devredilemez görev ve yetkilerini açık bir şekilde kaleme almamış; bunun neticesinde bazı işler bakımından karar verme yetkisinin hangi organda olacağı sorusu ortaya atılmış ve çeşitli teoriler çerçevesinde cevaplandırılmaya çalışılmıştı. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ise TTK 408'de genel kurulun, TTK 374 ve 375'de ise yönetim kurulunun görev ve yetkilerini açık bir şekilde göstermiştir. Ancak yetki paylaşımı konusundaki belirsizliğin yeni Türk Ticaret Kanunu döneminde de devam ettiği söylenebilir. Özellikle, öğretide ileri sürülen "genel kurulun yalnızca kanunda ve esas sözleşmede düzenlenmiş olan yetkilere sahip olabileceği, bunun dışında kalan tüm yetkilerin yönetim kuruluna ait olduğu" yaklaşımı kanaatimce sorun yaratacak niteliktedir. Tebliğimde bu iki organ arasındaki ilişkiye değinildikten sonra, öğretide ağırlıklı olarak savunulan "yönetim kurulunun tamamlayıcı organ olduğu" görüşünün yerindeliği tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Anonim Şirket, Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Yetki Paylaşımı

Anonim Şirkette Yönetim Kurulu Üyelerinin Rekabet Yasağı

Arş.Gör. Ahmet Furkan Sorkun

Öz

Anonim şirket yönetim kurulu üyeleri için rekabet yasağı Türk Ticaret Kanunu'nun 396. maddesinde düzenlenmiştir. Hükme göre yönetim kurulu üyeleri şirketin işletme konusuna giren ticari faaliyetleri genel kurulun onayı olmaksızın gerçekleştiremez. Genel kurul kararları kural olarak üçüncü kişiler için sonuç doğurmayacağından, üyelerin yasağın kapsamına giren alanlarda gerçekleştirdikleri hukuki işlemler genel kurulun onayı olmasa dahi geçerlidir. Şirket sadece yasağı ihlal eden yönetim kurulu üyesinden tazminat talebinde bulunabilir ya da alternatif olarak yapılan işlemin şirket adına yapılmış sayılmasına veya kurulan sözleşmelerden doğan menfaatin şirkete geçmesine karar verebilir. Anılan haklardan hangisinin tercih edileceğine karar verecek organ yönetim kuruludur. Fakat, yasağı ihlal eden yönetim kurulu üyesinin bu haklardan hangisinin seçileceğinin karara bağlandığı yönetim kurulu toplantısında oy hakkı bulunmadığından, bütün yönetim kurulu üyelerinin yasağı ihlali halinde kararın kim tarafından verileceği meselesi çözüme kavuşturulmalıdır. Bildirimizde mevcut kanuni düzenlemeler ışığında bu meseleye ışık tutulmaya çalışılacaktır. Öte yandan üyeler şirketin faaliyet konusu ile ilgili olmayan alanlarda ticari faaliyetlerde bulunabileceğinden, yasağın kapsamının belirlenmesi Anayasa'da temelini bulan rekabet serbestisi ve çalışma özgürlüğü uyarınca özel önem arz eder. Bu itibarla bildirimizde yasağın konu bakımından çerçevesi de belirlenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Rekabet Yasağı, Anonim Şirketler, Yönetim Kurulu Üyeleri, Ticari Faaliyet Alanı

Aracı Simsarlık Yönünden Çifte Simsarlık Faaliyeti Yürütülmesinin Hüküm ve Sonuçları

Dr. Öğretim Üyesi Bahar Öcal Apaydın

Öz

Türk Borçlar Kanunu (TBK) 520 ila 525. maddeleri arasında düzenlenmiş olan simsarlık sözleşmesi, simsar ile iş sahibi arasında akdedilen ve simsarın ücret karşılığında iş sahibi ile bir üçüncü kişi arasında sözleşme kurulması olanağını hazırlamayı ya da sözleşmenin kurulmasına aracılık etmeyi üstlendiği bir sözleşmedir. Simsarlık faaliyetinin sonucunda, iş sahibi ile üçüncü kişi arasında kurulan sözleşme, esas sözleşme şeklinde ifade edilmektedir. Simsarın, gerek iş sahibi ile gerekse iş sahibi ile esas sözleşmeyi kurmaya niyetli üçüncü kişi ile ayrı ayrı sözleşme yaparak, simsarlık faaliyetini üstlenmesi hâlinde çifte simsarlık söz konusu olmaktadır. İş sahibi ile esas sözleşmenin tarafı üçüncü kişi arasında menfaat çatışması yaratmayacak şekilde, simsarın her iki taraf için de simsarlık faaliyetini yerine getirmesi mümkündür. TBK m. 523 hükmü kapsamında, iş sahibi ile esas sözleşmenin tarafı üçüncü kişi arasında menfaat çatışması olması hâlinde, çifte simsarlık faaliyetine ilişkin yaptırımı düzenlenmektedir. İsviçre öğretisi ve yargı kararlarındaki yaklaşım, sözleşme kurma fırsatını gösterme şeklindeki fırsat gösterici simsarlık ya da üçüncü kişiyi iş sahibi ile sözleşme görüşmeleri yapmaya ikna etme şeklindeki yönlendirici simsarlık faaliyeti bakımından çifte simsarlığın, kural olarak, menfaat çatışması yaratmadığı yönündedir. Ancak iş sahibi ile üçüncü kişi arasında esas sözleşmenin kurulmasına aracılık etme şeklindeki, aracı simsarlık faaliyeti yönünden, çifte simsarlığın menfaat çatışması yaratıp yaratmadığı tartışmalıdır. Tebliğ kapsamında öncelikle aracı simsarlık ele alınacaktır. Ardından aracı simsarlık bakımından çifte simsarlığın iş sahibi ile üçüncü kişi arasında menfaat çatışmasına vücut verip vermediği ortaya koyulmaya çalışılacaktır. Son olarak, menfaat çatışması olması halinde çifte simsarlık yürütülmesinin yaptırımı incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Simsarlık Sözleşmesi, Aracı Simsarlık, Çifte Simsarlık, Menfaat Çatışması

Arsa Payı İnşaat Sözleşmelerinde İlave İş ve İlave Bağımsız Bölüm

Arş.Gör. Süheyla Kahraman

Öz

Arsa payı karşılığı inşaat sözleşmesi, arsa sahibinin, arsasına ait belirli payları yükleniciye devretme karşılığında, yüklenicinin bu paylar üzerinde bağımsız bölümler inşa etme ve bu bölümlerden arsa sahibinin payına ait olan kısmı ona devretme yükümlülüğü yüklediği sözleşme tipidir. Arsa payı karşılığı inşaat sözleşmeleriyle bağlantılı olarak uygulamada karşımıza çıkan en önemli sorunlardan biri, yüklenicinin sözleşmede kararlaştırılmayan bir ilâve iş veya ilâve bağımsız bölüm yapması hâlidir. İlâve iş veya ilâve bağımsız bölüm yapılması, yüklenicinin sözleşme gereği ifa etmekle yükümlü olmadığı işlerdir. Yüklenici tarafından ilâve iş yapılması durumunda, sözleşmede buna ilişkin bir hüküm olup olmadığı tespit edilerek karar vermek gerekir. Yüklenici tarafından ilâve bir bağımsız bölüm inşa edilmiş ise, öncelikle bağımsız bölümün imar mevzuatına uygun olup olmadığına ilişkin bir tespit yapılarak ona göre bir çözüm sunmak gerekecektir.

Anahtar Kelimeler: Arsa Payı Karşılığı İnşaat Sözleşmesi, İlave İş, İlave Bağımsız Bölüm, Yüklenici

Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Regülasyonu Çerçevesinde Türkiye ve Avrupa Birliği'nde Kişisel Verilerin Korunması

Arş.Gör. Murat Uçak

Öz

Teknolojinin gelişmesi ile birlikte kişisel veriler çok daha kolay bir şekilde işlenip sınıflandırılmaya başlanmıştır. Ve yine artık günümüzde birçok insanın verileri kolaylıkla depolanıp saklanabilir hale gelmiştir. Bu da kişilerin özel hayatını çok rahat bir şekilde ihlal edebilecek boyuta ulaşmaktadır. Özellikle verilerin otomatik olarak işlenip, saklanması ve veri sahiplerinin haberi olmadan 3. kişilere transfer edilmesi önemli sorunlar doğurmaktadır. Bu nedenle Avrupa Birliği 95/46 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Direktifi yerine daha kapsamlı ve AB sınırları içerisinde tek bir hukukun uygulanması adına yeni bir hukuki düzenlemeye gerek duymuştur. Bu çerçevede yapılan çalışmalar sonucu 2016'da Avrupa Birliği Üye Devletleri tarafından kabul edilen Genel Veri Koruma Tüzüğü 25 Mayıs 2018 tarihinde yürürlüğe girecektir. Bu çalışmada özellikle 95 direktifini esas alan 2016 tarihinde yürürlüğe giren Kişisel Verilerin Korunması Hakkındaki Kanunu'muz da göz önünde tutularak Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün getireceği yenilikler, bizim kanunumuz ile aralarındaki farkları ve Türkiye'nin bu veri koruma politikası çerçevesinde yapması gereken düzenlemeler ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kişisel Verilerin Korunması, Avrupa Genel Veri Koruma Tüzüğü, Kişisel Verilerin İşlenmesi, Özel Yaşama Saygı, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu

Avrupa Birliği'nden Çekilme Hakkı ve Birleşik Krallığın Ab'den Çekilmesinin Hukuki Sonuçları Üzerine Bazı Düşünceler

Dr. Öğretim Üyesi Tolga Candan

Öz

1 Aralık 2009 tarihinde yürürlüğe giren Lizbon Antlaşması'na dahil edilen yeni 50. madde ile Avrupa Birliği(AB) üyesi her devlete, kendi anayasal kurallarına uymak koşuluyla üyelikten çekilme hakkı tanınmıştır. Daha önce uygulaması olmayan bu maddenin, Birleşik Krallığın 23 Haziran 2016 tarihinde yapılan referandum sonucu Avrupa Birliğinden çekilme kararı alması (Brexit) ile ortaya çıkan yeni durum karşısında nasıl uygulanacağı ve bu yeni durumun hukuki sonuçları gerek Avrupa kamuoyunda, gerekse akademik ortamlarda yeni tartışmaların doğmasına yol açmıştır. Tarafların imzalayacağı çekilme anlaşmasının içeriği ve çekilme sonrası 27'ler Avrupası'nın taraf olduğu uluslararası antlaşmaların hukuki durumu hakkındaki belirsizlikler, bu çalışmanın başlıca araştırma konularını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Lizbon Antlaşması, Ab'den Çekilme Hakkı, Brexit, Uluslararası Antlaşmalar

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Suçluların İadesi ve Müebbet Hapis Cezası İlişkisi

Dr. Öğretim Üyesi Lider Bal

Öz

Terör suçundan yargılananların son dönemde artış gösterdiği Türkiye'de, ülke dışında bulunan suçluların iadesi talepleri gündemi yoğun bir biçimde işgal etmeye başladı. Avrupa ülkelerinde bulunan kişilerin iadelerinde ikili antlaşmalar ve özellikle "Suçluların İadesine İlişkin Avrupa Sözleşmesi" iade taleplerinin uygunluğu ve iade şartları konusunda temel hukuki metinler olsa da, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)'nin müebbet hapis cezalarına ilişkin vermiş olduğu kimi kararlar nedeniyle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi de, taraf devletler bakımından dikkate alınması gereken önemli bir hukuki metne dönüştü. Mahkemenin, taraf devletlerin ceza sistemlerinde öngörülen müebbet hapis cezalarının infaz koşullarını kimi durumlarda Sözleşmenin "İşkence Yasağı" başlıklı 3. maddesinin ihlali sayması, bu ihlalin ortaya çıkabileceği devletlerden gelecek suçluların iadesi taleplerinde bir engel olarak karşımıza çıkabilmektedir. Bu çalışmada, AİHM'nin müebbet hapis cezaları ve suçluların iadesi arasında kurduğu bu ilişkiye dair kararları, özellikle Türkiye'nin suçluların iadesi taleplerine olası etkileri bağlamında incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Suçluların İadesi, Müebbet Hapis Cezası, İşkence Yasağı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

Ayrımcılıkla Mücadele: İşe Alma ve Mesleki Açıdan Eşit Muamelenin Sağlanması

Arş.Gör. Özge Demirdelen

Öz

Engellilik kavramı günümüzde yoğun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sebeple gün geçtikçe toplum bilimcilerin çalışma alanında yer almaya başlamıştır. Dünya Sağlık Örgütü tarafından üç farklı şekilde engellilik tanımı ele alınmıştır. İlk tanımda yetersizliğe yer verildiği görülmektedir. Yetersizlik (impairment), sağlık bakımından psikolojik, fizyolojik ve anatomik (fiziksel) yapı ve fonksiyonlardaki eksiklik, anormalliğin olmasıdır. İkinci olarak özürlülük (disability) tanımı yapılmış olup, özürlülük, bir aktiviteyi normal tarzda veya normal kabul edilen sınırlar içinde gerçekleştirmekteki kısıtlılık veya yetersizliktir. Son olarak engelilik (handicap), bir yetersizlik veya özür nedeni ile yaşa, cinsiyete, sosyal ve kültürel faktörlere bağlı olarak kişiden beklenen rollerin kısıtlanması veya yerine getirilmemesi hali olarak tanımlanmıştır. Dünya Sağlık Örgütü' nün üçüncü tanımında anlatıldığı gibi obezite hastaları da kendilerini "gizli engelliler" olarak tanımlamaktadırlar. Obez hastaların hayatlarına bakıldığında onların hareket engellerinin olması sebebiyle gerek kamusal alanda gerekse sosyal hayatlarında engellenmişlikleri görülmektedir. Bu sebepten de obezite bir hastalık mı yoksa engellilik durumu olup olmaması günümüzde hala tartışılmaktadır. Danimarka' da bu tartışmayla ilgili yakın zamanda bir dava görülmüştür. Bu bildiride, Danimarka'da görülen bu davanın 2000/78/EC Direktifi'ne göre obezite konusunda kişinin ayrımcılığa uğrayıp uğramadığı ve obezitelik durumunun engellilik içinde değerlendirilmeye alınıp alınmayacağı hususu ayrıntılı olarak incelenip durum hakkında gerekli görüş sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ayrımcılık, Engellilik, İşe Alım, Obezite, 2000/78/ec Direktif

Bina ve Diğer Eser Malikinin Sorumluluğu

Arş.Gör. Merve Aysegul Kulular Ibrahım

Öz

İnsanların birbirlerine zarar vermelerinin engellenerek refah içerisinde yaşamalarını sağlamaya yönelik kurallardan önemli kısmı sorumluluk hukuku içerisinde düzenlenmiştir. Bu doğrultuda, bir zarar söz konusu olduğunda, zarardan sorumlu olanın belirlenerek söz konusu zararı gidermesinin sağlanabilmesi için zarar verenin o zarara sebep olması yeterli değildir. Başka şartların da gerçekleşmiş olması gerekir. Bu şartlar, kusur, hukuka aykırılık, zarar, illiyet bağı şeklinde dört temel unsur olarak sıralanabilir. Kural kişinin kusurlu davranışı nedeniyle vermiş olduğu zararı tazmin etmesidir. Her ne kadar sorumluluk hukukunda genel kural bu şekilde belirtilse de bazı istisnai durumlar da mevcuttur. Zira kusurun, zararın ve hukuka aykırılığın dahi olmadığı bazı durumlarda sorumluluk söz konusu olabilmektedir. Kusursuz sorumluluk bu tür bir sorumluluktur. Bina ve diğer yapı eseri malikinin sorumluluğu da bir kusursuz sorumluluk türüdür. Üzerinde tezler, kitaplar yazılmış bu konu hala tüm olgularıyla çözüme kavuşturulabilmiş değildir. Nitekim kavramsal sorunlardan tazmin edilmesi gereken zararın neleri kapsadığına kadar çok farklı ve çeşitli alanları çözümlemeye yönelik doktrin tartışmaları devam etmektedir. Bu çalışma öncelikle yapı malikinin sorumluluğunun ne tür bir kusursuz sorumluluk kapsamında olduğunu konuyla ilgili tartışmaları ve TBK düzenlemelerini ele alarak belirleyecek, ardından yapı eseri malikinin sorumluluğunun söz konusu olabilmesi için gereken şartların neler olduğunu bir zararın oluşması, söz konusu zararın yapı eserindeki yapım bozukluğu yahut bakım noksanlığından ileri gelmesi ve sorumluluğu söz konusu olan kişinin mülkiyet, intifa, oturma veya üst hakkı sahibi sıfatlarından birine haiz olunması şeklinde üç ana başlık altında analiz edecektir. Bu başlıklar altında bina ve diğer yapı eserleri maliklerinin özen sorumluluğunun nasıl değerlendirilmesi gerektiği sorusuna cevap aranacak ve bu sorumluluğa ilişkin kavramsal açıklamalar ve sorumluluğun kapsamına yönelik farklı görüşler tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bina Sahibinin Sorumluluğu, Kusursuz Sorumluluk, Eser Malikinin Sorumluluğu

Borçların Üçüncü Kişilerce Ayıplı İfası Halinde Alacaklı ve Borçlunun Durumu

Arş.Gör. Ali Tuncer

Öz

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunun 83'üncü maddesine göre borçlunun şahsen ifa etmek zorunda olmadığı bir borcu üçüncü kişi de ifa edebilir. Bu temel ilke eser ve satış sözleşmesi gibi temel sözleşme tiplerinde uygulandığı gibi günümüzde havale, akreditif gibi alanlarda da yaygın şekilde kullanılmaktadır. Üçüncü kişinin ifasının hangi hallerde mümkün olduğu, ifanın şekli, hukuki niteliği ve tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerine ilişkin mevzuatta ve öğretide yeterli bilgi bulunmamaktadır. Özellikle üçüncü kişinin yaptığı ifanın ayıplı olması halinde alacaklı ve borçlunun hak ve yükümlülüklerinin neler olduğunun tespiti önemlidir. AMAÇ: Bu bilgiler ışığında tebliğimizin amacı, üçüncü kişinin ifasının hangi hallerde ayıplı ifa olarak nitelendirilebileceği ve ayıplı ifanın sonuçlarına karşı alacaklı ve borçlunun durumunu ortaya koyarak mevzuatta ve öğretide eksik kalan konunun açıklığa kavuşturulması ve uygulamaya bu konuda yol göstermektir. YÖNTEM: Üçüncü kişinin ifasına ilişkin Türk hukukunda ve yabancı hukukta yer alan eserler incelenerek, karşımıza çıkabilecek sorunların tespiti ve bunlara çözüm üretilmesini sağlamak için konuya ilişkin mahkeme kararları analiz edilmiştir. SONUÇ: Üçüncü kişinin ayıplı ifasında borçlunun ayıptan sorumlu olabilmesi için ifaya rıza göstermiş olması veya borcun vadesinin gelmiş olması gerekir. Alacaklı borçlunun rıza göstermediğini bildiği bir ifayı kabul ederse ayıba karşı tekeffül hükümlerinden yararlanamayacaktır. Alacaklıya üçüncü kişiye karşı sözleşmeden doğan talep hakkı tanınmaz. Ancak üçüncü kişi, ayıplı ifa ile alacaklının mutlak haklarına zarar vermişse alacaklı sözleşme dışı maddi tazminat talebini üçüncü kişiye karşı ileri sürebilir.

Anahtar Kelimeler: Üçüncü Kişi, Üçüncü Kişinin İfası, Şahsen İfa, Ayıp, Ayıplı İfa, Tbk M. 83

Çekte Muhatap Bankanın Hukuki Sorumluluğu Alanında Yaşanan Gelişmeler

Dr. Kağan Susuz

Öz

Kambiyo senetlerinden çekte muhatap mutlaka bir banka olmak zorundadır. Söz konusu banka her ne kadar kambiyo taahhüdü altına girmese de çekte ödeme sisteminin merkezinde o bulunur. Gerçekten bankaya ibraz olmadan düzenleyene veya diğer çek borçlularına gidilemeyeceğinden başlangıç noktası her zaman banka olmalıdır. Bu bakımdan çekte bankanın yapması gereken hukuki işlemler ve söz konusu hukuki işlemler nedeniyle de hukuki (çalışmanın konusu olmamakla birlikte aynı zamanda cezâi) sorumluluğu vardır. Çekte bankanın hukuki sorumluluğunu ilgilendiren en önemli gelişme şüphesiz Çek Kanunu ile olmuştur. Gerçekten bankanın hukuki sorumluluğuna neden olan pek çok husus bu kanuna dayanır. Elbette konu sadece Çek Kanunu'na indirgenemez fakat en temel değişiklikler bu kanunla yapılmıştır. O yüzden incelemenin merkezinde de Çek Kanunu olacaktır. Türk Ticaret Kanunu'nda yapılan değişiklikle çekte seri numarası ve karekod uygulaması da yine önemli bir değişikliktir ve şüphesiz bu değişiklik de bankanın hukuki sorumluluğunu etkiler. Mevzuatta yaşanan gelişmeler bir yana bilgi ve iletişim teknolojileri alanında yaşanan gelişmeler de konunun yeniden ele alınmasını zorunlu kılar. Çalışmada özetle söz konusu alanda yaşanan gelişmelerin muhatap bankanın hukuki sorumluluğuna etkileri incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çek, Banka, Muhatap, İbraz, Karşılık (Provizyon)

Ceza Muhakemesi Hukukunda Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemi: Uzlaştırma

Arş.Gör. Şeyda Altuntaş Yıldız

Öz

Ceza hukukunun temel inceleme alanlarından birini oluşturan suç, toplumsal düzenin devamı için gerekli görülen kuralların ihlal edilmesiyle ortaya çıkan fiildir. Toplumsal kuralların ihlal edilmesi nedeniyle, ihlal eden kişiye yaptırım uygulanarak gerçekleştirilen davranışın toplum tarafından onaylanmadığı bildirilir. Geleneksel adalet anlayışına göre, ortaya çıkan suç fiilini yargılama görevi devlete aittir; zira devlet o suçun öncelikli olarak mağdurudur. Bu suç fiili nedeniyle zarar gören gerçek veya tüzel kişiler yargılama sırasında süje olarak görülmez; ihmal edilirler. Mağdurun istekleri veya gereksinimleri ikinci plana atılarak gerek yargılama işlemleri sırasında, gerekse yargılamadan önceki süreçte kolluk işlemleri sırasında mağdur ikinci kez mağdur edilerek adalet duygusuna zarar verilmektedir. Bu nedenle, geleneksel adalet anlayışının adaleti gerçekleştiremediğinden hareketle, mağdurun korunmasının yanında adaletin de gerçekleştirildiği çözüm yöntemleri arayışı başlatılmıştır. Bu amaçla, 1960lı yıllarda Kanada ve Amerika Birleşik Devletlerinde başlayan, ardından Kıta Avrupasına sıçrayarak sonraki yıllarda Türk Hukukunda da etkisini gösteren ceza hukukunda reform hareketleri neticesinde devletler, geleneksel yargılamaların toplumsal yaşama sekteye uğratan ve adalete olan güveni zedeleyen kararlara imza atmasının önüne geçmek için yeni bir adalet arayışı içine girmiş ve onarıcı adalet fikri ve bu adaletin gerçekleştirilme yöntemleri olarak alternatif çözümler ortaya çıkmıştır. Bu reform çalışmaları, failin yeniden topluma kazandırılmasına odaklanarak ceza hukukunun hümanist bir temelde geliştirilmesini amaçlamış ve bu yönde ortaya çıkan fikirlerden biri alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemi olan uzlaştırma olmuştur. Türk Hukuk sistemine 2005 yılında giren uzlaştırma kurumu, 2005 yılından bugüne değin geçirdiği birçok değişiklikle birlikte, 6763 sayılı Kanunla son halini almış, 2017 yılında da "Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma Yönetmeliği" yayınlanarak uzlaştırma kurumuna ilişkin uygulamada ortaya çıkan sorunlar çözüme kavuşturulmak istenmiştir. Tebliğimizde, alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemi olan uzlaştırmanın tarihi süreç içindeki gelişimini inceleyerek, Ceza Muhakemesi Kanununun 253 ve devamı maddelerinde düzenlenen uzlaştırmanın uygulanma şartları ortaya koyarak, uygulamada karşılaşılan sorunlara öğretideki görüşlere ve yargı kararlarına değinerek çözüm sunmaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Uzlaşma, Uzlaştırma, Alternatif Çözümler, Onarıcı Adalet

Ceza Muhakemesinde Hakimin Tarafsızlığı: Doktrin ve Uygulama Işığında Hakimin Görev Yasakları ve Tarafsızlığını Şüpheye Düşürebilecek Haller

Prof.Dr. Faruk Turhan

Öz

Hakimin ceza muhakemesine katılanlar bakımından objektif davranması, yani taraflara karşı eşit mesafede bulunması ve kişiliğinden sıyrılabilmesine hakimin tarafsızlığı denmektedir. Bağımsızlıkta hakimin muhakeme dışı etkilere karşı korunması söz konusuyken, tarafsızlıkta ise, somut olayda yargılama yaparken hakimin muhakeme içi etkilere karşı korunması söz konusu olmaktadır. Herkesin tarafsız bir mahkeme önünde yargılanma hakkı, adil yargılanma hakkı kapsamında AİHS madde 6 ile güvence altına alınmıştır. Anayasamızda hakimlerin bağımsızlığı açık bir şekilde güvence altına alınırken, tarafsızlığı konusunda açık bir düzenleme yapılmamıştı. Ancak, Referandum ile kabul edilen 21.1.2017 tarih ve 6771 sayılı Anayasa değişiklik kanunu, Anayasa md. 9'da yer alan "bağımsız" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve tarafsız" ibaresi eklenerek madde metni "Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır." şeklinde değiştirilmiştir. Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK), hakimin tarafsızlığına büyük önem vererek, md. 22 vd. hakimin tarafsızlığını bozan nedenlerin bulunması halinde davaya bakmayacağını belirtmiş ve muhakemeye katılanlara da hakimin reddini talep etme yetkisi vermiştir. Kanunda hakimin tarafsızlığını bozacak haller olarak önce görev yasakları (md. 22, 23) düzenlenmiştir. Çalışmada, görev yasakları doktrin ve uygulama ışığında ele alınıp tartışılmaktadır. Hakimin bakmakta olduğu bir davada tarafsızlığını sağlamak amacıyla kabul edilen bir başka tedbir ise hakimin "tarafsızlığını şüpheye düşürecek diğer sebeplerden dolayı da reddi" imkanıdır (md. 24/1). Ancak kanunda tarafsızlığın ne zaman şüpheye düşeceğine ilişkin bir ilkeye yer verilmemiştir. Görev yasakları 22. ve 23. maddelerde tek tek sayılmasına rağmen, tarafsızlık konusunda şüphe meydana getirecek diğer nedenleri önceden belirleme imkanı olmadığından, 24. maddede sayılmamış ve öne sürülecek hallerin değerlendirilmesi inceleme yapacak mercie bırakılmıştır. Çalışmanın bu kısmında, "hakimin suçtan dolaylı olarak zarar görmüş olması", "hakimin, muhakemeye katılanlarla yakın kişisel ilişki veya bağının olması", "görev veya meslektaşlık ilişkisi", "hakimin siyasi, dini ve dünyevi görüşleri, cinsiyeti, ırkı, kökeni, muhakeme dışındakilerce hakim üzerine etki yapması" ve "hakimin duruşma öncesi ve duruşma sırasındaki beyan ve davranışları"nın tarafsızlığını şüpheye düşürüp düşürmeyeceği uygulamadan örneklerle tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ceza Muhakemesinde Hakimin Tarafsızlığı, Görev Yasakları, Adil Yargılanma Hakkı, Hakimin Tarafsızlığını Şüpheye Düşürecek Sebepler

Dava Şartı Olarak Arabuluculuk (Hukuk Devleti İlkesi ve Hak Arama Hürriyeti Bakımından Değerlendirme)

Arş.Gör. Volkan Özçelik

Öz

Davanın esastan görülebilmesi için tarafın arabulucuya başvurmuş olmasının şart koşulması, hukuk devleti ilkesi ve hak arama hürriyeti ile yakından ilgilidir. Hukuk devletinin gereği olarak, Devlet adaleti tesis etmekle yükümlüdür. Diğer taraftan adaletin temini, birey için hak arama hürriyetinin garantisi altındadır. Hukuki korumanın hangi şekilde gerçekleştirileceği hususunda kanun koyucunun belli ölçüde takdir yetkisi vardır. Bu yetki kullanılırken, etkilenecek menfaatler ile ortaya çıkacak fayda ve zararın tartılması gerekir. Türk medeni usûl hukukunda 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu (İMK) belli hallerde arabulucuya başvurulmuş olmasını dava şartı olarak düzenlenmiştir. Bu nedenle konu Türk hukuk sisteminde güncelliğini korumaktadır. Çalışmamızda arabulucuya başvuru zorunluluğunun hukuk devleti ve hak arama hürriyeti ekseninde değerlendirmesi yapılmış ve getirilen düzenlemenin, bu esaslara göre Anayasa'ya uygun olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Arabuluculuk, Zorunlu Arabuluculuk, Dava Şartı

Değişen Sistem Değişmeyen Sorunlar: Vergi Yargısının Yapısal Sorunlarının Yargısal Bir Reform Olarak Düşünülen İstinaf Süreci Ekseninde Değerlendirilmesi

Dr. Osman Sarıaslan

Öz

Modern devletlerin ve günümüz demokrasi anlayışının gelişiminin en önemli unsurlarından olan vergi, salınmasından toplanılmasına kadar birçok aşamadan geçmektedir. Ancak verginin mahiyetinin kavranması belirli bir bilinç ve eğitimi gerektirmektedir. Lakin günümüz dünyasında yaşanan bilgi ve iletişim çağı bu bilinç düzeyini oldukça ileriye taşımaktadır. Dolayısıyla vergi, günümüzde kişilerin mülkiyet hakkına doğrudan yapılan bir müdahale olarak algılanması yaygınlık kazanmakta; bu nedenle vergi uyuşmazlıklarında bir artış gözlemlenmektedir. Buna karşılık vergi bir gerekliliktir. Devletin egemenlik göstergesi ve hakkıdır. Bu nedenle vergi uyuşmazlıklarının çözümü çok daha hassas bir denge ve vergilendirme işlemlerinin hukuka uygunluk karinesinden yararlanması nedeniyle de farklı bir terazi gerektirmektedir. Bu bağlamda kişiler, haklarında yapılan vergilendirmenin mülkiyet haklarına ölçüsüz bir müdahale olduğunu düşündüklerinde bu müdahaleyi gidermenin en etkili yolu yargısal korunma talep etmektir. Bu korunmayı ülkemizde sunan merci ise vergi yargısıdır. O halde vergi yargısı bu hassas duruma göre yargılama yapmalıdır. Öte yandan vergi yargısı, Türkiye için yeni sayılacak bir yargı kolu olan idari yargı teşkilatının bir parçası olarak dizayn edilmiştir. 1982 yılında oluşturulan idari yargının yerel teşkilatı içerisine alınan temyiz ve itiraz komisyonları vergi mahkemelerine dönüştürülmüş ve Bölge İdare Mahkemeleri ve Danıştay ile de vergi yargısının kanun yolu mercileri oluşturulmuştur. Bu dönüşüm başlangıçta eski uygulamalara nispetle gayet olumlu bir seyir izlemiştir. Ancak vergi mahkemeleri zamanın koşullarına ayak uydurma noktasında, inşa edildikleri geçmiş kurumsal mirasın etkisini kıramamışlardır. Dolayısıyla vergi mahkemeleri ne tam bir 'idari mahkeme' niteliğini kazanabilmiş ne de tam bir hukuk yargılaması pratiğini hayata geçirebilmiştir. Bunun nedenleri elbette ki çeşitlidir. Ana hatlarıyla ifade edilecek olursa bunları, hedeflenen kamu yararı için kurulan sistemin tam olarak uyuşmamasından kaynaklı yapısal sorunlar ile yine bu cümleden olmak üzere mevzuattan kaynaklı eksiklikler; kurumsal mirasın olumsuz tesirleri ve uygulamaya ilişkin bazı insani faktörler olarak ortaya koymak mümkündür. Sonuç olarak bir dönüşümün pratiği olan vergi yargısının Türkiye'de başka hiçbir yargı kolunun karşılaşmadığı türden sorunları bulunmaktadır. Bununla birlikte yakın zamanda Türkiye'de yargısal bir reformla istinaf mercileri oluşturulmuştur. Bu kapsamda vergi yargısı için de istinaf bir kanun yolu olarak kabul edilmiştir. Bu durum vergi yargısının çok merkezli ve karmaşık sorunlarının çözümüne ne derece katkı sunmuştur? Bu, henüz test edilebilmiş değildir. Ancak istinaf sürecinin kapsamı ve neredeyse iki yıllık uygulaması, maalesef çok olumlu referanslar üretmemiştir. Bu durum çerçevesinde çalışmada/tebliğde ilk olarak Türk Vergi Yargısının, kendine has sorunları tespit edilecektir. Öyle ki bu çalışma Türki Vergi Yargısının eleştirel bir bakış açısıyla ve etkinlik parantezinde ele alınıp sorunlarının dile getirilmesi bakımından bir ilk olacaktır. İkinci olarak yargının daha etkin ve hızlı olması maksadına haiz bir reform olarak kabul edilen istinaf sistemi de analize dâhil edilmek suretiyle istinaf sürecinin vergi yargısının genel sorunlarına çözüm olabilme

potansiyeli incelenmeye çalışılacaktır. Ortaya konulan sorunlara hem yapısal hem de mevzuat ekseninde çözüm önerileri sunmak ise çalışmada hedeflenen bir diğer amaç olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Vergi, Vergi Yargısı, Vergi Mahkemeleri, Etkili ve Adil Yargılanma, Yargısal Korunma, İdari Rejim, Vergi Davası, Reform, Yargılamaya İlişkin Sorunlar, Mülkiyet Hakkı

Diplomatik Ajanın Özel Hizmetlisinin Ceza Yargısından Bağışıklığı

Dr. Öğretim Üyesi Anıl Çamyamaç - Dr. Öğretim Üyesi Zekiye Özen İnci

Öz

Gönderen devletin elçilik personeli ve onların hane halkını teşkil eden aile üyelerine sağlanan kabûl eden devletin yargı bağışıklığından muafiyet diplomasi hukukunun en çok tartışılan konularından biri olmaktadır. Uluslararası hukukun en eski kurallarından biri olarak tanınmasına karşın, bu kural aynı zamanda en fazla eleştirilen kurallardan biridir. Bu tür bir bağışıklığın sağlanmasıyla özel statüyü haiz bir insan grubu yaratıldığına inanılmaktadır. Fakat, diplomatik misyon üyeleri arasında bu bağışıklıktan yararlanmada bazı seviye farkları vardır Bu çerçevede, bu sunumun temel amacı diplomatik ajanın özel hizmetlisinin kabûl eden devletin ceza yargısından muafiyetinin ceza hukuku bakımından hukuki niteliği, söz konusu yargı bağışıklığının kapsamı ile alâkalı konulara ışık tutmaktır.

Anahtar Kelimeler: Diplomatik Ayrıcalık ve Bağışıklıklar, Ceza Yargısından Bağışıklık/muafiyet, Diplomatik Ajanlar, Özel Hizmetli, Hane Halkı Üyesi

El Yazılı Vasiyetnamelerde Şekle İlişkin Geçerlilik Şartları

Arş.Gör. Merve Keskin Orhan

Öz

Bildirinin konusunu TMK m.538'de düzenlenen el yazılı vasiyetnamelerin şekle ilişkin şartları oluşturmaktadır. Şekli anlamda ölüme bağlı tasarruflardan olan vasiyetnameler ikisi olağan biri olağanüstü olmak üzere üç vasiyetname türünden oluşmaktadır. Şekli anlamda ölüme bağlı tasarruflarda sınırlı sayı prensibinin geçerli olması sebebiyledir ki miras bırakan arzularını kanunda düzenlenen bu şekillerden biri vasıtasıyla açıklamak zorundadır. El yazılı vasiyetname ise olağan vasiyetnamelerin bir diğer şekli olan resmi vasiyetnameye kıyasla başvurulması çok daha kolay ve masrafsız bir ölüme bağlı tasarruftur. Ancak kanun koyucu el yazılı vasiyetname yapabilmek için de bir takım şekli şartlar aramaktadır. Bu şartlar incelendiğinde varılan sonuç ise el yazılı vasiyetnamede nitelikli adi yazılı şekil arandığı yönündedir. El yazılı vasiyetnamenin şekli şartlarına ilişkin konunun tek bir maddede ve genel prensiplerin ortaya konularak düzenlenmiş olmasıyla, uygulamada ortaya çıkabilecek farklı durumlarda konunun aydınlatılması mahkeme kararlarına ve doktrine bırakılmıştır. Konuya ilişkin tartışmalı hususlardan bahsedip, bu konuların nasıl çözümlenmesi gerektiğini doktrinde yer alan çözümlemeler ışığında ele alacağız.

Anahtar Kelimeler: El Yazılı Vasiyetname, Vasiyetname Metni, Düzenleme Tarihi, İmza

Elektronik Ortamda Kurulan Satış Sözleşmelerinde Bitcoinin Sözleşmenin Bedel Unsuru Açısından Değerlendirilmesi

Arş.Gör. Adem Yelmen

Öz

Bu çalışmanın konusu "Elektronik Ortamda Kurulan Satış Sözleşmelerinde Bitcoinin Sözleşmenin Bedel Unsuru Açısından Değerlendirilmesi"dir. Çalışmada öncelikle sözleşmelerin elektronik ortamda kurulması ele alınmıştır. Akabinde satış sözleşmesinin bedel unsuru üzerine açıklamalar yapılmıştır. Bu kapsamda bedel olarak ifade edilebilecek değerler incelenmiştir. Akabinde bitcoin ele alınmıştır. Bu kapsamda, bitcoinin tarihi süreci, niteliği ve özellikleri açıklanmıştır. Daha sonra bazı ülkelerin bitcoine yaklaşımı izah edilmiştir. Ardından Türkiye açısından bitcoin özellikle incelenmiştir. Nihayet bitcoinin elektronik ortamda kurulan satış sözleşmeleri açısından bedel unsuru teşkil edip edemeyeceğine ilişkin değerlendirmeler ve sonuç yazılarak çalışma tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bitcoin, Elektronik Ortamda Kurulan Sözleşme, Bedel, Elektronik Para, Sanal Para

Eşitlik İlkesi Çerçevesinde Yabancıların Türkiye'de Lisans Eğitimine Kabulüne İlişkin Değerlendirme

Dr. Öğretim Üyesi Süleyman Dost - Arş.Gör. Semiha Önder Balaman

Öz

Yabancı öğrencilerin ülkemizdeki lisans eğitimine kabulü, 2010 yılına kadar Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılan Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınavı (YÖS) ile merkezi olarak yapılmaktaydı. Bu sınavın 2010 yılında kaldırılmasıyla birlikte üniversiteler, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın (YÖK) yayınladığı Yurtdışından Öğrenci Kabulüne İlişkin Esaslar çerçevesinde kendi yapacağı sınav ile yabancı uyruklu öğrencileri lisans eğitimine kabul etmektedir. Ancak üniversitelerin lisans eğitimine bu şekilde yabancı öğrenci kabulü, uygulamada bazı tereddütlere ve buna bağlı olarak eşitsizliklere yol açmaktadır. YÖK'ün yayınladığı Yurtdışından Öğrenci Kabulüne İlişkin Esaslar'da vatandaşlıklarından birisi Türkiye Cumhuriyeti (TC) olan ve çok vatandaşlığa sahip olanların ayrı bir değerlendirmeye tabi tutulduğu, adayın ortaöğretimini nerede tamamladığı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) vatandaşı olup da ülkemizde ortaöğretim görenlerle yabancı ülkelerdeki Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB) bağlı okullarda eğitim alanlar için özel düzenleme yapıldığı görülmektedir. Bunların yanında konu, 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu (TVK) ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (YUKK) çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Konunun ayrıntılı ele alınması uygulamada ortaya çıkan sorunların giderilmesinde etkili olacaktır. Lisans eğitimine kabulde vatandaş ile yabancı aday ayırım yapılarak yabancı adayların farklı bir sınava tabi tutularak lisans eğitimine kabulü genel olarak kabul gören bir anlayıştır. Nitekim diğer ülkelerde de lisans eğitimine yabancı öğrenci kabulünde ülkemizdekine benzer uygulama ve düzenlemelerin olduğu görülmektedir. Ancak bu düzenleme ve uygulamaların eşitlik ve hakkaniyet çerçevesinde yapılması eğitimin amaçlarına daha uygun olacaktır. Bu çalışmanın konusu, Türkiye' deki yükseköğretim kurumlarında lisans eğitimine kabul şartları bakımından yapılan düzenlenmenin incelenmesidir. Bu kapsamda yabancıların lisans eğitimine kabul şartları, Türk vatandaşı olan adayların durumu ile karşılaştırılarak eşitlik ve hakkaniyet temelli bir inceleme yapılması hedeflenmektedir. İşbu tebliğde öncelikle Yurtdışından Öğrenci Kabulüne İlişkin Esaslar'da yer alan kabul şartları ele alınacaktır. Ardından söz konusu şartların anlaşılmasında ve uygulanmasında güçlüklerin olup olmadığı ve çerçevesi çizilen ilkeler doğrultusunda uygulamanın doğru yapılıp yapılmadığı noktasında ortaya çıkan sorunlar ele alınıp incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı, Lisans, Eğitim, Yök, Esaslar

Evlilik Birliğinde Sadakat Yükümlülüğüne Aykırılıktan Doğan Tazminat

Öğr.Gör. Duygu Arda Bağce

Öz

Evlilik hukukunun eşlere yüklediği en önemli yükümlülüklerden biri sadakat yükümlülüğüdür. Evlilik sözleşmesinin tarafları eşler olup, nısbi bir ilişki oluşmakla birlikte, aile toplumun temelini ve çekirdeğini teşkil ettiğinden, aile yapılarındaki bozukluklar, toplum düzeni açısından da önem arz eder. Evlilik birliğinin devamı sırasında eşlerden birinin diğer eşi aldatması halinde, aldatılan eşin tazminat istemine ilişkin talebi, doktrin ve Yargıtay kararlarını meşgul etmiştir ve sadakat yükümlülüğünün ihlali halinde bu durumun kişilik hakkına aykırılık teşkil edip etmediği tartışılan bir husus olmuştur. "Zinanın suç olmaktan çıkarılması", "kişilerin aldatılmama hakkı diye bir hakkının olmadığı", "sadakat yükümlülüğü ihlalinin herhangi bir hukuki dayanağa sahip olmadığından hukuka aykırılık unsuru taşımadığı", "taraflara tazminat yaptırımının uygulanmasının, bireylerin iletişim özgürlüğünü zedeleyeceği" gerekçeleriyle, manevi tazminat tesis eden kararlar ve yorumlar bazı yazarlarca eleştirilmiştir. Oysa ki duygusal kişilik, kişilik hakkı kapsamında yer alan değerlerdendir. Duygusal kişiliğin de, evliliğin temelini teşkil ettiği yadsınamaz bir gerçektir.

Anahtar Kelimeler: Evlilik Birliği, Sadakat Yükümlülüğü, Tazminat

Eziyet Suçunu Uluslararası Belgelerde Aramak ve Anayasa Mahkemesinin Eziyet Yasağını Ele Alışı Üzerine Bir Değerlendirme

Arş.Gör. Enes Yılmaz - Arş.Gör. Eray Acar

Öz

İşkence ve eziyet yasağına ilişkin gerek uygulamada gerekse öğretide daha çok işkence suçunun inceleme konusu yapıldığı söylenebilir. Kanun koyucunun, 765 sayılı Türk Ceza Kanunundan farklı olarak 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda eziyet teşkil eden eylemleri ayrıca cezalandırma yoluna gittiği ifade edilmelidir. Buna karşılık, öğretide eziyet suçuna yönelik spesifik bir çalışma bulunmamaktadır. Buradan hareketle bu çalışmada işkenceden ayrı olarak eziyet suçunu, bir kavram olarak içeriklerinde doğrudan bulunmasa bile dolaylı biçimde yer alabileceği düşüncesiyle özellikle uluslararası belgelerde, aramayı amaçlamaktadır. Bu sebeple elinizdeki çalışmanın bu alandaki bir boşluğu dolduracağı ümidinde olduğumu belirtmek isterim. İşte bu çalışma, inceleme konusu kavramın uluslararası belgelerde ve uluslararası mahkeme içtihatlarında alıp almadığı ve özellikle temel hak ve özgürlükler bakımından doğrudan bireysel başvuru mercii olan Anayasa Mahkemesi'nin içtihatlarında nasıl ele alındığı sorularına cevap aramaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eziyet, İşkence, Kötü Muamele, İnsanlık Dışı Muamele, İnsan Onuru

Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma

Dr. Öğretim Üyesi Baki Oğuz Mülayim

Öz

Fazla çalışma ücretine ilişkin talepler, işçi ile işveren arasında sık yaşanan uyuşmazlıklar arasında yer alır. Bu nedenle fazla çalışma kavramı, iş hukukunda önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. 4857 sayılı İş Kanununun 41. maddesinde, kanunda yazılı koşullar çerçevesinde, haftalık kırk beş saati aşan çalışmalar, fazla çalışma olarak tanımlanmıştır. Günlük on bir saati aşan çalışmalar ve gece döneminde yedi buçuk saatin üzerinde yapılan çalışmalar, haftalık çalışma süresi aşılmamış olsa bile fazla çalışma olarak kabul edilmektedir. Fazla sürelerle çalışma ise 1475 sayılı İş Kanunundan farklı olarak, ilk kez 4857 sayılı İş Kanununda düzenlenmiştir. Haftalık çalışma süresinin sözleşmelerle kırk beş saatin altında belirlendiği durumlarda, kırk beş saate kadar yapılan çalışmalar, fazla sürelerle çalışma olarak tanımlanmaktadır. Mevzuat ile bazı işlerde fazla çalışma yaptırılamayacağı yasaklanmıştır. Bunun yanı sıra bazı kişilere fazla çalışma yaptırılması da yasaklanmıştır. Ancak fazla çalışmaya ilişkin sınırlamalar, kısmi süreli çalışmalar hariç olmak üzere fazla sürelerle çalışma için öngörülmemektedir. Fazla çalışma konusundaki düzenlemeler, ücret talepleri açısından olduğu kadar, iş sözleşmesinin feshinde de belirleyicidir. Fazla çalışma ya da fazla sürelerle çalışma talebinin hukuku aykırı olması ya da hukuka uygun talebin işçi tarafından reddedilmesi durumu, diğer taraf açısından iş sözleşmesinin haklı nedenle feshine yol açabilir. Yargı kararları ile de fazla çalışma konusunda bir takım esaslar ortaya konulmuştur. Bu kararlar da uyuşmazlıkların çözümü noktasında önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fazla Çalışma, Fazla Sürelerle Çalışma, Çalışma Süresi, Fazla Çalışma Ücreti

Fransa'da Anayasa Konseyi Kararlarının Olağanüstü Hal Rejimine Etkisi

Dr. Özen Ülgen

Öz

Büyük kayıplara neden olan terör saldırılarının ardından Fransa'da 14 Kasım 2015'te ilan edilen olağanüstü hal, yasama organı tarafından altı kez uzatılmış ve 1 Kasım 2017'de sona ermiştir. 715 gün süren bu dönemde, olağanüstü hal rejimini düzenleyen 1955 tarihli yasa esas alınmış ve gerekli görülen hallerde bu yasada kapsamlı değişiklikler yapılmıştır. Yeni yapılan değişikliklerin hiçbiri hakkında ön denetime yönelik olarak iptal davası açılmamıştır. Sonradan denetim yolunun benimsendiği 2008 Anayasa değişikliğinin ardından ilan edilen ilk olağanüstü halde, bugüne kadar Anayasa Konseyi konuya ilişkin dokuz karar vermiştir. İkisi olağanüstü hal dönemi sona erdikten sonra verilen kararların, biri Yargıtay diğerleri Danıştay tarafından iletilen başvurular üzerine verilmiştir. Bu çalışmada, kamu düzeninin korunması gereği ile temel hak ve özgürlükler arasındaki dengenin özel bir önem arz ettiği olağanüstü hal rejiminde, Fransa Anayasa Konseyinin bu dengelemeyi nasıl yaptığı incelenmiştir. Mahkemenin esasa ilişkin yorumu yanında, başvuruları karara bağlama süresi, kullandığı karar teknikleri, kararların zaman bakımından etkisi ve iptal kararlarının yasama organınca nasıl karşılandığı üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Olağanüstü Hal, Anayasa Yargısı, Ölçülülük İlkesi, Temel Hak ve Özgürlükler

Genel İşlem Koşullarının Üçüncü Kişilere Etkisi

Arş.Gör.Dr. Pelin Karaaslan

Öz

Bir sözleşme yapılırken düzenleyenin, ileride çok sayıdaki benzer sözleşmede kullanmak amacıyla, önceden, tek başına hazırlayarak karşı tarafa sunduğu sözleşme hükümlerini ifade eden genel işlem koşulları, doğası gereği yani sözleşme koşulları olması nedeniyle, kural olarak sadece sözleşmenin tarafları arasında hüküm ve sonuç doğuran nispi etkili kurallardır. Ne var ki belli bazı internet platformları üzerinde kişilerin birbirleriyle alım-satım işlemleri yapmasının yaygınlaşması ile birlikte, internet platform sahibi tarafından tek taraflı olarak hazırlanan ve satış sözleşmesinin taraflarından her biri tarafından onaylanan "kullanıcı sözleşmesi" hükümlerinin, taraflar arasındaki satış sözleşmesinin bir parçası olarak görülüp görülemeyeceği sorunsalı ortaya çıkmıştır. Bu noktadan hareketle, iki taraf arasında geçerli bir şekilde sözleşme hükmü haline gelmiş genel işlem koşullarının, bu taraflardan birinin üçüncü bir kimse ile imzaladığı başkaca bir sözleşmenin kapsamına dâhil edilip edilemeyeceği, edilecekse de bunun hangi hukuki kurum üzerine temellendirilebileceği hususu ve genel işlem koşullarının üçüncü kişilere etki edebileceği benzer durumlar bu çalışma kapsamında tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Genel İşlem Koşulları, Üçüncü Kişiler, E-Ticaret, İnternet Satışları

Genel İşlem Şartlarının İçerik Denetimi

Arş.Gör.Dr. İsmail Atamulu

Öz

Genel işlem şartlarının içerik denetimi, yürürlük ve yorum denetimleriyle birlikte değerlendirildiğinde, denetim safhasının sonuncu ve en önemli kısmını oluşturur. İçerik denetiminde sözleşme ile geçerli olarak ilişkilendirilmiş olan ve bu sayede sözleşme muhtevasına dahil edilen şartların, içerik olarak denetimde öngörülen kıstaslara uygun olup olmadıkları değerlendirilmektedir. Uygun olmayan şartlar tespit edildiğinde, bunların geçersiz sayılması ve sözleşmenin akıbetinin ne olacağı hususları da özellikle içerik denetiminin sonucunda çözüme kavuşturulur. Çalışmamızda öncelikle genel işlem şartlarının içerik denetimi hakkında genel bir bilgi verilmiş, akabinde ise denetim kıstasları ve denetim dışı kalan şartlar hakkında açıklamalarda bulunulmuştur. Nihayetinde ise, içerik denetiminin sonucunda kıstaslara aykırılığı tespit edilen gelen işlem şartlarına uygulanacak yaptırım ve bu yaptırımdan sonra geriye kalan şartların geçerliliği hususu değerlendirilmiştir. Tüm bu incelemeler esnasında genel işlem şartlarına ilişkin hükümlere yer veren mevzuat göz önünde bulundurulmuş, ancak çalışmanın sınırına uygun olarak, asıl önem 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununda yer alan genel işlem şartlarına ilişkin düzenlemelere verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Genel İşlem Şartları, İçerik Denetimi, Kesin Hükümsüzlük

Göçmen Kaçakçılığı Suçu

Arş.Gör. Bilgehan Savaşcı Temiz

Öz

Göçmen Kaçakçılığı suçu Türk Ceza Kanununun 79. Maddesinde düzenlemiştir. Suç her ne kadar Türk Ceza Kanununda uluslararası suçların düzenlendiği kısımda yer alsa da aslında çekirdek uluslararası hukuk suçları arasında yer almaz. Göçmen kaçakçılığı genellikle sınır aşan bir şekilde işlenen, önlenmesi ve cezalandırılması uluslararası işbirliğini gerektiren uluslararası niteliğe sahip bir suç tipidir. Ancak yargılama yetkisi çekirdek uluslararası hukuk suçlarında olduğu gibi Uluslararası Ceza Divanı'na değil, ulusal mahkemelere aittir. Suçun mağduruna ilişkin tartışmalar bulunmaktadır. Bizce suçun mağduru yasal olmayan yollardan ülkeye sokulan veya ülkede kalmasına imkân sağlanan yabancı veya yasal olmayan yoldan yurt dışına çıkmasına imkân sağlanan vatandaş veya yabancının kendisi, yani göçmendir. Ancak suçun mağdurunu devlet , toplum ya da uluslararası toplum olarak kabul eden görüşler de bulunmaktadır. Yargıtay da göçmenleri suçun mağduru değil maddi konusu olarak kabul etmekte suçun mağduru olarak ise uluslararası toplumu görmektedir. Bu nedenle içtima hükümlerinin suça uygulanması bakımından farklı sonuçlar ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Göçmen Kaçakçılığı Suçu, Sınıraşan (Transnational) Suçlar, Suçun Mağduru, İçtima

Gümrük Mevzuatında İtiraz

Arş.Gör. Abdullah Ceylan - Doç.Dr. Ümit Süleyman Üstün

Öz

Gümrük vergisi, Vergi Usul Kanunu (VUK) kapsamı dışında tutulmuş olup usul ve uygulama esasları 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile düzenlenmiştir. Gümrük Kanunu maddi ve usul hükümlerinin düzenlenmesi nedeniyle esas itibariyle bir vergi kanununu olması yanında Türk Gümrük Sistemini de kapsayan çerçeve kanundur. Gümrük vergisi, Gümrük İdaresi tarafından Gümrük Kanunu hükümlerine uygun olarak yönetilip tahsili gerçekleştirilir. Vergilendirme sürecinde gümrük vergisinin tarafları olan gümrük idareleri ile yükümlüler arasında uyuşmazlıklar ortaya çıkabilmektedir. Oluşan bu uyuşmazlıkların çözümü amacıyla Gümrük Kanunu, yargı yoluna başvurmadan önce bir takım mekanizmalar getirmiştir. Bunlar gümrük uyuşmazlıklarının idari aşamada çözüm yolları olarak da bilinen uzlaşma ve itiraz yoludur. Gümrük uyuşmazlıklarının idari aşamada çözüm yolları sonradan yeniden düzenlenmiş ve daha önce kanunda yer alan "düzeltme talebi" uygulaması kaldırılmıştır. Gümrük Kanununda yükümlülerin gümrük vergileri, gümrük para cezaları ve idari kararlara karşı itiraz yoluna başvurabilecekleri düzenlenmiştir. Devletin egemenlik yetkisinin tezahürü olan vergilendirme yetkisi dış ticaretin vergilendirilmesinde, gümrüklerin kapı olması nedeniyle daha belirgin olduğu söylenebilmektedir. Gümrük vergisinin gelir kaynağı olması dışında ülke ekonomisi ve çıkarlarının korunması gibi fonksiyonları da bulunmaktadır. Ayrıca dış ticaretin vergilendirilmesi iç hukuk yanında uluslararası anlaşmalar çerçevesinde şekillenmekte ve mütekabiliyet esası etkili olmaktadır. Dolayısıyla dış ticaretin vergilendirilmesinde yürütmeye geniş yetkiler tanınmıştır. Gümrük Kanunu da uyuşmazlıkların çözümünde, VUK kapsamındaki vergilerden farklı olarak, yargıya başvurmadan önce idari yolların tüketilmesini zorunlu tutmuştur. Çalışmamızda uyuşmazlıkların çözümü için gümrük idaresine yapılabilecek itirazlar inceleme konusu yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gümrük Vergisi, Gümrük Uyuşmazlığı, İtirazlar

Hâkimin Objektif Tarafsızlık İlkesi Çerçevesinde Duruşma Tutanaklarının Düzenlenmesi

Arş.Gör. Hüseyin Ateş

Öz

Ceza yargılaması işlemlerinin belgelenmesi, onlara belge kanıtı değerinin tanınması amacıyla duruşmada tutanak düzenlenir. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 222. maddesi gereğince duruşmaların nasıl yapıldığı, kanunda belirtilen usul ve esaslara uygun olarak yapılıp yapılmadığı ancak tutanakla ispat olunabilir ve duruşma tutanaklarına karşı ancak sahtecilik iddiası ileri sürülebilir. Yargılamanın yapıldığı duruşma salonlarında müşteki/vekili veya sanık/ müdafi tarafından söylenen beyanlar veya yapılan savunmalar duruşma tutanağına her zaman aynen geçmemektedir. Bu husus, olağan veya olağanüstü yasa yoluna başvurulduğunda öneminin daha da hissedildiği bir husustur. Zira beyanların ya da savunmaların eksik olarak geçtiği duruşma tutanağına bakarak karar verecek olan mercilerin, yargılamanın taraflarının adalet duygusunu zedeleyici kararlara imza atma olasılığı yüksek olacağı gibi yargılama aşamasında da tarafların, hâkimin tarafsızlığına ilişkin şüphe duymasına neden olabilir. Bu nedenle tarafların sözlerinin ve duruşmanın seyrini etkileyecek davranışlarının duruşma tutanağına aynen geçmesi hem yargılamanın taraflarının adalet duygusunu zedelemeyecek hem de hâkimin objektif tarafsızlık ilkesinin gerçekleşmesini sağlayacaktır. Zira objektif tarafsızlık ilkesi; hâkimlerin, yargılamanın tarafları üzerinde güven veren, tarafsız bir görünüme sahip olması ve hâkimlerin tarafsızlığı konusunda şüphe oluşmasını engellemesini ifade eder. Bu şüphe hâkimin reddi sebebini oluşturabilir. Bu çalışmada duruşma tutanaklarının düzenlenmesi sırasında tarafların sözlerini tutanağa aynen geçirmek istemeleri ancak duruşma hâkiminin bu talebi reddetmesi durumu AİHM ve Yargıtay kararları ile hâkimin objektif tarafsızlık ilkesi çerçevesinde incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Ceza Yargılamasında Duruşma Tutanakları, Objektif Tarafsızlık İlkesi, Hâkimin Reddi, Aihm ve Yargıtay Kararları

Hukuk Muhakemeleri Kanunu M. 304-306'ya Göre Hükmün Tavzihi ve Tashihi

Arş.Gör. Derya Buluttekin

Öz

Mahkeme kararlarının sağlıklı bir şekilde icra edilmesi ve lehine hüküm verilen tarafın hukuki korunmasının tam olarak sağlanması için bazen mahkemece verilen hükmün açıklanması ya da hükümdeki basit hataların giderilmesi gerekebilir. Bu noktada hükmün tavzihi ve tashihi kurumları devreye girer. Hükmün tavzihi ve tashihi, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 304-306. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Tavzih, taraflardan her birinin, bir hükmün yeterince açık olmaması veya birbirine aykırı fıkralar içermesi yahut icrasında tereddüt söz konusu olması halinde icrası tamamlanıncaya kadar, hükmün gerçek anlamının ortaya çıkarılması için başvurduğu yoldur. Tashih ise, hükümdeki yazı ve hesap hataları ile diğer benzeri açık hataların, mahkemece resen veya taraflardan birinin talebi üzerine düzeltilmesidir. Medeni Usul Hukuku'nda hakimin verdiği hükmü değiştiremeyeceği, hükmü verdikten sonra davadan el çekeceği ve kanun yoluna başvurulup hüküm bozulmadıkça hakimin tekrar o davaya bakamayacağı kabul edilmektedir. Hükmün tavzihi veya tashihini de bu genel kabul içinde düşünmek gerekir. Çünkü, her iki kurumda da hüküm özü itibariyle değişmez. Hakim yalnızca hükmün gerçek anlamını ortaya koyar veya basit hataları düzeltir. Bu çalışmanın amacı, hükmün tavzihi veya tashihi yollarına başvuruyu gerektiren halleri, tavzih ve tashih usulünü ve bu iki kurum arasındaki farkları incelemektir.

Anahtar Kelimeler: Medeni Usul Hukuku, Tavzih, Tashih

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Yemin Formülü

Arş.Gör. Volkan Özçelik

Öz

Türk medeni usul hukukunda kesin delillerden olan "yemin" önemli bir ispat aracıdır. Yemin edecek taraf kanunda belirlenen formüle göre yemini eda etmesi gerekir. 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu (mülga) ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu arasında "yemin formülü" bakımından farklılık bulunmaktadır. Çalışmamızda Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun yemin formülünde yaptığı değişiklik ve bu değişikliğin gerekçesi üzerinde durulmuştur. Yeni yemin formülü laiklik ilkesi, din ve vicdan hürriyeti, medeni usul hukukunun amacı ve daha kapsayıcı olup olmaması bakımından değerlendirilmiştir. İncelememiz neticesinde 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'ndaki yemin metninin isabetli olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kesin Delil, Yemin, Yemin Formülü

Hukuksal Süreçlere Bir Sistematik Yaklaşım

Prof.Dr. Aşkın Demirkol

Öz

Bu çalışmada pozitif bilimin dikkate aldığı sistematik yaklaşımın, hukuk sistemine uyarlanması ve geleceğin akıllı hukuk sisteminin tasarımına yönelik bir yaklaşım ele alınmıştır. Pozitif bilim alanlarındaki problemlerin çözümüne yönelik sistematik yaklaşımlar, analizleri kolaylaştırarak sonuca yönelik tutarlı davranış ve kararların alınmasına olumlu katkılar yaparlar. Sistem, bir düzeni bir organizasyonu ifade etse de, daha fazlasıdır. Fen bilimleri alanındaki tanımıyla, kendisine yapılan girişi işleyerek, amaca uygun bir sonucun veya çıkışın elde edilmesini sağlayan mekanizmalar, sistem olarak tanımlanmaktadır. Buna göre giriş ve çıkışı olan bir yapı veya kutu olarak düşünülebilir. Giriş bilinen, çıkış ise girişin kutu tarafından işlenmesi ile oluşan, aslında bir tür modifiye edilmiş bir giriştir. Burada aslolan giriş gibi görünmesine karşın, aslında yapının içi çok daha önemlidir. Bu yapı girişi işlemek üzere, bir akla dayalı olup, ihtiyaçlar göz önüne alınarak tasarlanmıştır. Böyle bir sistematik yaklaşımda amaca ulaşılabildiği gibi, hedefe erişimin önündeki olası engellerin teşhis ve analiz edilmeleri de mümkün olacaktır. Genellikle her olumlu şeyin temelinin sisteme dayandığını, olumsuz gelişmelerin temelinde ise bir sistematiğin olmadığı yaygın bir görüş olmasına karşın, genellikle sistem ile kast edilenin sanıldığı gibi basit tanımlanır bir şeyden ziyade dile pelesenk bir kelime olduğudur. Her alandan herkesin olumlu veya olumsuz her şeyin temelinde bir " sistem " vurgusu yapmasına karşın, gerçekte bu fenomen kelime ile neyin kast edildiği çoğu kez net değildir. Bu kargaşa çok ciddi durumlar içinde geçerlidir. Muhataplar aşina bir kavram üzerinde konuşmaktan öteye geçemezler. Farklı algılandığı içinde anlaşılması, analiz edilmesi ve çözümü de bu yüzden pek mümkün olmaz. Taraflar sistemin gerçek içeriğini bilmeleri halinde ancak üzerinde tartışabilirler. Sistem minimum seviyede " giriş, yapı, çıkış " üçlüsü ile anlaşılmalıdır. Kaldı ki, bu üçlü çoklu ve çok boyutlu yapıda da olabilir. Gerçek bir sisteme dair girişin kim olduğu, bu girişin kim veya nasıl bir yapı tarafından işleneceği, neyin veya kimin sonuç olabileceği, sistematik felsefeye uygun tanımlanarak çözüme ulaşılabilir. Sistematik yaklaşım, içeriğine bağlı kalınarak ortaya konulduğu tüm alanlara katkı sağlar. Bu anlamda hukuk alanındaki sistematik ile kast edilenin, fenomen ve evrensel anlamdaki sistem içeriği ile ne kadar uyumlu olduğunun gösterilmesi gerekir. Yakinen bilinen " Hukuk Sistemi " vurgulanan " sistem " ile ne kadar örtüşmektedir. Bu doğrultuda hukuk sistemi, genel bir sistemin " giriş, yapı, çıkış " bileşenleri olarak tanımlandığı sürece, pozitivizme daha da yaklaşacaktır. Böyle bir yapıdaki bir hukuk sisteminin sahip olabileceği sistematik özelliklerinden bazıları ; 1. Doğrusal / Doğrusal Olmayan Sistemler 2. Bellekli / Belleksiz Sistemler 3. Nedensel / Nedensel olmayan Sistemler 4. Zamanla Değişen / Değişmeyen sistemler Standart bir sistemin verilen türlerinin Hukuk Sistemine uyarlanması, hukukun pratikleşmesinin yanısıra, " Akıllı Hukuk Sistemleri " ni de gündeme getirebilecektir. Bu yolla bir hukuk sisteminin, bakımı, korunması, ve geliştirilmesi mümkün olacaktır. Pozitif bilimlerdeki gibi deterministik davranmayan hukuk sistemleri, kazandırılacak sistematik özelliği ile aslında bu paradigmayı da yıkmaya adaydır.

Kaldı ki, sistematik yaklaşım üzerine inşa edilecek bir hukuk sisteminin, aynı zamanda sağlıklı ve tutarlı karar alma süreçlerine de yansımaları mümkün olabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Hukuksal Sistematik, Sistem Teorisi, Akıllı Sistemler

Hükümet Sistemleri Bağlamında Türk Anayasal Gelişmeleri

Öğr.Gör. Müberra Çakmak Çelik

Öz

Hükümet sistemi tartışmaları demokratik yönetim şekilleriyle yönetilen ülkelerde her zaman gündemde yer almıştır. Sartori'nin deyimiyle "yönetemeyen demokrasi" sisteme hâkim olduğunda, ülkelerin siyasi tıkanıklıklar yaşadığı dönemlerde, bu tartışmaların daha da yoğunlaştığı görülmektedir. Etkisiz, yetkisiz ve istikrarsız hükümetlerin neden olduğu siyasal, toplumsal ve ekonomik sorunlar, yeni sistem tercihleri ile bu sorunların aşılıp aşılamayacağı tartışmalarının yaşanmasına neden olmuştur. Bütün hükümet sistemlerinin sahip oldukları avantajlı yönleri yanında, dezavantajlı yönleri de vardır. Yaşanan anayasal ve siyasal tüm sorunlara çare olabilecek sihirli bir hükümet sistemi formülü mümkün olmamakla birlikte seçilen hükümet sisteminin, uygulandıkları ülkelerde, sorunları azaltıcı ya da teşvik edici etkisi olabilmektedir. Bu durum farklı sistem talepleri ve tartışmaların devam edeceğini göstermektedir. Hükümet sistemleri tasnifinin daha iyi anlaşılabilmesi, kuvvetler ayrılığı ve buna dayalı hükümet sistemlerinin açıklanması; ayrıca bu sistemlerin işleyişini etkileyen unsurların bir bütün olarak incelenmesi ile gerçekleşebilir. İki bölümden oluşan bu çalışmanın birinci bölümünde kuvvetler ayrılığı teorisi geçmişten günümüze geçirdiği anlam değişiklikleri kapsamında ele alınacaktır. Yine aynı bölümde incelenecek olan hükümet sistemleri bu teorinin ışığında, her hükümet sistemi, uygulaması olan ülkelerden örneklerle incelenecektir. İkinci bölümde ülkemizin siyasal ve anayasal tarihi boyunca geçirdiği değişiklikler doğrultusunda, 1876 ve 1909 Kanun-i Esasileri, 1921, 1924, 1961 ve 1982 Anayasaları benimsedikleri hükümet sistemleri ve ayrıldıkları noktalar açısından değerlendirilecektir. Bu bölümde özellikle, farklı dönemlerde anayasalarımızın benimsediği yapı ve hükümet sistemleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Hükümet Sistemleri, Kuvvetler Ayrılığı, Parlamenter Sistem, Başkanlık Sistemi

Idarenin Doğal Afetler Neticesinde Meydana Gelen Zararlardan Sorumluluğu

Arş.Gör. Esin Gürsel

Öz

Türkiye coğrafi konumu (jeolojik ve topoğrafik yapısı) ve iklim özellikleriyle tipik bir afet ülkesidir. Afet İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen Afet Bilgi Envanter Projesi'nde geçmişten bu yana Türkiye'de 13733 heyelan, 2963 kaya düşmesi, 4009 su baskını, 5576 deprem, 778 çığ, 1128 diğer afet, 2277 çoklu afet, 1299 tasnif edilmemiş afet, toplamda 31763 afetin meydana geldiği saptanmıştır. Eski çağlardan bu yana deprem başta olmak üzere heyelan, sel, kaya ve çığ düşmeleri gibi sık yaşanan doğal afetler can ve mal kaybına sebep olmaktadır. İdare afet öncesinde afetten doğacak zararı önlemeye yönelik gerekli tedbirleri almak ile yükümlüdür. Ancak idarenin üzerine düşen görevler yalnızca afet öncesine ilişkin değildir. İdarenin afetzedelere yardım yapılması, barınak sağlanması, sağlık hizmetleri verilmesi gibi afet sonrasına ilişkin görevleri de bulunmaktadır. Afet öncesi ve sonrasına yönelik hizmetlerin "hiç işlememesi", "geç işlemesi" ya da "kötü işlemesi" halinde idarenin kusurlu sorumluluğu doğmaktadır. Bu durumda idare ortaya çıkan zararı tazminle yükümlü olmaktadır. İdarenin sorumluluğun sınırını ise idarenin teknik ve mali yeterliliği oluşturmaktadır. İdarenin mali ve teknik yeterliliğini aşan olaylar bakımından idareye sorumluluk yüklemek veya idareden kamu hizmeti beklemek olanaksızdır. Ancak idare mali ve teknik yetersizliğini ileri sürerek sonsuza kadar yaşama hakkını korumaktan imtina edemeyecektir. Türkiye gibi doğal afetlerin sık yaşandığı bir coğrafyada afetin hukuki niteliği, afetten doğan zararın idarenin sorumluluğu ile ilişkisi ve afetin idarenin sorumluluğu üzerine etkisinin saptanması önem arz etmektedir. Yargı içtihatlarında ve doktrinde afetin bazı şartlarda mücbir sebep olarak nitelendirilip ortaya çıkan zarardan idarenin sorumluluğunu kaldırdığı kabul edilmekte; bu şartların oluşmaması halinde ise mücbir sebep olarak nitelendirilemeyeceği ileri sürülmektedir. Bu çalışmada ilk olarak "afet" kavramı açıklanmıştır. Takiben, afetin hukuki niteliği belirlenmeye çalışılmış, afet ile idarenin sorumluluğu arasındaki ilişkiye yer verilmiştir. AİHM'nin "Öneryıldız v. Türkiye", "Budayeva ve diğerleri v. Rusya", "Kolyadenko ve diğerleri v. Rusya" kararları ışığında idarenin afetten doğan zarardan sorumluluğunun sınırları çizilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Afet, Mücbir Sebep, İdarenin Sorumluluğu, Hizmet Kusuru

Idari Yargılamada İvedi Yargılama Usulü

Dr. Öğretim Üyesi Özgür Temiz

Öz

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'na, 2014 yılında getirilen ivedi yargılama usulü başlıklı 20/A maddesi uyarınca idari yargı sistemimize yeni bir usül girmiştir. İvedi yargılama usulünün sisteme girmesi ile birlikte, dava konusu olabilecek sayılı işlemler hakkında, dava açma, savunma ve yargılama süresine ilişkin kısıtlamalar getirilmiştir. Buna göre, İvedi yargılama usulü, İhaleden yasaklama kararları hariç ihale işlemleri, acele kamulaştırma işlemleri, Özelleştirme Yüksek Kurulu kararları, Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca yapılan satış, tahsis ve kiralama işlemleri, Çevre Kanunu uyarınca, idari yaptırım kararları hariç çevresel etki değerlendirmesi sonucu alınan kararlar, Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun uyarınca alınan Bakanlar Kurulu kararlarından doğan işlemler bakımından uygulama alanı bulabilecektir. Burada sayılan işlemlerin ivedi yargılamaya konu edilmesi, Kanun tarafından belirlenen konularda idari işlemin hızla uygulamaya sokulması ve buna bağlı olarak hak kaybı yaşanması sonucunu doğurmaktadır. Hak arama hürriyetini de kısıtlama ihtimali bulunan ivedi yargılama usulünün bu konularda idareyi de yasal bir zorunluluk bulunmamasına rağmen kararın iptalini zorlaştırması nedeniyle bu kapsamda işlem yapmaya sevk etmektedir. Çalışmada bu konudaki yargı kararlarının incelenmesi ile ortaya çıkan ikircikli sonuçların hukuk devleti ilkesi karşısında analizi yapılacaktır. Dava açma süreleri ve yargılama safhasına ilişkin diğer sürelerin asgari düzeyde uygulanmasının da hukuk devleti ve hukuk güvenliği ilkesi karşısında ve özel olarak hak arama hürriyeti kapsamında analizi yapılacak ve buna ilişkin yargı kararları değerlendirilecektir. Yargı kararlarında, idari işlemin ivedi yargılama konusu bir işlem olarak yapılması gerekliliğine ilişkin inceleme yapılmaksızın yalnızca hangi kanun kapsamında yapıldığının değerlendirilerek ivedi yargılama usulünün uygulandığı görülmektedir. Bu nedenle, idarenin yargısal denetiminin zayıflatılması ihtimali üzerinde ayrıca durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Idare Hukuku, İdari Yargı, İvedi Yargılama Usulü, Hak Arama Hürriyeti, Hukuk Devleti

II. Meşrutiyet Döneminde Hâkimiyet-i Milliye ve Saltanat Hukuku Üzerine Tartışmalar

Prof.Dr. Kemal Yakut

Öz

1908 Devrimi'nde hürriyet, eşitlik, adalet ve uhuvvet kavramları sloganlaştırıldı. Sözkonusu kavramlar, devrimin ruhu haline getirildi. İlk kez çoğulcu bir siyasi hayata kapı aralandı. Meclis-i Mebusan'ın açılmasından sonra Kanun-ı Esasi'nin değiştirilmesi teklifinde hükümetin Meclis'e karşı sorumluluğu ile hâkimiyet-i milliye ilkeleri gündeme getirildi. Egemenliğin kaynağı radikal bir değişiklik geçirmemekle birlikte, halkın seçtiği milletvekillerinin yer aldığı Meclis-i Mebusan güçlendirildi. Meclis'in denetimi daha etkin bir şekle sokuldu. Saltanat hukuku sınırlandırıldı. Damat Ferit Paşa hazırladığı bir layihada hâkimiyet-i milliye ilkesinin toplum ve devletin çıkarları doğrultunda şekillenmediğini iddia etti. O'na göre, bir ülkenin mutluluğu ve özgürlüğü hükümdar ile diğer kurumlar arasındaki ilişkiye ve dengeye bağlıydı. Bu nedenle Osmanlı Devleti'nde saltanat hukuku yeniden tartışılmalıydı. Ülkede etnik temelli ayrılıkçı hareketlerin önüne geçilmesi için "hukuk-u hâkimiyet", Padişah, Meclis-i Ayan ve Meclis-i Mebusan arasında eşit bir şekilde bölünmeliydi. Bu çalışmada, dönemin süreli yayınları ve Meclis-i Mebusan ile Meclis-i Ayan zabıtları kullanılarak hakimiyet-i milliye kavramının ele alınması incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: II. Meşrutiyet, Hâkimiyet-i Milliye, Kanun-i Esasi, Meclis-i Mebusan, Meclis-i Ayan

İkale Sözleşmelerinin Gelir Vergisi Açısından Değerlendirilmesi

Arş.Gör.Dr. Balca Çelener

Öz

İş sözleşmelerinin işçi ve iş veren tarafından karşılıklı olarak sona erdirilmesini konu alan ikale sözleşmeleri, işverence işçiye yapılan belli ödemeleri de ihtiva etmektedir. İşveren tarafından yapılan bu ödemeler şüphesiz olarak işçi nezdinde bir gelir meydana getirecektir. İşçi açısından bu sözleşmeye bağlı olarak ele edilen gelirlerin ne şekilde vergilendirilmeye tabi olacağı ise tartışmalı bir husustur. İşçi tarafından elde edilen bu ödemelerin vergilendirilebilmesi için Gelir Vergisi Kanunu tarafından nitelendirilen yedi gelir unsurundan birine girdiklerinin tespit edilmesi gerekir. Bu sebeple, bu ödemelerin niteliğinin tespiti önem kazanır; özellikle de bir işverene bağlı bir hizmet karşılığı olup olmadıkları değerlendirilmelidir. Bu ödemelerin işten mahrum kalmaya yönelik bir tazminat niteliği olduğu ileri sürülüyorsa, kıdem tazminatı ile farklılaştıkları noktaların da ayrıca değerlendirilmesi ve buna bağlı olarak nitelendirilmeleri gelir vergisi uygulamasını belirleyecektir.

Anahtar Kelimeler: Ücret, Tazminat, Gelir, Vergi

İki Baba, Bir Çocuk (Alman Medeni Kanunu'nun 1686a Maddesinin Değerlendirilmesi)

Dr. Öğretim Üyesi Nurten İnce

Öz

Alman Medeni Kanunu'na 13.07.2013 yılında eklenen yeni bir madde uyarınca çocuğun başka bir erkekle soy bağının olması halinde biyolojik babanın çocuğun menfaatine uygun olmak şartıyla çocukla kişisel ilişki kurabileceği ve ebeveynlerinden (anne ve hukuki babasından) bilgi alabileceği düzenlenmiştir. Söz konusu madde Almanya'ya karşı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde açılmış olan Anayo ve Schneider davalarının sonuçlarının iç hukuka yansıması olarak görülmüştür. Bu kararlarda biyolojik babanın çocukla sosyal ve ailesel ilişkisinin olmadığı hallerde genel olarak çocuğuyla kişisel ilişki kuramayacağının kabul edilmesinin doğru olmadığı vurgulanmıştır. Çocuğun yararına uygunsa biyolojik babanın da çocukla kişisel ilişki kurabileceği belirtilmiştir. Günümüzde artık velayet ve çocukla kişisel ilişkinin kurulması hususunda ebeveynlerin sadece haklarının olmadığı aynı zamanda yükümlülüklerinin de olduğu tespit edilmiş ve kabul edilen uluslararası anlaşmalar uyarınca çocuğun yararı menfaatinin çok önemli olduğu kabul edilmiştir. Ancak çocuğun yararının dikkate alınması dışında özellikle devletin çocukla ilgili konularda sadece bekçilik yapmaktan öte, ebeveynlerin çocuğu ilgilendiren hususlarda daha iyi kararlar alacağını ve ebeveynlerin sorumluluklarının yanında haklarının olduğu kabul edilmiştir. Federal Alman Anayasa Mahkemesi son yıllarda verdiği kararlarda özellikle aile kavramını geniş yorumlayıp ailenin sadece ebeveyn ve çocuklardan oluşmadığını belirtip aile huzurunun korunmasının gerekliliğine ilişkin verdiği kararlar bulunmaktadır. Ancak Alman Medeni Kanunu'nun 1686a maddesi uyarınca çocukla arasında soybağı olmayan biyolojik babaya kanun koyucu tarafından sorumlukları olmadan bazı hakların verildiği görülmektedir. Bu maddenin koşulları ve aile huzuruna hizmet edip etmeyeceği ve bir çocuğun iki babasının olmasının onun yararına olup olamayacağı, çocuğun biyolojik kökenini öğrenme hakkı gibi hususların bu madde kapsamında tartışılması gerekmektedir. Bu çalışmada 1686a maddesinin koşulları incelenip bu maddeye ilişkin detaylı bir değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocuğun Menfaati, Biyolojik Baba, Kişisel İlişki, Soy Bağı

İmar Planı Uygulanmamasından Kaynaklı Hukuki El Atma: Alternatif Bir Çözüm Yaklaşımı

Yakup Emre Çoruhlu - Yrd.Doç.Dr Okan Yıldız

Öz

Arazi nesnesi olarak tanımlanan taşınmaz mal 3 boyutlu kübik bir kavram olarak literatürde yer almıştır. Malik bu kübik içinde yasalarda tanımlı kısıtlara, kamu yararı uyarınca, riayet etmek ve taşınmazını bu şekilde idare etmekle mükelleftir. Şüphesiz kamu yararı kavramı akıllara ilk önce kamulaştırma kavramını çağrıştırmaktadır. Kamulaştırmanın, kamulaştırmasız el atma ve hukuki el atma alt başlıkları olduğu da aşikârdır. Kamulaştırmasız el atma kavramı Türk Hukuk Sistemi'ne 1956'da girmiştir. Ülkemiz 1978 yılında İHAM nezdinde bireysel başvuru hakkını taşımıştır. Bu açılımı, 2010 yılında Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru takip etmiştir. En temel insan haklarından olan mülkiyet hakkı ile ilgili Sporrong ve Lönnroth olayları İHAM ve ülkemiz yüksek yargı kararlarına temel teşkil etmiştir. 1983 tarihli Kamulaştırma Kanunun 38.maddesi ile düzenlenmiş tek kamulaştırmasız el atmaya dayanak yasa metni, 2003'de Anayasa Mahkemesi kararıyla iptal edilmiştir. Buna karşın, kamulaştırmasız el koyma sebebiyle tazmin ifadesi 5999 ve 6487 sayılı yasalar ile geçici 6.madde olarak kamulaştırma kanununa eklenmiştir. Bu yasa ile 1956 da hukuk sistemine giren kamulaştırmasız el atma kavramını 5999 sayılı yasa 2026 tarihine kadar ötelenmişken, 6487 sayılı yasa ile bu tarihte kaldırılmıştır. Yani kamulaştırmasız el atmanın devam etmesinin öngörülmesi dikkat çekmektedir. Buna karşın 6475 sayılı yasa ile kamulaştırmasız hukuki el atma davaları 07.09.2021'e kadar hüküm vermek hukuken imkânsız hale getirilmiştir. Tüm bu karmaşık yapı içinde çözüm önerileri olarak şunlar sunulmaktadır. Uygulama imar planı olan birimlerde ivedi olarak zorunlu arsa ve arazi düzenlemelerinin yapılması en kalıcı çözüm olarak bilinmektedir. Ancak 2021'e kadar ülke genelinde kamulaştırmasız hukuki el atma konusuna kalıcı çözüm adına arsa ve arazi düzenlemesi uygulamalarının tamamlanması pek mümkün de görülmemektedir. Bu nedenle geçiş sürecinde mülkiyet hakkını kamu kaynaklarının etkili ve kamu yararına uygun kullanımına imkân verecek başka çözümler önermek gerekmektedir. Çalışmadaki öneri, uygulamanın re'sen yapılamadığı birimlerde DOP ve KOP donatı alanlarındaki taşınmaz maliklerine İmar Kanunu 33.maddesi ve Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği hükümlerine benzer yapılaşma izinlerinin verilmesidir.

Anahtar Kelimeler: Mülkiyet Hakkı, Kamulaştırma, Hukuki El Atma, Uygulama İmar Planı

Ip Trafik Değişim (Peering) Sözleşmesi

Dr. Öğretim Üyesi Erman Benli

Öz

Perakende düzeyde genişbant internet kullanımındaki artış, toptan düzeyde işletmeciler arasındaki internet trafik değişiminin önemini artırmıştır. İşletmeciler, bir şebekede başlayıp diğer şebekede sonlanan trafiğin değişimi için aralarında internet trafiğinin değişimine yönelik çerçeve sözleşme yapmaktadır. Bu çalışmada, "IP Trafik Değişim (Peering) Sözleşmesi"; tanımı, hukuki niteliği, unsurları, tarafların borçları ve sona ermesi bakımından incelenmektedir. Ayrıca, "IP Trafik Değişim (Peering) Sözleşmesi", tacirler arasında yapılan bir sözleşme niteliğinde olduğundan, söz konusu sözleşmeye Türk Borçlar Kanunu'nun genel işlem koşullarıyla ilgili hükümlerinin uygulanmasının mümkün olup olmadığı irdelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Iss, Arabağlantı, Trafik Değişimi, Sözleşme, Genel İşlem Koşulları

İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkı ve Kavramı

Arş.Gör. Merve Aysegul Kulular Ibrahım

Öz

Anayasa'nın 48. maddesinde 'Herkes, dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir. Özel teşebbüsler kurmak serbesttir.' denmek suretiyle çalışma ve sözleşme hakkı ve hürriyeti tüm vatandaşlara eşit şekilde tanınmış ve güvence altına alınmıştır. Bu doğrultuda herkes istediği işte çalışma hakkına sahiptir. Fakat bir kimse çalışmaya başladığında işyerinin işleyişini bozmadan devam ettirmek üzere günlük hayatından farklı olarak yeni kurallar bütününe uymakla yükümlü olacaktır. Bunun yanında çalıştığı işin yapısına ve işyerinin düzen ve kurallarına göre günlük hayatta sahip olduğu özgürlüklerinin de bir kısmından vazgeçmek durumunda kalacaktır. Ancak sağlık ve güvenlik hakları; işin niteliği, işyerinin işleyişi ve işverenin kurallarından bağımsız olarak işçinin bu bağlamda vazgeçebileceği haklar kapsamına girmemektedir. Bir başka deyişle bir kimse günlük ihtiyaçlarını karşılamak için gerek duyduğu meblağı kazanmak üzere bir takım haklarından vazgeçmekle yükümlü tutularak bir işte çalışmayı kabul edebilir ancak her koşulda vazgeçmek zorunda kaldığı haklar içerisine sağlık ve güvenlik hakları dahil edilemez. Bu hakları korumaya yönelik gerekli iş sağlığı ve güvenliği düzenlemeleri gerek ulusal gerek uluslararası çalışmalara konu olmaktadır. Bu makalede iş sağlığı ve güvenliğinin önemine ve niçin bu konuda mevzuatın geliştirilmesi ve uygulamanın iyileştirilmesine gerek duyulduğu sorusuna dikkat çekildikten sonra Türkiye'deki ve bazı Avrupa ülkelerindeki düzenlemelerle birlikte ele alınarak iş sağlığı ve güvenliği hakkı ve kavramı analiz edilecek ve günümüzdeki ihtiyaçlara karşılık verip veremediği sorusu değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: İş Sağlığı ve Güvenliği

İş Sözleşmesi Taraflarında Hukuksal Dönüşüm

Dr. Öğretim Üyesi Özgür Başyiğit

Öz

4857 Sayılı İş Kanunu kapsamı içerisinde yer alan iş sözleşmesinin gerek mevcut haliyle ve gerek esnekleşme anlayışının sonucu olarak dönüşüm geçirmekte olduğu inkar edilemez. Bu kapsamda iş sözleşmesinin geleneksel tarafları olan işçi ve işveren kavramlarının da bu süreçten etkilendiği açıktır. İşçi kavramının yalnızca işi yapan bir gerçek kişi olarak görülmemesi zorunluluğu bu anlayışın sonucudur. Özellikle küresel ekonomik anlayışın ve teknolojik gelişmelerin sonucu olarak işçi kavramının ayırt edici unsuru iş yahut ücret olmaktan çıkmış ve bağımlılık yapısına dönüşmüştür. Bağımlılık ise emir-talimat esaslı bir ilişkinin ötesine geçmiş ve organizasyonel istihdam süreçlerini de iş hukuku alanına dahil etmiştir. Buna bağlı olarak Alman Hukuk anlayışında da yansımasını bulan farklı iş sözleşmesi türlerine özgü farklı kodifikasyon şeklinde beliren sürecin kendisini Türk Hukukunda da hissettirmekte olduğu inkar edilemez. Aynı durum işveren kavramı içerisinde de kendini göstermiştir. Özellikle gelişen teknolojik esaslar, çağrı üzerine çalışma, evde çalışma, tele çalışma gibi esnek modellerin yaygınlaşması karşısında kalıplaşmış işçi kavramından uzaklaşılması zorunluluğu hasıl olmuştur. Bu gelişmeler işçi çalıştıran gerçek yahut tüzel kişi şeklindeki dar tanımlamaların terk edilerek, daha inovatif bir hukuki sürecin gerekliliğini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, İstihdam, Esnek Çalışma

İş Sözleşmesinin Haklı Nedene Dayanmayan Feshi ve Sonuçları

Doç.Dr. İştar Cengiz

Öz

İş sözleşmesi, tarafların anlaşması (ikale), ölüm, mücbir sebep, belirli sürenin dolması ve fesihle sona erer. Tüm bu sona erme nedenlerinden, fesih büyük öneme sahip olup, İş Kanununda bildirimli fesih ve bildirimsiz (haklı nedenle derhal) fesih olmak üzere iki tür fesih hakkına yer vermiştir. Bildirimli fesih sadece belirsiz süreli iş sözleşmeleri için söz konusudur. Buna karşılık bildirimsiz fesih, hem belirli süreli, hem de belirsiz süreli iş sözleşmeleri için uygulanabilmektedir. İş Kanunu 24. ve 25. maddelerinde bildirimsiz fesih sebeplerine açıkça yer vermiştir. Ancak uygulamada, iş sözleşmelerinin İş Kanununun 24. ve 25 maddelerine aykırı olarak haklı bir neden bulunmaksızın sona erdirilmesi, sıklıkla karşılaşılan bir durum haline gelmiştir. Haklı nedenle fesih hakkı İş Hukuku'nda bildirimsiz (derhal) fesih olarak nitelenmektedir. Taraflardan biri açısından İş Kanunu m.24 ve 25'de sayılan bir nedenin varlığı durumunda, iş sözleşmesinin haklı nedenle feshi yoluna başvurulabilir. Sadece İş Kanunu'nun 24. ve 25. maddelerinde değil TİSGLK, Deniz ve Basın İş Kanunu'nda da haklı nedenler mevcuttur. İş Kanununda haklı nedenler, işçi ve işveren açısından; sağlık nedenleri, ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve iyi niyete aykırı davranışlar ve benzerleri, zorlayıcı haller olarak dört başlıkta sayılmıştır (m.24, 25). Ayrıca işveren açısından işçinin tutukluluk ve gözaltında bulunduğu sürelerin uzunluğu da haklı fesih nedeni olarak düzenlenmiştir. İş sözleşmelerinin haklı nedene dayanmayan feshi, farklı şekillerde ortaya çıkabilir. Bunlar, derhal feshin hiçbir sebep göstermeksizin yapılması şeklinde olabileceği gibi, gösterilen sebebin İş Kanununun 24. ve 25. maddelerinde yer alan sebeplerden birinin olmaması, öne sürülen sebeplerin ispat edilememesi, haklı sebep için gerekli olan hak düşürücü sürelere veya toplu iş sözleşmelerinde ya da iş sözleşmesinde öngörülen haklı fesih usulüne uyulmamasıdır. Zira haklı nedene dayanmayan fesih kavramı, genel olarak fesih hakkının hiç doğmadığı ya da fesih hakkı doğmakla birlikte, haklı sebeple fesih için kanunda aranan koşulların gerçekleşmediği hallerde yapılan fesihleri ifade eder. Haklı nedenle fesih hakkının kullanılması için, "haklı nedenin" varlığı şart olduğundan, "haklı neden" bulunmaksızın yapılan fesih "haksız fesih" olarak nitelenmektedir. Haklı neden olmadan, haklı nedenin varlığı ispat edilmeden ya da hak düşürücü sürelere veya fesih usulüne uyulmadan yapılan, haklı nedene dayanmayan fesihtir.

Anahtar Kelimeler: Fesih, Haklı Nedenle Fesih, Haksız Fesih, Haklı Nedene Dayanmayan Fesih

Istanbul Sözleşmesi, Grevıo ve 2017 Türkiye Gölge Raporuna İlişkin Bir Değerlendirme

Dr. Öğretim Üyesi Tuğba Bayraktar

Öz

"İstanbul Sözleşmesi" olarak anılan "Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Sözleşmesi", 11 Mayıs 2011'de İstanbul'da imzaya açılmış, 1 Ağustos 2014 tarihinde de yürürlüğe girmiştir. Bu Sözleşme, kadına yönelik şiddet konusunda bağlayıcılığa sahip ilk uluslararası sözleşmedir. Sözleşme, kadınlara yönelik şiddetin önlenmesi, her türlü şiddet mağduru olan kadınların korunması, kadınlara şiddet yaşatanların etkili kovuşturulması ve cezalandırılması ve bu konulara çok yönlü stratejilerle yaklaşma gereğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda Sözleşme'de, devletin bütün alanlarda politika saptarken ve uygularken toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadınların güçlendirilmesi perspektiflerinin olması şiddetle etkili mücadele için olmazsa olmaz olarak görülmektedir. İstanbul Sözleşmesi'nin 11. bölümü "İzleme Mekanizması" başlığı altında, "Kadınlara yönelik şiddet ve aile içi şiddete karşı eylem uzman grubu yani "GREVIO" yu düzenlemiştir. GREVIO, Sözleşme'nin gereklerinin yerine getirilip getirilmediğini denetlemek için oluşturulan ve kadına yönelik şiddet alanında uzman üyelerden oluşmaktadır. 2015 yılında yapılan seçimle belirlenen 10 üyeden oluşan GREVIO'nun ilk değerlendirme dönemi 2016 yılında başlamıştır.Bu çalışmada, genel olarak İstanbul Sözleşmesi ve onun denetleme organı GREVIO hakkında bilgi verildikten sonra, İstanbul Sözleşmesi Türkiye İzleme Platformu'nun GREVIO'ya sunmak üzere hazırladığı "Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Sözleşmesi'nin hükümlerini yürürlüğe koyan kanuni ve diğer tedbirler hakkında Türkiye'nin ilk raporuna ilişkin 2017 gölge raporu değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Istanbul Sözleşmesi, Kadına Yönelik Şiddet, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Grevıo, 2017 Türkiye Gölge Raporu

İsviçre Borçlar Kanunu Tasarısı (Or 2020) Hakkında Bir İnceleme

Arş.Gör.Dr. Mehmet Akçaal

Öz

Geçen asrın başındaki ekonomik yapı ve toplum ihtiyaçlarıyla, günümüzdeki şartların bir olmadığı aşikardır. Bu değişime uyum sağlayabilmek maksadıyla, Türk Hukuku'nda olduğu gibi, mehaz İsviçre Hukuku'nda da borçlar hukuku alanında güncel gelişmeler yaşanmaktadır. Bu gelişmelerin en önemlilerinden biri de, İsviçre Federal Adalet Komisyonu tarafından hazırlanan ve "OR 2020" olarak adlandırılan Borçlar Kanunu Genel Hükümler tasarısıdır. 220 maddeden oluşan tasarıda bazı değişiklikler ve yenilikler öngörülmektedir. Meselâ, tahvil müessesesi ve tasfiyeden doğan borçlar bu yeniliklerden bazılarıdır. Aynı şekilde, şekil eksikliğinin giderilmesi hakkındaki çözüm önerisi ile kesin hükümsüzlük müeyyidesi hakkında da, mevcut İsviçre Borçlar Kanunu'na kıyasla esaslı değişiklikler mevcuttur. Dolayısıyla, her ne kadar meydana getirildiği andan itibaren ciddî tartışmalara konu olmuşsa da, söz konusu tasarının incelenmesinde özellikle Türk Kanunkoyucusu'na yol göstermesi bakımından ziyadesiyle fayda vardır.

Anahtar Kelimeler: Or 2020; İsviçre Borçlar Kanunu; 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu; Borç Kaynakları

Kadastro Teknik Hatalarından Kaynaklı Hukuki Süreçler

Dr. Öğretim Üyesi Okan Yıldız - Yakup Emre Çoruhlu

Öz

Türkiye'de günümüze kadar kadastro alanında uygulanan yasalar göz önüne alındığında çağın gereksinimleri dikkate alınarak bir önceki yasa geliştirilerek önemli sonuçlar ve tecrübeler edinilmiştir. Son olarak yürürlükte olan 3402 sayılı Kadastro Kanunu, ülkemizde hukuki kadastronun tesis edilmesinde gelinen en son noktayı temsil etmektedir. Günümüze kadar 60 milyona yakın parselin tespiti gerçekleştirilmiştir. Ancak kadastro çalışmalarının nerdeyse bir asıra yaklaşan süreçte tamamlanması sebebiyle, çeşitli tarihlerde, o günün teknik imkânlarının elverdiği duyarlılıkta kadastral ürünler elde edilmiştir. Kadastro ürünlerinin nitelik yönünden zaman zaman yetersiz kalması hukuki ve idari süreçlere konu olmakta, bu durum adli ve idari makamları sık sık meşgul etmektedir. Söz konusu bu ürünler günümüzde kadastro haritalarına dayalı uygulamalarda yetersiz kaldığı bilinmektedir. Arşivin yaklaşık %70'ini oluşturan bu ürünlerin istenilen konumsal duyarlılığa taşınması amacıyla 2859 sayılı Yenileme Kanunu, Kadastro Kanunu'nun 41. Maddesi, 22/a uygulaması veya sayısallaştırma gibi yöntemlere başvurulmaktadır. Bu yöntemlerin temel felsefesi ortak olmakla beraber, en yaygın olarak kullanılan yöntem Kadastro Kanunu'nun 22/a maddesi uygulamasıdır. Bu uygulama ile esas olarak; ilk tesis kadastrosunun yapıldığı tarihte, kadastro bilirkişileri ve teknik ekip tarafından sınırlandırması yapılan parsellerin, günümüze kadar intikal edilen sınırlarının, yeni tekniklerle yeniden ölçüsünün yapılması; ölçüsü yapılamayan sınırların ise teknik belgelerine göre, bu da mümkün değilse dengeleme planına göre oluşturulması amaçlanmaktadır. Buna göre ilk tesis kadastrosu sırasında var olan duvar, bina vb yapı ve tesisler; genişleme ihtimali olmayan kaş, tonç vb doğal sınırlar; yörenin kendine özgü geleneksel sınır tipleri gibi günümüze kadar ulaşarak hiçbir tartışmaya meydan vermeden tespiti yapılan sabit sınırlar ölçülerek sayısal koordinatları elde edilmektedir. Zeminde sabit nitelikli herhangi bir sınır bulunmaması durumunda eski pafta ve kaynağı olan teknik belgeler –varsa kusurları giderilerek- 22/a çalışmaları sırasında dikkate alınmaktadır. Bu bildiride yargıya intikal eden kadastro teknik hata düzeltmelerinde, yargılama sürecinde bilimsel olarak hangi incelemelerin yapılması gerektiği tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kadastro, 22/a Uygulaması, Yenileme, 41. Madde Düzeltmesi

Kamu Denetçiliği Kurumunun Denetim Ölçütü Olarak İyi Yönetim İlkeleri

Öğr.Gör. Ali Balkan - Doç.Dr. Mehmet Kahraman

Öz

1982 Anayasanın 74. maddesinde 2010 yılında yapılan değişiklikle, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak idarenin işleyişi ile ilgili şikâyetleri incelemek üzere Kamu Denetçiliği Kurumunun (KDK) kurulması öngörülmüş ve 2012 yılında, 6328 sayılı kanunla Kamu Denetçiliği Kurumu kurulmuştur. 6328 sayılı kanunun 1. ve 5. maddelerinde genel olarak iyi yönetim ilkelerinin temeline genel olarak değinilmiştir. Kanunun uygulama yönetmeliğinin "iyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6. maddesinde ise, denetim ölçütü olarak kullanılması öngörülen iyi yönetim ilkeleri; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması, eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması olarak yirmi başlıkta sayılmıştır. Madde metninin lafzından iyi yönetim ilkelerinin sayılanlarla sınırlı olmadığı görülmektedir. KDK, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevli bir kurumdur. KDK kararları incelendiğinde idareye dönük şikâyetlerin değerlendirilmesinde birinci olarak KDK kanunda belirtilen hukuka ve hakkaniyete uygunluk ve ikinci olarak da KDK kanununun uygulama yönetmeliğinde belirtilen iyi yönetim ilkelerine uygunluk yönünden başvuruların incelendiği görülmektedir. Dolayısıyla, iyi yönetim ilkeleri, KDK'nın en önemli denetim ölçütlerinden biridir. Bu tebliğde, KDK'nın bu ilke çerçevesinde somut olaylara yaklaşımı ve kararları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kamu Denetçiliği Kurumu, Ombudsman, İyi Yönetim İlkeleri, Hak Arama Özgürlüğü, İdarenin Denetimi

Kamu Külfetleri Karşısında Eşitlik İlkesinin Somut Görünümlerinden Biri Olarak Kamulaştırma Bedeli

Arş.Gör. Elif Baydemir

Öz

Yargı içtihatları ile gelişen idarenin sorumluluğu fikri ülkemizde anayasal dayanağını Anayasanın 125. Maddesinde bulmuştur. Anayasasın düzenlemesine göre idare kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı gidermekle yükümlüdür. İdarenin sorumluluğu genel olarak kusur sorumluluğu ve kusursuz sorumluluk olmak üzere ikiye ayrılır. İdarenin sorumluluğu için esas olan kusur sorumluluğudur. Kusur sorumluluğunun zaman içerisinde yetersiz kalması nedeniyle Fransız Danıştay'ının verdiği kararlar öncülüğünde idarenin kusuru olmaksızın da sorumlu tutulabilmesi mümkün hale gelmiştir. İdarenin kusursuz sorumluluğunun risk ilkesi ve kamu külfetleri karşısında eşitlik ilkesine dayandığı kabul edilmektedir. Doktrinde ortak bir tanım olmamakla birlikte kamu külfetleri karşısında eşitlik ilkesi; idarenin herhangi bir kusuru olmaksızın, hiçbir tehlikeli araç gereç veya faaliyet yapmaksızın, bireylerin bir veya birkaçının diğerlerine nazaran daha fazla özel ve ağır zarara uğramış olması halinde idarenin sorumluluğuna gidilmesini ifade eder. Kamu külfetleri karşısında eşitlik ilkesinin idarenin sorumluluğunun temeli olup olmadığı hususunda doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır. İlkenin idare hukukunda, yargı kararlarına yansıyan uygulama alanları bulunmaktadır. İdarenin mali sorumluluğunu açıklayan ilkelerden biri olan kamu külfetleri karşısında eşitlik ilkesi ile bireysel çıkar-kamu yararı dengesinin sağlanması amaçlanmaktadır. Söz konusu dengenin sağlanmaya çalışıldığı idare hukukundaki somut görünümlerden birisi de kamulaştırma işleminde malike ödenen kamulaştırma bedeldir. Çalışmamızın kapsamı kamu külfetleri karşısında eşitlik ilkesi ve kamulaştırmanın tanımının ve Türk İdare Hukukundaki yerinin açıklanması ile kamulaştırma bedelinin gerçek ve peşin olarak ödenmesinin ardındaki düşüncenin kamu külfetleri karşısında eşitlik ilkesi çerçevesinde değerlendirilmesini kapsamaktadır. İdarenin faaliyetlerine hakim olan kamu yararı amacı kamulaştırma için de geçerlidir. İdare her ne kadar kamu yararı amacı ile hareket etse de bireylerin zarara uğraması muhtemeldir. İdarenin yol açtığı zararı tazmin etmesi gerektiği idare hukukunun genel kurallarından biridir. Aksi halde hukuk devletinin gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Kamulaştırma işlemi nedeniyle taşınmazı kamulaştırılan kişi, toplumun geri kalanına göre daha fazla fedakârlığa katlanmak zorunda bırakılmıştır. Kamulaştırılan taşınmaz herkesin faydasına hizmet eder. Ancak malikin mülkiyet hakkına kamu yararı ile müdahale edilmiştir. Bu nedenle taşınmazın sahibinin uğradığı zararın denkleştirilmesi gerekmektedir. Söz konusu denkleştirme düşüncesinin temelini ise kamu külfetleri karşısında eşitlik ilkesi oluşturur.

Anahtar Kelimeler: Külfet, Kamu Yararı, İdarenin Sorumluluğu, Kamulaştırma, Bedel

Kamulaştırma Sürecinde Alınan Kamu Yararı Kararlarının İdari Dava Konusu Olup Olmayacağı Sorunu

Dr. Öğretim Üyesi Ayşegül Çoban Atik

Öz

İdare ihtiyaç duyduğu özel mülkiyette bulunan taşınmaz malları kamulaştırma yapmak suretiyle sahiplerinden alarak kendi mülkiyetine geçirebilir. Kamulaştırma, kişilerin mülkiyet haklarına devlet tarafından yapılan bir müdahale niteliğinde bulunduğundan ve temel hak ve hürriyetlerin kısıtlanması Anayasa gereğince ancak kanunla yapılabileceğinden, kamulaştırma usulü ayrıca bir kanunla ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir. Kamulaştırma sürecinde idarenin alması gereken kararlardan biri de kamu yararı kararıdır. Kamu yararı kararı, kamulaştırma işleminden önce gelen ve idareyi kamu yararını gerçekleştirmeye yönelten dürtünün belirlenmesini ve ortaya konulmasını sağlayan bir karardır. Bu kararla idare kamulaştırma işleminin sebep unsurun belirleyerek, yapacağı kamulaştırma ile kamu yararının nasıl sağlanabileceğini ortaya koyacaktır. Kamu yararı kararları yargısal içtihatlarda son yıllara gelinceye kadar kesin ve yürütülebilir işlem olarak kabul edilmemiş ve bu nedenle idari davaya konu olamayacağı kabul edilmiştir. Ancak 2013 yılında Kamulaştırma Kanununun 25. maddesine eklenen bir fıkra sonrasında yargı organının kamu yararı kararları hakkındaki bu görüşünde bir takım değişiklikler olduğu görülmüştür. Bu çalışmada kamu yararı kararlarının nitelik itibariyle kesin ve yürütülebilir ve dolayısıyla dava konusu edilebilir bir işlem olup olmadığı, eski ve yeni yargı kararları ışığında açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kamu Yararı Kararı, Kamulaştırma, Kesin ve Yürütülebilir İşlem

Kanunsuz Emir ve 15 Temmuz Ayaklanmasına Katılan Erlerin Durumu

Öğr.Gör. Müberra Çakmak Çelik

Öz

Amirin emrinin yerine getirilmesi ve kanunsuz emir konusu ülkemizde ve dünyada yaşanan farklı olaylarla zaman zaman gündemimize taşınan bir konu olmuştur. Yakın geçmişte Mavi Marmara Gemisi olayında İsrailli askerlerin komutanlarının emriyle gemideki silahsız sivillere ateş açması, Gezi Parkı olaylarında polisin müdahalesi ve çözüm sürecinde yaşananlarla gündeme gelen ve tartışılan bu konu, 15 Temmuz sürecinde er ve erbaşların durumu ile alakalı olarak sıcak gündem olarak tekrar tartışılır olmuştur. Bu süreçte mahkeme kayıtlarına göre kalkışmaya katılan sekiz bin asker olduğu göz önüne alındığında ki bunların ekseriyeti rütbesiz er, erbaş ve askeri öğrencilerden oluşmaktadır. Sorumluluğun hukuki boyutlarının belirlenmesinin ne denli önemli olduğu açıktır. Bu çalışmamızda kanunsuz emir ve amirin emri konusunda Anayasanın 137. Maddesi ve Türk Ceza Kanunu'nun 24. Maddesi esas alınarak, doktrinde ceza ve anayasa hukukçularının görüşleri çerçevesinde hukuka aykırı emir ve konusu suç teşkil eden emir kavramları açıklanacak, emri ifa eden ve emri verenin sorumlulukları açısından konuya açıklık getirilmeye çalışılacaktır. Özel düzenlemeler sebebiyle farklı hükümlere tabi olan askeri personelin durumları ayrı bir bölüm olarak makalede incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Kanunsuz Emir, Amirin Emri, Amir, Emir

Karşılaştırmalı Hukukta Panorama Serbestisi

Dr. Öğretim Üyesi Zehra Özkan

Öz

Fikri haklar alanında eser sahiplerinin haklarına getirilen istisnalardan biri de 5846 sayılı FSEK md.40'ta düzenlenmiş bulunan, umumi yollara, meydanlara, caddelere temelli kalmak üzere konulmuş bulunan güzel sanat eserlerinin çoğaltılması, yayılması, umuma açık mahallerde projeksiyonla gösterilmesi, radyo ve benzeri vasıtalarla yayınlanmasının serbest olmasıdır. FSEK'te kopya ve teşhir başlığı altında düzenlenmiş bu istisna panorama istisnası olarak da adlandırılmaktadır. Kanunun yürürlüğe girdiğinden beri hiçbir değişikliğe uğramayan ve doktrin ile uygulamada üzerinde yoğun fikir ayrılıklarının yaşanmadığı bu istisna AB düzeyinde yeniden tartışılmaya başlanmıştır. AB hukuku incelendiğinde, 2001/29 sayılı Bilgi Toplumu Direktifinin üye devletlerin tercihine bıraktığı istisnalardan biri md.5/3-h'de düzenlenen "kamusal alanlarda daimi olarak yerleştirilmek üzere yapılmış mimari veya heykelcilik eserleri gibi eserlerin kullanımı" ifadesiyle yer bulan panorama istisnası olduğu görülecektir. İstisnanın ihtiyariliği dolayısıyla da Avrupa devletleri bir kısmının ulusal hukukunda bu istisnaya yer vermediği, Fransa gibi bazı devletlerde istisnanın yakın zamanda kabul edildiği, istisnayı tanıyan devletlerin düzenlemelerinde ise farklılıklar olduğu görülmektedir. Fransız hukukundaki düzenleme mimari eserleri kapsam dışında tutmuştur. Ayrıca kullanımlar arasında bir ayrım yaparak istisnanın sadece ticari olmayan kullanımlar bakımından uygulanacağını öngörmüştür. Günümüzde gelişen teknolojiyle birlikte eserlerin dağıtımı ve iletimindeki hız göz önünde bulundurulduğunda istisnaların kapsamının sınırlı olması anlaşılabilir bir durumdur. Ancak ticari kullanımın kapsamı konusunda da bir belirsizlik olduğu kabul edilmesi gereken bir gerçektir. Tebliğde bu istisnaya ilişkin tartışmalar ele alınacak olup, bu tartışmaların, mevzuatını AB mevzuatıyla uyumlaştıran Türk hukukuna ışık tutacağına inanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Panorama İstisnası, Eser Sahibinin Haklarının Sınırlandırılması, Karşılaştırmalı Telif Hukuku

Kayıtlı Sermaye Sisteminde İmtiyazların Korunması

Dr. Öğretim Üyesi Esra Cenkci

Öz

Kayıtlı sermaye sisteminin amacı, ihtiyaç duyulduğunda sermayenin kolayca artırılabilmesidir. Bu sistemde yönetim kuruluna sermayenin artırılması ile birlikte, imtiyazlı pay çıkarma ve imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını sınırlandırma yetkileri tanınabilmektedir (TTK m.460; SPKan m.18). TTK'nin 454. maddesine göre ise, genel kurulun esas sözleşmenin değiştirilmesine, yönetim kuruluna sermayenin artırılması konusunda yetki verilmesine dair kararıyla yönetim kurulunun sermayenin arttırılmasına ilişkin kararı, haklarını ihlal edecek nitelikte ise imtiyazlı pay sahiplerinin onayı alınmalıdır. Bu tebliğde, yönetim kurulunun henüz yetkilendirilmesi aşamasında imtiyazların korunabilmesi için gerekli olan yetkilendirme kararının içeriği tespit edilip bu kararın alınmasına ilişkin esaslar incelenecektir. TTK'nin 454. maddesinde hem yönetim kurulunun yetkilendirilmesi hem de sermaye artırım kararlarının imtiyazlı pay sahiplerinin onayına tabi tutulmuş olması karşısında, sistemin amacına uygun olarak işleyebilmesi ile imtiyazların korunması arasında nasıl bir denge kurulması gerektiği üzerinde durulacaktır. Bu yapılırken, SPKan'ın imtiyazları koruyucu düzenlemeleri de ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kayıtlı Sermaye Sistemi, İmtiyaz, İmtiyazların Korunması

Kira Sözleşmelerinin El Değiştirmesi Durumunda Tahkim Anlaşmasın Yeni Malike Etkisi

Dr. Öğretim Üyesi Fatih Serbest

Öz

Kira sözleşmesi kurulmasından sonra kiralanan el değiştirilmesi durumunda yeni malikin TBK m. 310 ve 311 hükümleri uyarınca kira sözleşmesinin tarafı olmaktadır. Kiralanan yeni malik eski malikten satış, bağışlama, mal değişim sözleşmesi gibi farklı yollarla edinebilir. Kira sözleşmesinden doğan tüm hak ve borçların kanun gereği yeni malike geçmesi ile birlikte eski malik ile yapılan tahkim anlaşmasının yeni malik için bağlayıcı mıdır? Dolayısı ile devir anından sonrası için hüküm ifade edecek olan hak ve borçlara ilişkin uyuşmazlıklarda tahkime gidilebilir mi? Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin taşınır kira sözleşmeleri ile ilgili vermiş olduğu bir kararda "…dava dışı ile davalı arasındaki kira sözleşmesinde kararlaştırılan tahkim şartının kiralanan tankerin sonraki maliki olan davacıyı bağlayacağını, dolayısıyla uyuşmazlığın hakem mahkemesinde görülmesi için görevsizlik kararı vermek gerekirken esasa girilmesinin hatalı olduğunu belirterek, hükmü davalı yararına bozmuştur." Eski kiralayan malik ile kiracı arasındaki tahkim anlaşmasının yeni kiralayan maliki de bağlayacağı yönünde karar vermiştir. Kira sözleşmelerindeki tahkim şartının yeni maliki bağlamaması; başta kararlaştırılmayan ve özellikle kiracının haberdar olmadığı bir uyuşmazlık çözüm yönteminin kiracıya dayatılması anlamına gelecek olup, kiralananın el değiştirmesi suretiyle kiraya verenin tahkim şartının hükümlerinden kolaylıkça kaçınmasına ve kendisine muvazaa imkânına yaratmasına olanak sağlayacaktır. Bu Türk Borçlar Kanunun belirtilen kiracının durumunun ağırlaştıramaması kuralını aykırılık oluşturmaktadır. Ancak, tahkim şartının otomatik olarak yeni kiralayan maliki bağlayacağını desteklemeyen bazı görüşler de mevcuttur. Yeni kiralayan malikin, tahkim anlaşmasının nisbiliği ilkesinden ötürü, açıkça rıza göstermesi gerektiği zira tahkim şartının "talebi mahkemeler önünde ileri sürmekten kaçınma" şeklinde bir borç niteliğine haiz olduğu ileri sürülmektedir. Bu bildiride, kira sözleşmesinin kurulmasından sonra üçüncü bir kişinin (yeni malikin) kiralanan üzerinde kiracının kiracılık hakkını etkileyen bir hakka sahibi olması durumunda ortaya çıkan uyuşmazlıklarda tahkim şartının üçüncü kişilere etkisi ve bağlayıcılığı Türk, Kara Avrupası ve İngiliz Hukukları mukayese edilerek analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Tahkim, Kira Sözleşmesi, Tahkim Şartı, Kira Sözleşmesinin Devri, Devrin Yeni Kiralayan Malik ile Kiracı Üzerindeki Etkisi

Kişisel Verilerin Korunması Kurumu Üzerine Bir İnceleme

Doç.Dr. Mehmet Kahraman - Öğr.Gör. Ali Balkan

Öz

2010 yılında yapılan değişiklikler kapsamında Anayasanın 20. maddesine bir fıkra eklenmiştir. Bu düzenlemede herkesin kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahip olduğu; bu hakkın kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi kapsadığı; kişisel verilerin, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebileceği hükme bağlanmıştır. Anayasa, kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usullerin kanunla düzenleneceğini belirtmiş ve bu amaçla çıkarılan 6698 sayılı Kanun 07.04.2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kanunun amacının, kişisel verilerin işlenmesinde, başta özel hayatın gizliliği olmak üzere, kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemek olduğu belirtilmiştir. Kanunla verilen görevleri yerine getirmek üzere, idari ve mali özerkliğe sahip ve kamu tüzel kişiliğini haiz Kişisel Verileri Koruma Kurumu kurulmuştur. Kurumun karar organı olan Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun, bu Kanunla ve diğer mevzuatla verilen görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında, bağımsız olarak yerine getireceği ve kullanacağı; görev alanına giren konularla ilgili olarak hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, Kurula emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye veya telkinde bulunamayacağı belirtilmiştir. Kurul oluşturulmuş ve faaliyetlerine başlamıştır. Bu çalışmada Kişisel Verileri Koruma Kurulunun yapısı, işleyişi ve kararlarının etkileri üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kişisel Veri, Bilişim, Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Kişisel Verileri Koruma Kurulu, Özel Hayatın Gizliliği

Klasik Egemenliğin Dönüşümü

Arş.Gör.Dr. Özgür Aydın

Öz

Georg Jellinek'in "Devlet; insan, toprak ve egemenlik unsurlarının bir araya gelmesiyle oluşmuş bir varlıktır." değerlendirmesinden yola çıkılarak kabul edilen üç unsur kuramına göre; devleti tanımlayabilmek için millet, ülke ve egemenlik unsurlarının birlikte bulunması gerekir. Ancak, bu tanımın esas aldığı üç unsurdan birisi olarak kabul edilen klasik egemenlik anlayışı, günümüzde gelişmeler dikkate alınarak eleştirilmektedir. Klasik egemenlik anlayışında kabul edilen mutlaklık, süreklilik ve bölünemezlik gibi hususlar günümüzün bazı gelişmeler karşısında değişime uğramaktadır. Örneğin; klasik egemenlik anlayışına yöneltilen eleştirilerin dayanak aldığı hususlardan birisi kuvvetler ayrılığı ilkesidir. Bu iddiaya göre; kuvvetler ayrılığı kuramı, klasik egemenlik anlayışının temelinde yer alan bölünmezlik anlayışı ile uyuşmamaktadır. Yine hukuk devleti anlayışı, uluslararası anlaşmalar ve küreselleşme gibi gelişmeler; klasik egemenliğin mutlaklık, bölünemezlik ve süreklilik kabullerine eleştiriler ortaya koyanların dayanaklarını oluşturmaktadır. Bu bildiride, klasik egemenlik kavramı ve bu kavrama yöneltilen eleştiriler incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Egemenlik, Kuvvetler Ayrılığı, Hukuk Devleti, Küreselleşme

Lekelenmeme Hakkı Bağlamında Ceza Muhakemesinde Soruşturmanın Başlaması

Dr. Öğretim Üyesi Coşkun Koç

Öz

Temel insan haklarının en başında insan haysiyetinin korunması gelir. Zira insan haysiyeti insanın sahip olduğu en üstün değerdir. Bu korumayı sağlamanın hukuki araçlarının başında ise "lekelenmeme hakkı" bulunur. Lekelenmeme hakkı esas itibariyle ceza muhakemesi ile ilgilidir. Bu hak, suç şüphesi nedeniyle hakkında soruşturma ya da kovuşturma yürütülen kişinin bu işlemlerden dolayı haysiyetinin ve toplum içindeki itibarının zedelenmemesi, hakkında henüz kesin hüküm verilmemiş kişinin masumiyetine zarar verecek, kişiyi toplum nezdinde mahkum edecek nitelikte her türlü hareketten kaçınmak şeklinde tanımlanabilir. Lekelenmeme hakkının korunması, ceza muhakemesinin soruşturmanın başlaması aşamasında özel bir önem arz eder. Bilindiği üzere ceza muhakemesinde soruşturmanın başlatılabilmesi için bir suç işlendiğinin adli makamlar tarafından öğrenilmesi gerekmektedir. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 160. maddesi uyarınca suç şüphesini öğrenen Cumhuriyet savcısı soruşturmanın mecburiliği ilkesi gereği harekete geçip, soruşturma safhasını başlatır. Soruşturmanın başlaması için varlığı gerekli olan şüphe, basit şüphedir. İşte bu noktada, basit bir şüphe üzerine hakkında ceza soruşturması başlatılan kişinin, lekelenmeme hakkının nasıl korunacağı meselesi karşımıza çıkmaktadır. Bu sorunun kısmen de olsa çözümü için 2017 yılında 694 sayılı KHK ile CMK'nın 158. maddesinde lekelenmeme hakkı güçlendirilmeye çalışılmıştır. Bu Tebliğde, genel olarak bu konu üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Lekelenmeme Hakkı, Ceza Soruşturması, İnsan Haysiyeti

Mağdur ve Zincirleme Suç Kurumları Bağlamında Çocuk Düşürtme Suçunun Kanundaki Yerinin İncelenmesi

Arş.Gör. Berna Ayşen Yılmaz

Öz

Çocuk düşürtme suçu, 1983 yılında NPHK ve TCK hükümlerinde yapılan değişiklikler neticesinde "ırkın tümlüğü ve sağlığı aleyhine cürümler" yerine, "kişilere karşı suçlar" başlığı altında düzenleme alanı bulmuştur. Madde gerekçesinde çocuk düşürtme suçunun düzenlenmesinde NPHK hükümlerinin göz önünde bulundurulduğu belirtilmiş, NPHK m. 2'deyse nüfus planlaması, fertlerin istedikleri zaman ve istedikleri sayıda çocuk sahibi olmaya karar verebilmesi şeklinde tanımlanmıştır. Kadının çocuk sahibi olmaya karar vermesi ya da ebeveynlerin aile planlaması yapması devlet veya toplumu ilgilendiren alanlar olmayıp, bireylerin hak ve özgürlüklerini ilgilendirdiğinden suçun kişilere karşı suçlar başlığı altında ele alınması doğru bir tercihtir. Buna rağmen; kanuni düzenleme, suçun hukuki konusunun, mağdurunun ve zincirleme suç hükümlerinin söz konusu suçta uygulama alanı bulup bulamayacağının tespit edilmesinde sıkıntılara neden olmaktadır. Her şeyden önce kadının kendi bedeni üzerinde işlediği çocuk düşürtme suçunun hem faili hem de mağduru olması mümkün olamayacağından, mağdurun cenin olup olamayacağı sorunu gündeme gelecektir. Mevcut kanuni düzenlemeler göz önünde bulundurulduğunda mağdur olabilecekler gerçek kişiler, tüzel kişiler veya aile, toplum ve devletler topluluğu şeklinde tüzel kişiliği haiz olmayan kolektif organizmalarla sınırlı olduğundan cenin de mağdur kabul edilemeyecektir. Benzer durum zincirleme suçta aynı kişiye karşı suçun birden fazla kez işlenmesinde de karşımıza çıkacak, ceninin kişi kavramı kapsamında değerlendirilemeyecek olması zincirleme suç hükümlerinin uygulama alanının belirlenmesini imkânsız hale getirecektir. Bu gerekçelerle yapılacak çalışmada; TCK m. 99'da düzenlenen çocuk düşürtme suçunun kişilere karşı suçlar arasında kalmasını sağlayacak şekilde düzenlenmesinin mümkün olup olamayacağı ve eğer mümkün olmayacaksa kanunda ne şekilde düzenlenmesi gerektiği incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Düşürtme Suçu, Mağdur, Zincirleme Suç, Cenin

Manevi Yansıma Zararının Giderimi

Arş.Gör. Gaye Tuğ Levent

Öz

Yansıma zararı, üçüncü bir kişinin zararı olarak karşımıza çıkmaktadır. Burada söz konusu zarar hukuka aykırı fiile doğrudan maruz kalan kişinin zararı değildir. Hukuka aykırı fiile doğrudan maruz kalan kişiden başka üçüncü bir kişinin aynı fiil nedeniyle uğramış olduğu zarar yansıma zararıdır. 6098 Sayılı TBK'nın getirdiği yeniliklerden birisi de, ağır bedensel zarar gören kişinin yakınlarına manevi tazminat talep etme imkanı tanıyan m.56/II düzenlemesidir. Böylece, sadece ölenin değil ağır bedensel zarara uğrayan kişinin yakınları da manevi yansıma zararlarının tazminini talep edebileceklerdir. TBK m.56/II, haksız fiilden kaynaklanan manevi yansıma zararından doğan sorumluluğu öngören istisnai bir düzenlemedir. Bu çalışmada, manevi zarar olarak ortaya çıkan yansıma zararı ile TBK m.56/II'ye göre manevi yansıma zararlarının giderimi incelenecek, ölüm ve ağır bedensel zarar haricindeki diğer kişilik hakkı değerlerinin ihlalinde, yansıma yoluyla zarara uğrayan, hakkı ihlal edilen kişinin yakınlarının manevi tazminat talep edip edemeyeceği konusu tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yansıma Zararı, Manevi Zarar, Ağır Bedensel Zarar, Manevi Tazminat

Meslek Hastalıklarında Haksız Fiil Tarihinin Belirsizliği ve Bundan Kaynaklanan Sorunlar

Dr. Sami Narter

Öz

Meslek hastalığı, kısa sureli maruziyetler sonucu değil aylar-yıllar boyu tekrarlanan sebeplerden oluşmaktadır. Örneğin, birkaç kez tozlu çalışma ortamına girmekle toz hastalığı olan pnömokonyoz oluşmaz. Pnömokonyoz oluşabilmesi için en az 3 yıllık maruziyet süresinin geçmesi gerektiği Sosyal Sigorta Sağlık İşlemleri Tüzüğü'nde belirtilmektedir. Uygulamada meslek hastalığında haksız fiilin gerçekleştiği zaman konusunda hatalı uygulamalar yapılmaktadır. Şöyle ki; iş kazası veya meslek hastalığından doğan tazminat davalarında; zamanaşımı süresi (TBK m. 125), gerçek zarar hesabı, faiz hesaplaması gibi durumlarda haksız fiilin meydana geldiği tarih esas alınmaktadır. İş kazası bir anda ortaya çıktığı için haksız fiil zamanı kesin olarak belirli olan kazanın olduğu gün olarak kabul edilmektedir. Meslek hastalığı ise aniden ortaya çıkmayıp yavaş yavaş geliştiği için haksız fiilin gerçekleştiği tarih kesin olarak belirli değildir. Uygulamada bilirkişiler Yargıtay kararları doğrultusunda haksız fiil tarihini işçide oluşan sürekli işgöremezlik oranının raporla saptandığı tarih olarak kabul etmektedir. Bu kabul hatalıdır. Haksız fiilin başlangıç tarihi araştırılmalıdır. Meslek hastalığı İSG önlemlerini almadan işçi çalıştıran işveren işçi çalıştırmaya başladığı andan itibaren haksız fiil eylemine başlamıştır. Bu haksız fiil eylemi uygun olmayan ortamda işçi çalıştırdığı sürece devam etmektedir. İşçinin hastalık nedeniyle başvurusu ile ilk tanının konulması uzun bir süre almaktadır. Kaldı ki Yargıtay, meslek hastalığı tanısının konulduğu tarihi bile değil sürekli işgöremezlik oranının rapor tarihini baz almaktadır. Uygulamadaki bu görüş zarar görmüş işçinin zararını daha da arttırmaktadır. Örneğin, maddi zarar hesabı yapılırken rapor tarihi haksız fiil tarihi olarak kabul edildiğinde işçinin yaşı ilerlemiş ve bakiye ömrü azalmış olmaktadır. Dolayısıyla maddi zararı düşük çıkmaktadır. Yine faiz, zamanaşımı ve hak düşürücü süre konularında da haksız fiil tarihinin belirsizliği sorun oluşturmaktadır. Sürekli işgöremezlik oranının belirlenmesi meslek hastalığı tanısından farklı bir işlemdir. Bu oranın belirlenmesi bazen yıllar almaktadır. Bu konuda meslek hastalığının niteliğine göre SSSİ Tüzüğü'nde belirtilen hastalığın oluşabilmesi için geçmesi gereken maruziyet süresinin başlangıcı haksız fiil tarihi olarak kabul edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Meslek Hastalığı, Haksız Fiil Tarihi, Meslek Hastalığında Zarar

Milletlerarası Özel Hukukta Kanuna Karşı Hile: Anglo-Saxson ve Kara Avrupası Hukuklarının Mukayeseli Analizi

Dr. Öğretim Üyesi Fatih Serbest

Öz

Milletlerarası özel hukuk alanında kanuna karşı hile (fraus legis) çok yaygındır. Milletlerarası ve yabancı unsur taşıyan olay ve ilişkilere uygulanacak hukukun tespitinde, taraflar milletlerarası özel hukuk araçlarını kullanarak ilgili olaya müdahale edebilirler. Normalde uygulanacak olan hukuka bağlama noktasında değişiklik yapacak hileli bir işlem ile etki edip, asıl ilişkiyi değiştirebilir ve değiştirilmiş gibi gösterebilirler. Böylece hukuki ilişkinin tarafları normalde milletlerarası özel hukuk kurallarınca tespit edilecek olan hukukun uygulanmasından kaçıp, kendi menfaatlerine daha uygun olan bir hukukun uygulama alanı bulmasına olanak sağlarlar. Örneğin, milli hukuklarına göre evlenme ehliyetine sahip olmayan nişanlıların, evlenme ehliyetini mahalli hukuka tabi tutan bir ülkeye giderek yaptıkları evlenmeler kanuna karşı hiledir. Evlenmenin resmi şekilde yapılmasını öngören bir hükümden kurtulmak için, dini şekli kabul eden bir ülkeye gidip evlenen çiftlerin yaptıkları hukuki işlem de kanuna karşı hiledir. Görüldüğü üzere bağlama noktasını değiştirmenin amacı, aksi takdirde taraflar için geçerli olacak hukuktan kaçınmaktır. Bu bildiride Milletlerarası Özel Hukuk'ta Kanuna Karşı Hile 'ye farklı farklı sonuçlar bağlayan Kıta Avrupası hukuk sistemleri ile Common Law Hukuk sistemi mukayese edilerek incelenecektir. Tipik olarak Kıta Avrupası Hukuk Sistemlerinde mahkemeler iç hukukun emredici hükümlerinden kaçınmak için yaratılan bağlama noktalarına karşı düşmanca bir tavır takınmakta ve kurulan suni bağlama noktalarını ret edebilmektedirler. Buna karşılık, Common Law Hukukunda mahkemeler yaptıkları kanunlar ihtilafı analizlerinde kanuna karşı hile konularında pek müdahale veya müeyyide uygulamamaktadır. Konuyu derinlemesine kavrayabilmek için Türkiye, Almanya, İsviçre ve Fransa hukukları kendi aralarında ve İngiliz hukuk sistemiyle mukayese edilerek incelenecektir. Konuya ilişkin güncel mahkeme kararları irdelenerek hile yolu ile elde edilen hukuki sonucun kendisinden kaçınılacak hukuk, hükmünden yararlanılan hukuk ve üçüncü devlet hukuklarına nazarı değeri ve müeyyidesi konuları tartışmaya açılacaktır. Tartışılan konular hakkında pozitif düzenlemelere ihtiyaç olup olmadığı değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Milletlerarası Özel Hukuk, Kanuna Karşı Hile, Fraus Legis, Kanunlar İhtilafı, Uygulanacak Hukuk, Mahkemelerin Yetkisi, Common Law, Anglo-Sakson Hukuku, Kıta Avrupası Hukuku, Bağlama Noktası, Kamu Düzeni, Mukayeseli Hukuk, Türk Hukuku, Almanya Hukuku, İsviçre Hukuku, Fransa Hukuku, İngiliz Hukuku, Güncel Mahkeme Kararları

Milletlerarası Özel Hukukta Paket Tur Sözleşmeleri

Arş.Gör. Döndü Kuşcu

Öz

Tüketicinin korunması sorunu maddi hukuk kuralları ile çözümlenmekle birlikte milletlerarası özel hukuk alanına uzun bir süre yansımamıştır. Ancak zamanda tüketici işlemlerinin sınır ötesi bir boyut kazanması hem tüketici sözleşmelerinin çeşitlenmesine sebebiyet vermiş hem de zayıf konumda olan tarafın korunması ulusal ve uluslararası hukukun gündemine gelmiştir. Son yıllarda turizm sektörü ülkemizde ve dünyada hızlı bir gelişme göstermiştir. Bu gelişme beraberinde seyahat acentelerinin sayısında ve turizm hizmetinin pazarlanmasının yoğunluğunda ve seyahat acenteleri tarafından paket turların pazarlanmasında büyük oranda artış yaşanmasına sebebiyet vermiştir. Paket tur sayısındaki artışa paralel olarak ise paket turdan kaynaklanan uyuşmazlıkların sayısı da artmış ve özellikle sözleşmenin sosyal açıdan zayıf olan tarafının yani tüketici tarafının korunması açısından çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Bu çalışma kapsamında öncelikle paket tur sözleşmelerine ilişkin ulusal ve uluslararası maddi hukukta yapılan düzenlemelere değinilecek ve bu bağlamda paket tur sözleşmesinin çerçevesi çizilmiş olacaktır. Sonrasında milletlerarası özel hukuk bakımından paket tur sözleşmelerinin tabii olduğu hukuki rejim ve bu bağlamda öncelikle paket tur sözleşmelerinde yabancılık unsuru, paket tur sözleşmelerine uygulanacak hukuk ve sözleşmeden doğan ihtilaflarda yetkili olan mahkeme hakkında bilgi verilecek ve son olarak da paket tur sözleşmelerine koyulan tahkim şartının geçerliliği incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Tüketici, Paket Tur Sözleşmesi, Uygulanacak Hukuk

Miras Hukukunda Boşa Çıkan Güvenin Korunması: Culpa İn Testando

Dr. Öğretim Üyesi Pınar Çağlayan Aksoy

Öz

Miras bırakan hayattayken bazen sözleriyle açıkça, bazen de davranışlarıyla örtülü olarak, etrafındaki kişilerde onlar lehine bir ölüme bağlı tasarrufta bulunacağı yönünde bir izlenim yaratmaktadır. Kendisine taahhütte bulunulan bu kişiler ise, miras bırakanın bu söz ve davranışlarına güvenerek miras bırakan tarafından da bilinen veya en azından bilinebilir olan bazı tasarruflarda bulunmaktadır. Miras bırakan, ölüme bağlı tasarruf serbestisine dayanarak, daha sonradan bu kişi lehine ölüme bağlı tasarrufta bulunmaktan vazgeçtiğinde veya yapmış olduğu ölüme bağlı tasarrufu geri aldığında, kendisine taahhütte bulunulan kişiler salt malvarlığı zararına uğramaktadır. Bu durumda, miras bırakının ölüme bağlı tasarruf serbestliği ile karşı tarafın güveninin korunması menfaatleri arasında bir seçim yapılması gerekmektedir. Karşılaştırmalı hukukta, kendisine miras taahhüdünde bulunulan kişilerin culpa in contrahendo'nun miras hukukundaki görünümü olan culpa in testando kurumuna başvurarak bu güven zararlarının tazmininin talep edebilecekleri görüşü savunulmaktadır. Buna göre, mirasbırakan, yapmış olduğu taahhütten vazgeçtiği veya bu taahhüdüyle ilgili ortaya bir belirsizlik çıktığı andan başlayarak, karşı tarafın mirasbırakanın taahhüdüne güvenerek yapmış olduğu tasarruflar nedeniyle uğramış olduğu zararlardan ötürü güven sorumluluğu çerçevesinde sorumlu tutulmalıdır. Oysa aynı zamanda çelişkili davranış yasağına (venire contra factum proprium) aykırı olan ve bu nedenle hakkın kötüye kullanılması niteliği taşıyan bu durumların, güven sorumluluğu kapsamında değerlendirilmesi yerine- MK md.2'de ifadesini bulan dürüstlük kuralının bir koruma normu olarak kabul edilmesi suretiyle- haksız fiil hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi daha isabetli olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ölüme Bağlı Tasarruf Serbestisi, Güven Sorumluluğu, Hakkın Kötüye Kullanılması, Dürüstlük Kuralı, Culpa İn Testando

Mirasçılık Belgesinin Verilmesi

Dr. Öğretim Üyesi Ömer Ergün

Öz

Hukuk kuralları bireyin bütün hayatını düzenleyen toplumsal düzenleyici kurallardır. Dolayısıyla kişinin yaşamı süresince bebekliğinden yaşamını sona erdirene kadar ki yaşam süresinde hukuk kurallarının yaşamı düzenleme durumu söz konusudur. Bu durum kişinin ölümünden sonra geriye kalan terekesinin paylaşımı ve intikali açısından da geçerli olan bir durumdur. Yani aslında hukuk bireyin sağlığında yapmış olduğu işlemlerin geçerliliğini/geçersizliğini düzenlediği gibi, ölümünden sonrada geriye bırakmış olduğu menkul-gayrimenkul mallar, haklar, borçlar ve alacaklarına ilişkin düzenlemeler yapmıştır. Hukuk literatürü içerisinde bunları ifade etmek amacıyla hukuksal işlemler, sağlar arası işlemler ve ölüme bağlı işlemler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Kişinin öldükten sonraki mal varlığı ve bunların intikaline ilişkin konuları, Medeni hukukun bir alt branşı olan miras hukuku düzenlemektedir. Mirasçılık belgesinin verilmesi işlemleri de Medeni Kanunda (m.598) düzenlenmiş bir konudur. Ancak 2011 yılında noterlik kanununda yapılan değişiklikle noterlerin de mirasçılık belgesi verebilmesine ilişkin düzenleme getirilmiştir. Nitekim 6217 sayılı 'Yargı Hizmetlerinin Hızlandırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 14. maddesiyle Noterlik Kanunu'na 71/A, 71/B ve 71/C maddeleri eklendi.1 Ekim 2011 tarihinde yürürlüğe giren bu değişikliklere göre, noterlerde mirasçılık belgesi verebilecektir. Ancak mirasçılık belgesi isteyenler arasında yabancı uyruklu bir kimsenin bulunması durumunda, noterler mirasçılık belgesi veremez. Yabancı kimselerin Mahkemelerde dava açarak mirasçılık belgesini almaları gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mirasçı, Mirasçılık Belgesi, Noterlik Kanunu

Muris Muvazaası

Arş.Gör. Reyhan Tuhan Boz

Öz

Miras bırakan, çeşitli sebeplerle kanunda belirlenmiş kurallara aykırı olarak mirasçıları arasında eşitliği bozan ve mirasçılarının zararına olacak tasarruflarda bulunmak istemektedir. Muris muvazaası ise bu amaçla miras bırakanın başvurduğu bir yöntemdir ve muvazaanın uygulamada en çok karşılaşılan görünümüdür. Özellikle bazı yörelerde kız çocuklarının mirastan pay almalarını engellemek ve mal kaçırmak amacıyla muris muvazaasına başvurulduğu görülür. Miras bırakanın sağlığında yaptığı işlemler, miras bırakan öldükten sonra mirasçıları tarafından tenkis veya denkleştirmeye tabii tutulabilirler. Ancak miras bırakanın sağlığında yaptığı bu muvazaalı işlemler, ne tenkise ne de denkleştirmeye tabidir. Miras bırakan saklı paylı mirasçılarının yasal haklarını engellemek için aslında bağışlamış olduğu mallarını bazen satım sözleşmesi ile, bazen ölünceye kadar bakma sözleşmesi ile, bazen de yazılı bir borç ikrarıyla devreder. Bu durumda ise miras bırakanın, mirasçılarını aldatmak amacıyla asıl iradesini gizleyerek görünürde başka bir sözleşme yapmasıyla muris muvazaası (miras bırakanın muvazaası) söz konusu olur. Muris muvazaasına ilişkin mevzuatımızda özel bir düzenleme bulunmamaktadır. Muris muvazaası, genellikle nisbi muvazaa şeklinde yapılmakta olup, TBK'nın 19. maddesi uygulanmaktadır. Bunun yanı sıra Yargıtay tarafından konunun çözümüne ilişkin İçtihadı Birleştirme Kararları çıkarılmıştır. Miras bırakanın muvazaalı işlemlerine ilişkin olarak ilk kez 01.04.1974 tarihli ve 1/2 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı çıkarılmış ve söz konusu karar birçok tartışmayı da beraberinde getirmiştir. Çalışmada bu konuyla ilgili çıkan İçtihadı Birleştirme Kurulu ve Yargıtay kararları ve beraberinde gelen doktrindeki fikir ayrılıklarına değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Muris Muvazaası, Miras Bırakanın Muvazaalı İşlemleri, Miras Burakan, Miras, Muvazaa

Need Misplaced: Consumer Redress And The Directive On Actions For Damages For Competition Infringements

Dr. Öğretim Üyesi Eda Şahin

Öz

The paucity of damages actions for competition infringements lies at the heart of the ongoing work of enhancement of private competition law enforcement in the EU. Studies on private enforcement have showed that consumers, as one of the victims of competition infringements, have never sought redress or have sought redress in the rarest instances. Since the publication of the Green Paper in 2005, the Commission has been reflecting on various different means to facilitate damages claims in courts. The Directive that became effective in December 2014 has failed to address all the shortcomings identified by the previous studies of the Commission. This article therefore seeks to analyse three important issues that are left outside the scope of the Directive, i.e. fault requirement, litigation costs and collective redress mechanisms and suggests measures with respect to these issues in order to make compensation of consumers a reality in practice in the EU.

Anahtar Kelimeler: Competition Law, Actions For Damages, Consumers, Fault Requirement, Litigation Costs, Funding Mechanisms, Collective Redress Mechanisms

Öğretinin ve Yargıtay'ın Maden Ruhsatlarının Hukuki Niteliğine Dair Farklı Görüşleri ve Bunların Değerlendirilmesi

Arş.Gör. Bayram Aslan

Öz

Madenler, mülga 743 Sayılı Medeni Kanun'da taşınmaz olarak kabul edilmekteydi. Fakat 4/6/1985 tarih ve 3213 Sayılı Maden Kanunu'nun 4. maddesinde madenlerin devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunduğu belirtilmiş ve içinde bulundukları arzın mülkiyetine tabi olmadıkları vurgulanmıştır. Sonradan düzenlenmiş olan bu özel hükümle, madenlerin taşınmaz olup olmadığı şüpheli hale gelmiş ve en nihayetinde bu alanlar üzerinde ancak devletin tasarrufta bulunabileceği hükme bağlanmıştır. Maden Kanunu'nun 4. maddesindeki bu hükümle birlikte madenlerin aranmasına ve işletilmesine ilişkin ruhsatların hukuki niteliği de tartışmalı hale gelmiştir. Maden Kanunu'nda bunların hukuki niteliğine ilişkin doğrudan ve açıklayıcı bir hüküm yoktur. Ancak uygulamada çıkabilecek sorunların çözülebilmesine ilişkin ayrıntılı hükümler vaz edilmiştir. Maden Kanunu'ndaki ayrıntılı hükümlerin geçen zaman içerisinde yaşanan sorunların çözümünde yetersiz kaldığı anlaşılmıştır. 6592 sayılı Kanun'la Maden Kanunu'nda yapılan değişiklikler de bunu göstermiştir. Ayrıca öğretiye ve Yargıtay'ın bu konuda vermiş olduğu kararlara bakıldığında maden ruhsatlarının hukuki niteliğine ilişkin birbirinden farklı ve neredeyse taban tabana zıt görüşler dikkat çekmektedir. Maden ruhsatlarına ilişkin belirsizliğin tam olarak ortaya koyulması ve farklı görüşlerin değerlendirilmesi, bu konuda çözüme yönelik ve tutarlı bir yaklaşım geliştirilmesi için gereklidir.

Anahtar Kelimeler: Maden Hukuku, Maden Ruhsatı, Maden Ruhsatının Hukuki Niteliği, Maden Ruhsatlarına İlişkin Yargıtay Kararları

Ön İnceleme Duruşmasının Tarafların Mazereti Sebebi ile Hmk M. 140/4 Hükmü Gereğince Ertelenip Ertelenemeyeceği Sorununa Yeni Bir Bakış

Dr. Orhan Eroglu

Öz

HMK m. 140/4 hükmü gereğince ön inceleme duruşmasının tek oturumda tamamlanması gerekmektedir. Madde, zorunlu olan hallerde bir defaya mahsus olmak üzere yeni bir duruşma günü tayin edilebileceğini bildirmektedir. Ancak, HMK m. 140/4 yanlış yorumlanmaktadır. Uygulamada bu maddeye; ön inceleme duruşmasının, taraflardan birinin mazeret dilekçesi vermesi sebebi ile başka bir güne ertelenmesinde başvurulmaktadır. Taraflardan birinin ikinci kez tayin edilen duruşma için de mazeret dilekçesi vermesi halinde, üçüncü kez gün tayin edilemeyeceği gerekçe gösterilerek ön inceleme duruşması tamamlanmaktadır. Ön inceleme duruşması açısından yeni bir gün tayin edilebilmesi için; ön inceleme duruşmasının başlamış olması ancak örneğin, tarafların sulh olması için süre verilmesi gibi zorunlu bir sebeple oturumun tamamlanamamış olması gerekmektedir. Taraflardan birinin mazeret dilekçesi vermesi sebebi ile ön inceleme duruşması için başka bir gün tayin edilmesinde, ön inceleme duruşması hiç başlamamıştır ve bu durum HMK m. 140/4' de öngörülen zorunlu hal kapsamına girmemektedir. Maddenin yanlış yorumlanması sebebi ile ön inceleme duruşması, yargılamanın uzamasına sebebiyet vermektedir. Bu çalışmada, ön inceleme kurumunun yargılamadaki rolü, HMK m. 140/4' de yer alan eksiklikler ve çözüm yolları yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ön İnceleme, Oturum, Mazeret Dilekçesi, Tahkikat, Usul Ekonomisi

Ortak Hayata Son Verilmesi Sonrası Ortak Velâyet Hususunda Yasal Düzenleme Gereği

Dr. Öğretim Üyesi Eylem Apaydın

Öz

Türk hukukunda, Türk Medeni Kanunu (TMK) m.336/I gereği, evlilik devam ettiği sürece ana ve baba velâyeti birlikte kullanırlar. Bu hükmü izleyen m.336/2'de; "Ortak hayata son verilmiş veya ayrılık hâli gerçekleşmişse hâkim, velâyeti eşlerden birine verebilir." ile m.336/3'te "Velâyet, ana ve babadan birinin ölümü hâlinde sağ kalana, boşanmada ise çocuk kendisine bırakılan tarafa aittir." hükümleri yer almaktadır. Bu hükümler, m.182/2'de yer alan "Velâyetin kullanılması kendisine verilmeyen eşin çocuk ile kişisel ilişkisinin düzenlenmesinde, çocuğun özellikle sağlık, eğitim ve ahlâk bakımından yararları esas tutulur." hükmü birlikte değerlendirildiğinde, doktrinde birtakım aykırı görüşlere karşın, genel kanaat, Türk hukukunda, ortak hayatın sona ermesinden sonra eşlerden yalnızca birinin velâyet hakkına sahip olacağının öngörülmüş olduğudur. Bu görüş, Yargıtay 2. Hukuk Dairesi'nin 20.02.2017 tarihli 2016 / 15771 E. 2017 / 1737 K. sayılı kararına kadar yargı kararlarına da egemen olmuştur. Söz konusu kararda her iki tarafı da İngiliz vatandaşı olan davada baba, evlilik dışı doğan ortak çocuğun velâyetinin anne ve babaya verilmek suretiyle, velâyetin ortak düzenlenmesini istemiştir. Yargıtay söz konusu olayı ortak velâyetin Türk kamu düzenine aykırı olup olmadığı hususuna odaklanarak incelemiş ve "iç hukukumuz ve kamu düzeni kavramı ile ilgili açıklamalara göre somut olay değerlendirildiğinde "ortak velâyet" düzenlenmesinin, Türk kamu düzenine "açıkça" aykırı olduğunu ya da Türk toplumunun temel yapısı ve temel çıkarlarını ihlal ettiğini söylemek mümkün değildir." yönünde karar vermiştir. Bu karardan sonra Yargıtay 2. Hukuk Dairesi Başkanı Ömer Uğur Gençcan, sosyal medya hesabından, "Türkiye'nin 14 Mart 1985 tarihinde imzaladığı "11 No'lu Protokol ile Değişik İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme'ye Ek 7 No'lu Protokol"ün onaylanmasının 25 Mart 2016 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan 6684 sayılı kanunla uygun bulunduğunu hatırlattı. Gençcan, Ek 7 No'lu Protokol"ün 5. maddesi hükmü gereği evliliğin boşanmayla sonlanması halinde ortak velâyet asıl olup velâyetin eşlerden birine verilmesi istisna olandır" açıklamasını yapmıştır. Gençcan mesajında, gerekçelerini de sayarak, Aile Mahkemelerinde Ortak Velâyet İlkeleri başlığı altında ortak velâyete ilişkin altı temel ilkeyi de açıklamıştır. Gençcan bu görüşlerini daha sonra kaleme aldığı bir makale ile de sunmuştur. Gençcan'ın görüşleri de dikkate alındığında, Türk Medeni Kanununun mevcut hükümlerinin ortak velâyete imkan tanımadığı görüşünün hakim görüş olduğu görülmektedir. Gençcan'a göre, söz konusu uluslararası antlaşma hükmü, Türk Medeni Kanununun ortak velâyeti engelleyen hükümlerini örtülü olarak ilga etmiştir. Oysa, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Cernecki-Austria kararına göre, söz konusu antlaşma hükmü ortak velâyeti emretmemektedir. Ülkemiz hukukunun da dahil olduğu Karar Avrupası hukuk sisteminde yer alan neredeyse bütün ülke hukuklarında ortak hayata son verilmesi sonrası ortak velâyet meselesinin kanunla düzenlendiğini görüyoruz. Fikrimizce, Türk Medeni Kanununun velâyetle ilgili m.182/2 ve m.336 hükümleri ortak velâyeti yasaklamamaktadır. Bir temel hak olarak görülebilecek ortak hayata son verilmesi sonrası

ortak velâyetin yasaklanması için 1982 Anayasasına göre bir kanun hükmüne ihtiyaç vardır. Böyle bir hüküm de olmadığına göre kanımızca ortak velâyet meselesinde özgürlük esas alınmalıdır. Kanaatimize göre de, ortak hayata son verilmesi sonrası ortak velâyet Türk Medeni Kanunu, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Çocuk Hakları Sözleşmesi gereği Türk hukukunda mümkündür. Avrupa Konseyi tavsiye kararları da bu yöndedir. Türk hukukunda, ortak hayata son verilmesi sonrası ortak velâyet, her ne kadar mümkünse de, Türk Medeni Kanunu tarafından bir kurum olarak düzenlenmemiştir. Uluslararası antlaşmalardan da birtakım ilkeler çıkarılmakla birlikte, fikrimizce, bu noktada açık bir kanun boşluğu bulunmaktadır. Bu boşluk an itibariyle Türk Medeni Kanunu m.1 gereği hukuk yaratılarak doldurulmaktadır. Bizimle aynı kanunu paylaşan İsviçre'de, 1998, 2002 ve en son 2014 yıllarında yasal değişiklikler yapılarak ortak velâyet bir kurum olarak düzenlenmiştir. Türk hukukunda, Türk kanun koyucusunun, tarafı olduğu uluslararası antlaşmalara ve üyesi olduğu uluslararası kuruluşların kararlarına uygun olarak, karşılaştırmalı hukuktan yararlanarak ortak hayata son verilmesi sonrası ortak velâyet hususunu, tercihan Türk Medeni Kanununa eklenecek hükümlerle, bir kanunla düzenlenmelidir. Bu yeni kanunda, İsviçre hukukunda yer alan düzenlemelerden de yararlanılmalıdır. Tebliğde, Türk hukukunda ortak velâyet kurumuna öğretideki ve yargı karalarındaki bakış sunulduktan, sonra Türk Medeni Kanununun ortak hayata son verilmesi sonrası ortak velâyet karşısındaki tutumu değerlendirilecektir. Bu noktada Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası antlaşmalar, uluslararası kuruluşların ve mahkemelerin kararları da dikkate alınacaktır. Son olarak, ortak hayata son verilmesi sonrası ortak velâyetin bir kurum olarak kanunla düzenlemesi gerektiği görüşünün savunulmasını takiben bu kanunda yer verilmesi gereken ilkelere değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Ortak Velayet, Kanun Boşluğu, Karşılaştırmalı Hukuk

Osmanlı Devletinde Kimsesiz, Yetim ve Öksüz Çocukları Korumaya Yönelik Uygulamalar

Doç.Dr. Esra Yakut

Öz

İslâm dini aileye ve çocukların aile içinde yetişmesine büyük önem vermekle birlikte evlâtlık kurumunu tanımamıştır. Bunun doğal bir sonucu olarak evlâtlığın nesebi evlât edinene bağlanmamış ve aralarında evlilik engeli doğmamıştır. İslâm Hukuku sadece "lakît" adı ile anılan, terkedilmiş ya da kaybolmuş olup, anne-babası bilinmeyen çocukların bir aile yanında korunabileceğini kabul etmiştir. Fakat burada da çocuğu bulan ve korumak için yanına alan aile, çocuğun sadece "koruyucu ailesi" olmaktadır. Osmanlı Devleti de İslâm Hukukunda yer alan kimsesiz çocukların korunması amacı ile bir aile yanına yerleştirilmesi uygulamasını aynen benimsemiştir. Bu konuda İslâm Hukuku kurallarına uyulmuş, kimsesiz çocuğu yanına alan aile ile çocuk arasında herhangi bir nesep bağı kurulmamıştır. Osmanlı Devletinde ihtiyacı olan çocukları korumaya yönelik farklı uygulamalar da mevcuttur. Buradaki uygulamalar örfi hukukla İslamiyet'in özünde bulunan, ihtiyaç sahiplerine yardım etme prensibinin, bir sentezi olarak ortaya çıkmıştır. Mümeyyiz olmayan çocukların "koruyucu aile" olarak evlât edinilmesi, mümeyyiz olan çocukların "besleme" olarak aile yanında çalıştırılıp, meslek öğrenmelerinin ve korunmalarının sağlanması bu uygulamalardandır. Her iki durumda da malı ve geliri olmayan çocuğun nafakası, yanına yerleştirilen aile tarafından karşılanmış ama aile ile çocuk arasında nesep bağı doğmamıştır. Araştırmamızda Osmanlı Hukukunda korunmaya muhtaç çocuklara yönelik uygulamalar, şeyhülislam fetvaları ve şeriyye sicillerinden alınan örneklerle incelenecek, Osmanlı Hukukunun konuya bakışı İslâm Hukuku ile karşılaştırmalı olarak ortaya koyulmaya çalışılacaktır. Ayrıca şimdiye kadar kaleme alınmış olan çeşitli araştırmaların eleştirel bir değerlendirmesi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Lakît, Tebennî, Evlâtlık, İcar-i Sâgir, Oğulluk, Besleme

Osmanlı Hukukunda Risk Kavramı ve Sosyal Riskler

Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Aykanat - Arş.Gör. Mustafa Yasir Akteke

Öz

Risk kavramı, farklı bilim dallarında kullanılan bir kavramdır. Hukuk alanında ise sigortanın ve sosyal güvenliğin tanımlanmasında kullanılan önemli bir kavramdır. Risk, insanlığın ortaya çıkmasıyla ortaya çıkmış, tanımlanması ise daha sonra olmuştur. Osmanlı hukukunda da tanımı yapılmamış olsa da riskler vardır. Risk kavramının Osmanlı hukukundaki yeri, yeterince değerlendirilmiş değildir. Osmanlı hukukçuları riskleri, kendi terimleri ile ifade etmişlerdir. Riske uğrayanları muhtacin, musabin, mariz, amel-mande gibi kelimeler karşılamıştır. Sigortaya ve sosyal güvenliğe ilişkin Osmanlı mevzuatında ve arşiv belgelerinde, risklerle ilgili düzenlemeler vardır. Osmanlı hukukçuları, risk için temel kıstas olarak fakr-u zarurete duçar olmak deyimini kullanmışlardır. Risk türlerini ve riskin kapsamını kendilerine özgü bir şekilde ele almışlardır. Osmanlı uygulamasında çok sayıda sosyal riske karşı güvence sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Hukuku, Risk, Sosyal Risk

Paris Prensipleri Işığında Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu' Nun (Tihek) Bağımsızlığının Değerlendirilmesi

Arş.Gör. Fatih Düğmeci

Öz

Ulusal İnsan Hakları kurumları, insan haklarının ulusal düzeyde korunmasını ve insan hakları ihlallerinin önüne geçilmesini temin etmeye çalışan kurumlardır. Ulusal insan hakları kurumlarının sahip olması gereken minimum nitelikler; B.M. İnsan Hakları Komisyonu'nun 3 Mart 1992 tarihli 1992/54 sayılı ve B.M. Genel Kurulu'nun 20 Aralık 1993 tarihli 48/134 sayılı kararlarıyla kabul edilen İnsan Haklarının Geliştirilmesi Ve Korunması İçin Kurulan Ulusal Kuruluşların Statüsüne İlişkin İlkeler' de (Paris Prensipleri) belirlenmiştir. Paris prensiplerine göre; Ulusal İnsan hakları kurumlarının mutlaka sahip olması gereken minimum niteliklerden birisi kurumun bağımsız olmasıdır. Bir kurumun bağımsız olup olmadığının değerlendirilmesi yapılırken kurumun nasıl bir hukuki dayanağa sahip olduğunun, üyelerinin seçim usulünün, görev süresinin ve kurum üyelerinin çeşitli güvencelere sahip olmasının, kurumun idari ve mali açıdan özerk olmasının göz önünde tutulması gereklidir. Ülkemizde 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile TİHEK tesis edilmiştir. Kuruluş kanuna göre TİHEK idari ve mal özerkliğe sahip, özel bütçeli, ayrı bir tüzel kişiliğe sahip bağımsız bir kurumdur. Ancak her ne kadar kuruluş kanunda TİHEK'in idari ve mali açıdan özerk, özel bütçeli ve ayrı tüzel kişiliğe sahip olduğu vurgulanmışsa da kuruluş kanunda yer alan bazı düzenlemelerden ötürü kurumun bağımsızlığının tehlikeye düştüğü ve Paris prensiplerine uygun olmadığı iddia edilmektedir. Çalışmamızda "Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu' nun Bağımsızlığı", Paris Prensiplerinde aranan minimum standartlar göz önüne alınarak ayrı ayrı başlıklar altında incelecek ve kurumun bağımsızlık açısından Paris Prensiplerine uygun olup olmadığı değerlendirilecektir. Bu değerlendirmeler sırasında kurumun bağımsızlığını tehlikeye düşürdüğü iddia edilen düzenlemeler özellikle incelenecek ve Akreditasyon Alt Komitesinin (SCA) diğer ülke insan hakları kurumlarına ilişkin olarak yaptığı değerlendirmeler göz önünde tutulacaktır. Çalışmamızın sonucunda TİHEK' in bağımsız olma noktasında Paris prensiplerine ne kadar uygun olduğuna ilişkin değerlendirmelere ve SCA' nın akreditasyon değerlendirmesi sırasında TİHEK' e yöneltilebilecek muhtemel eleştirilere ve bu eleştirilerle karşılaşmamak için ne gibi çözümler üretilebileceğine yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Paris Prensipleri, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Bağımsızlık

Payların İktisabından Sonra Verilen Finansal Destek Hangi Durumda Türk Ticaret Kanunu Madde 380.1'i İhlâl Etmez"

Dr. Öğretim Üyesi Murat Gürel

Öz

Türk Ticaret Kanunu m. 380.1'e göre, "[p]aylarının iktisap edilmesi amacıyla, şirketin başka bir kişiyle yaptığı, konusu avans, ödünç veya teminat verilmesi olan hukuki işlemler batıldır." Hükümde, şirketin, paylarını iktisap edecek kişiye iktisap amacıyla finansal destekte bulunamayacağı düzenlenmiştir. Öğretide finansal desteğin payların iktisabından sonra verilmesi halinde de yasağın ihlal edilebileceği savunulmaktadır. Ancak payların iktisabından sonra verilen finansal desteğin hangi durumlarda TTK m. 380.1'i ihlal edeceği hakkında kesin bir ölçüt konamamaktadır. Alman Federal Mahkemesi, 10.1.2017 tarihli kararında bu sorunu tartışılma imkanı bulmuştur. Tebliğ'de anılan karardan hareketle payların iktisabından sonra verilen finansal desteğin hangi koşullarda TTK m. 380.1'i ihlâl edebileceği tartışılacaktır

Anahtar Kelimeler: Ticaret Hukuku, Anonim Şirket, Pay İktisabı, Finansal Destek Verme Yasağı

Roma Statüsü'nde ve Türk Ceza Kanunu'nda Soykırım Suçunun Karşılaştırılması

Arş.Gör. Salih Özkan

Öz

Soykırım kavramı ilk kez kullanıldığından bugüne dek güncelliğini yitirmemiştir. İnsanlık, 21. yüzyılda dahi soykırım fiilleri ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu fiillerin işlenmesi aynı zamanda uluslararası toplumun da adalet duygusunu zedelemeye devam etmektedir. Soykırım her ne kadar eski kökenlere sahip olsa da özellikle ikinci dünya savaşında yaşanan ve çoğunlukla Yahudi kökenli insanlara karşı gerçekleştirilen başta öldürme olmak üzere birtakım hukuki ihlallerle dünya kamuoyunun gündemine oturmuş ve bu fiillerin cezalandırılması ve tekrar gündeme gelmemesi için önlem alma yönünde bir bilinç oluşmuştur. Yaşanan gelişmeler bu fiillerin cezalandırılması amacıyla uluslararası adalet mercilerinin kurulmasının önünü açmıştır. Özellikle ikinci dünya savaşından sonra Nürnberg Askeri Ceza Mahkemesi ve Tokyo Uluslararası Uzak Doğu Mahkemesi ile BM Güvenlik Konseyi kararlarıyla kurulan Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi, Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemeleri bu mercilere örnektir. Ancak bu mahkemelerin birçok eleştiriyle karşılaşması üzerine adaletin daha iyi sağlanması amacıyla 1998 yılında Roma'da yapılan bir uluslararası konferans sonunda devamlı görev yapacak bir ceza mahkemesinin kurulması kabul edilmiştir. Türkiye Uluslararası Ceza Mahkemesini kuran Roma Statüsü'ne dair iç hukuktaki düzenleme yükümlülüğünü yerine getirse de henüz statüye taraf olmamıştır. Çalışmada Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin (UCM) temelini oluşturan Roma Statüsü'nün ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 76. maddesinde düzenlenen soykırım suçu karşılaştırılarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Soykırım, Uluslararası Ceza Mahkemesi, Uluslararası Suç, Fail, Mağdur, Etnik Grubu İmha

Savunma Hakkı Kapsamında Sanığın Tanığa Soru Sorma Hakkı

Arş.Gör. Esma Yalçınkaya

Öz

Savunma hakkı, sanığın Anayasa ile güvence altına alınan temel haklarından biridir. Özgürce savunma hakkını kullanamayan şüpheli/sanık açısından adil bir yargılamanın yapıldığından, adaletin tecelli ettiğinden bahsetmek de mümkün değildir. Savunma hakkı sanığın birçok hakkını içine alır. Tanık dinletme ve tanığa soru sorma hakkı bu haklardan bazılarıdır. Sanık, iddia makamının dinlenmesini istediği tanıklara soru sorarak savunmasını destekleyebileceği gibi; kendisi de iddia makamı gibi bizzat tanık dinlenmesini de isteyebilecektir. Cumhuriyet savcısı, müdafi veya vekil sıfatıyla duruşmaya katılan avukat; sanığa, katılana, tanıklara, bilirkişilere ve duruşmaya çağrılmış diğer kişilere, duruşma disiplinine uygun olarak doğrudan soru yöneltebilirler. Sanığın; doğrudan değilse bile mahkeme başkanı veya hâkim aracılığı ile tanıklara soru yöneltebilmesi mümkündür (CMK m. 201) Bu çalışmanın amacı; sanığın savunma hakkı kapsamında tanığa soru sorma hakkı ve gizli tanıklığın, sanığın bu hakkını kısıtlayıp kısıtlamadığı hakkında bilgi verilmesidir.

Anahtar Kelimeler: Tanık, Soru Sorma Hakkı, Savunma, Gizli Tanıklık

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerde Müşterek ve Müteselsil Sorumluluk

Dr. Öğretim Üyesi Ercan Sarıcaoğlu

Öz

Vergi idaresi ile mükellefi odak alan vergi ilişkisi, alacaklı sıfatına haiz devlet tarafından hak ve yükümlülük eksenli çerçevelendirilirken, vergi alacağını güvence altına almak ve vergi tahsilini kolay hale getirmek amacıyla farklı öznelere de temas etmektedir. Özellikle ulusal ve uluslar arası düzeyde vergi gelirinin aşınması sorunlarının açığa çıkması, devletleri bu konuda idari hiyerarşi düzeni dışında alternatif muhatap arayışlarına sevk eder. Zira bireyin sorumluluk alanını genişleterek vergi gelirine ulaşmak, devlet için sade ve pratik bir süreçtir. Her bir hukuk alanında sorumluluk, farklı anlamlar ihtiva eden bir kavramdır. Ancak vergi sorumluluğu diğer hukuk alanlarına nazaran daha girift bir yapıya sahiptir. VUK, m.8 deki tanımdan hareketle vergi sorumlusu, vergiyi doğuran olay kendi kişiliğinde gerçekleşmemiş olmasına rağmen bir başkasının borcunu ödemek veya şekli ödevlerini yerine getirmek zorunda olan vergi kanunlarıyla belirlenen 3. kişidir. Diğer taraftan sorumluluk kavramının vergi mevzuatındaki kullanılışının tutarlı bir bütün olduğunu ifade etmek olukça zordur. En yaygın kullanım olması nedeniyle vergi hukukunda sorumluluk konusu 213 sayılı VUK ve 6183 sayılı AATUHK'a göre şekillenmektedir. SMMM ve YMM'lerin vergisel alandaki sorumluluğuna dair mevzuat düzenlemeleri ise VUK' da vergi ile ilgili ödevlerin yerine getirilmesi konusu ile şekillenen vergi sorumluluğundan niteliği itibariyle farklıdır. 3568 sayılı Kanun ile görev ve yetki kapsamı belirlenen meslek mensupları, bu kanun ve VUK düzenlemeleriyle ayrıca denetim ödevi içerisine dahil edilmektedir. Bu halde denetimden doğan bir sorumluluk şekli olarak kendine özgü bir kanuni yapı ortaya çıkmaktadır. Çalışmamızda VUK, mükerrer m.227'de yer alan hükme istinaden SMMM ve YMM'ler için müşterek ve müteselsil olarak nitelenen sorumluluk alanı irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Vergisel Sorumluluk, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir, Yeminli Mali Müşavir

Sierra Club V. Morton Davası Üzerinden Doğa Hakları ve Hukuk İlişkisini Tartışmak

Arş.Gör. Harun Bodur

Öz

1972 yılındaki Sierra Club v. Morton davası, tam da ekoloji eksenli tartışmaların ve gelişmelerin yaşanmaya başladığı tarihlerde, çevre örgütü olan Sierra Club'ın, Amerikan Orman İdaresi'nin el değmemiş doğasıyla ve ormanlarıyla bilinen Mineral King Vadisi'ni turistik bir sit alanı haline getirerek "geliştirmesi(!)" ve imara açması için Walt Disney şirketine verdiği izin kararını, vadinin doğal dengesini ve estetiğini tehdit ettiği gerekçesiyle dava etmesi hakkındadır. Mahkeme, Sierra Club'ı davada taraf görmediği için iptal talebini reddeder. Bunun üzerine Sierra Club, konu temyiz aşamasındayken radikal ekoloji dersleri veren hukuk profesörü Christopher D. Stone'dan mahkemeye sunmak üzere bir rapor hazırlamasını ister. Mahkemeden istenen sonuç alınamasa da bu rapor 1972'de uzun bir makale olarak "Ağaçların Hukuki Bir Statüsü Olmalı Mıdır? Doğa Nesnelerinin Yasal Haklarına Doğru" başlığıyla yayımlanmış ve sonuncusu olan üçüncü baskısı 2010'da geliştirilerek "Ağaçların Hukuki Bir Statüsü Olmalı Mıdır? Hukuk, Ahlak ve Çevre" başlığıyla kitaplaşmıştır. İlk yayımlandığı zamandan günümüze değin bu çalışma(lar) ile Stone, ağaçların ve ormanların yanı sıra nehirlere, denizlere, okyanuslara ve çevremizde "doğal" diye nitelediğimiz canlı-cansız bütün o nesnelere, hatta bütünüyle çevreye yasal olarak haklar tanınmasını ciddi ciddi önermiştir. Böylece âdeta "düşünülemeyeni düşünerek" ilk defa doğaya hak tanıma fikri gün yüzüne çıkmış ve süreç içinde tartışılagelmiştir. Stone'un ekolojik düşünce içinde önemli bir kilometre taşı niteliğini taşıyan bu "yeni" fikirleri, doğa hakları ile hukuk arasındaki ilişki açısından bizlere son derece değerli konu başlıkları açmıştır. Açılan bu yoldan yürüdüğümüzde karşımıza, geleneksel diğer bir ifadeyle mekanistik hukuk doktirinini ve kavramlaştırmalarını sarsarak ekolojik bir hukuk kuramının ufku doğmaktadır. Bu ufukta ise sahip olmaktan olmak'a, çevreden doğaya, doğal haklardan doğa haklarına, toplum sözleşmesinden doğa sözleşmesine, insan merkezli yaklaşımdan ekoloji merkezli yaklaşıma doğru geçebilmek gündeme gelmektedir. Bu bildirinin temel ereği; ekoloji sorunsalı etrafındaki söz konusu eleştirel ve ezber bozucu konu başlıklarını ve kavram ikiliklerini, hukukun teknik sınırlılıklarını aşarak felsefi, etik ve hukuk-kuramsal bir irdelemeye tabi tutarak değerlendirmek ve tartışmaktır.

Anahtar Kelimeler: Doğa Hakları, Sierra Club V. Morton Davası, Ekoloji ve Hukuk, Ekolojik Hukuk Kuramı

Sigorta Hukukunda Asistans Şirketleri ve Asistans Hizmetlerinin Hukuki Niteliği

Doç.Dr. Mehmet Fahrettin Önder

Öz

Sigorta şirketlerinin ana hizmet alanlarına asistans (destek) hizmetleri vermek üzere asistans şirketleri kurulmakta ve faaliyetlerini yürütmektedirler. Sigorta sektöründe sigorta şirketleri arasında artan rekabetin neticesi olarak daha hızlı hizmet verebilmenin bir gereği olarak asistans hizmetler öne çıkmaktadır. Asistans hizmetlerin ulusal ve uluslararası yaygın bir uygulaması bulunmaktadır. Bu hizmetlerin sigorta şirketlerinin ana hizmetleri dışında yer alması nedeniyle, ayrı olarak kurulmuş asistans şirketlerce yürütülmesi, hem bu şirketlerin tanıtılmasını hem de verdikleri asistans hizmetlerin neler olduğu ve hukuki niteliklerinin ortaya konulmasını gerektirmektedir. Özellikle sağlık, seyahat, yol yardım, yaşam ve konut alanlarındaki asistans hizmetlerinden yararlanan hak sahiplerinin sigorta şirketi- asistans şirketi arasındaki ilişkilerin ve yapılan sözleşmelerin hukuki özelliklerinin belirlenmesi önem arzetmektedir. Bu tebliğ ile, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu çerçevesinde asistans şirketleri ve asistans hizmetleri tanıtılacak ve asistans hizmetlerin özellikle acente, sigorta brokeri, simsarlık, üçüncü kişinin fiilini taahhüt ve benzeri konular açısından hukuki çerçevesi tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ticaret Hukuku, Sigorta Hukuku, Asistans Şirketler ve Hizmetler

Sigorta Şirketleri Kefalet Sigortası Yapabilir Mi"

Dr. Öğretim Üyesi Damla Küçük

Öz

01.02.2014 tarihinde yürürlüğe giren Kefalet Sigortası Genel Şartları ile yeni bir sigorta branşı ihdas edilmiştir. Genel Şartlar'a göre bu sözleşmeyle sigortacı, borçlunun poliçede tanımlanan borç yükümlülüğünü yerine getirememesi riskine karşı borçluya kefil olarak, poliçedeki lehtara teminat sağlayacaktır (m. A.1). Genel Şartlar'da "kefalet sigortası" olarak adlandırılan bu sözleşme, banka teminat mektuplarına alternatif olarak finans piyasalarına derinlik kazandıracağı ve reel sektörün elini rahatlatacağı şeklinde takdim edilmiştir. Ancak, bize göre bu sözleşmenin, sigorta sözleşmesi niteliği tartışmalıdır. Keza çalışmada bu sözleşmenin hukuki niteliği üzerinde durulmuş ve gerçekten bir sigorta sözleşmesi olup olmadığı, ilgili mevzuat ve doktrin çerçevesinde irdelenmeye çalışılmıştır. Bu hususun tespiti önemlidir. Zira Sigortacılık Kanunu'nun 3/1. maddesine göre sigorta şirketlerinin sigortacılık işlemleri ve bunlarla doğrudan bağlantısı bulunan işler dışında, başka işle iştigal etmesi yasaktır. Dolayısıyla, bu sözleşmenin hukuki açıdan sigorta sözleşmesi olarak vasıflandırılamaması halinde, Türkiye'de faaliyet gösteren sigorta şirketlerinin "kefalet sigortası" akdetmeleri mümkün olamaz.

Anahtar Kelimeler: Kefalet Sigortası, Sigortacılık Kanunu, Sigorta Şirketleri

Sigorta Sözleşmesi Şartlarının Genel İşlem Koşulları Çerçevesinde Hukuki Mahiyeti

Arş.Gör. Burak Kara

Öz

Bir özel hukuk ilişkisi olan sigorta sözleşmesi sosyo-ekonomik gerekçelerle üzerinde kamusal denetimin bulunduğu bir ilişkidir. Bu çerçevede bireylerin karşılıklı iradelerinin yanı sıra onlardan bağımsız olarak idari makamlarca belirlenen çeşitli klozların sözleşmeye dahil olması söz konusu olmaktadır. Bunlardan başka sözleşmenin güvence sağlama yükünü yüklenen tarafı olan sigorta şirketleri de kendi menfaatlerini gözetecek şekilde tek taraflı olarak belirledikleri hükümleri pazarlık konusu yapmaksızın sözleşmeye dahil edebilmektedir. Böylece hukuki mahiyeti birbirinden farklı olan hükümler aynı sözleşmede toplanmaktadır. Bu durum sigorta sözleşmesi şartlarının Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenen genel işlem koşulları çerçevesinde hukuki mahiyetinin irdelenmesini gerektirmektedir. Böylece TBK'da genel işlem koşulları için öngörülen denetimin sigorta sözleşmelerine uygulanıp uygulanamayacağı ortaya konulabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sigorta Genel Şartları, Genel İşlem Koşulları, Türk Borçlar Kanunu

Sigortacılıkta Tahkim, Sistemin Güncel Sorunları ve Gelecek Beklentisi

Dr. Öğretim Üyesi Serdar Demirci

Öz

Sigorta ettiren veya sigortadan menfaat sağlayan kişiler ile Sigorta Tahkim Sistemine üye sigorta kuruluşları arasındaki sigorta sözleşmesinden kaynaklanan uyuşmazlıkların, bu alanda uzmanlaşmış hakemler tarafından basit, süratli ve adil biçimde çözülmesi amacıyla, 14.06.2017 tarih ve 26552 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sigortacılık Kanunu'nun 30. maddesi ile alternatif bir uyuşmazlık çözüm mekanizması olarak Sigorta Tahkim Komisyonu kurulmuştur. Sistemin temel çıkış noktası, başvuru sahiplerine külfet getirebilecek karmaşık ve bürokratik işlemlerden kaçınarak, mahkeme sürecine göre daha hızlı ve daha kolay sonuç almaları imkânını tanıyan yeni ve pratik bir alternatif sunmaktadır. Komisyon kurulduğu tarihten bu yana efektif bir şekilde faaliyet göstermekte olup, 2017 yılı için Komisyona yapılan başvuru sayısı 65.000'ni aşmıştır. Sistem bugüne kadar kendi dinamiklerini oluşturmakla birlikte, gelişen koşullar, sigortacılık piyasasındaki dalgalanmalar ve mevzuat değişikliklerinden doğrudan doğruya etkilenmektedir. Sigorta Tahkim Komisyonu'nun, adli yargının yükünü ciddi anlamda hafiflettiği, çok kısa sürede uyuşmazlıkları çözüme kavuşturduğu ve başvuru sahipleri bakımından son derece ekonomik ve ulaşılabilir nitelik arz ettiği bir gerçektir. Ancak tahkim yapılanmasının sağlıklı bir şekilde işlerliğini ve güvenilirliğini devam ettirebilmesi için, Komisyonun bugün karşı karşıya kaldığı hem mevzuat hem sektör kaynaklı sorunların biran önce tartışılarak çözüme kavuşturulması bir zaruret haline gelmiştir. Bu çalışmada da özetle, Sigorta Tahkim Sistemi'nin dünü, bugün yaşadığı sorunlar ve bu sorunlar karşısında üretilecek çözüm yolları ile gelecek beklentisi ele alınmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sigorta, Tahkim, Tahkim Komisyonu

Sınai Mülkiyet Kanunu Kapsamında Marka Hukukuna Getirilen Yenilikler

Dr. Öğretim Üyesi Efe Dündar

Öz

551, 554, 555 ve 556 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler kapsamında günümüze dek düzenlenen Marka Hukuku Mevzuatımız 1 Ocak 2017 tarihinde yayımlanan Sınai Mülkiyet Kanunu ile nihai ve son şeklini almıştır. İlgili kanunun yürürlüğe girmesi ile yıllar içerisinde süregelen ekonomik gelişmeler çerçevesinde değişen, gelişen şartlar neticesinde hukuki sorunların çözümünde yetersiz kalan mevzuat; Sınai Mülkiyet Kanunu gerekçesinde belirtildiği üzere hukukun noksan kaldığı unsurları yeniden düzenlemiştir. Sınai Mülkiyet Kanunun yürürlüğe girmesi ile ayrıca Anayasa Mahkemesi tarafından zaman içerisinde iptal edilen 551 ve 556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamelerinin ilgili maddeleri neticesinde ortaya çıkan hukuki olumsuzlukların sonucu olan iptal kararlarının da önüne geçilmek istenmiştir. Sınai Mülkiyet Kanunu ile Marka Hukuku Kapsamında getirilen yeniliklerin değerlendirilmesi zorunluluğu ortaya çıkmış olup çalışmamızın konusunu Marka Hukukuna Sınai Mülkiyet Kanunu ile getirilen başlıca yeniliklerin incelenmesi oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Marka Hukuku, Sınai Mülkiyet Kanunu, Yenilik

Son Anayasa Değişiklikleri Uyarınca Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Türk Hukukundaki Yeri

Dr. Öğretim Üyesi Özge Aksoylu Ürger

Öz

2019'da yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden sonra yürürlüğe girecek olan son Anayasa değişiklikleri ile, söz konusu Anayasa değişiklikleri ile öngörüldüğü biçimiyle Türk Hukukunda daha önceden bulunmayan yeni bir kamusal işlem türü olarak "Cumhurbaşkanlığı kararnameleri" hukuk düzenimizde yerini alacaktır. Söz konusu cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin hukuki niteliklerinin ve normlar hiyerarşisindeki yerlerinin, dolayısıyla tabi olacakları hukuki rejimin belirlenmesi Anayasa değişikliklerinin yürürlüğe girmesinden sonra başta yargı yerlerinin çözmesi gereken bir hukuki sorun olarak ortaya çıkacaktır. Bu sorunun çözümüne katkı sağlamak amacıyla Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin Türk Hukukundaki yeri konusu, konuya ilişkin Türk doktrini ile Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine benzer bir hükümet sistemi olan yarı-başkanlık sisteminin hakim olduğu Fransız hukukunun incelenmesi suretiyle ele alınmıştır. Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin konusu bakımından "mahfuz alan" ve "yasamayla paylaşımlı alan" olmak üzere ikiye ayrıldığı; mahfuz alan kararnameleri ile bireysel ve düzenleyici işlemler tesis edilebildiği; "yasamayla paylaşımlı alan"da da paylaşımın esasa ve usule ilişkin olabildiği ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin hukuki rejiminin bu ayrım çerçevesinde tutarlı bir biçimde belirlenebileceği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Son Anayasa Değişiklikleri

Son Yasal Düzenlemeler ve Yargı Kararları Işığında Elektronik Ortamdan Genel Kurul ve Yönetim Kurulu

Dr. Öğretim Üyesi Tayfun Ercan

Öz

Günümüzde elektronik işlemler hayatımızda oldukça önem arz eder hale gelmiştir. Bu durum, elektronik işlemlerin yasal bir zemine kavuşturulması ihtiyacını da beraber getirmiş ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1527'nci maddesinde yönetim kurulu ve genel kurul toplantılarının elektronik ortamda yapılabileceği düzenlenmiştir. Buna göre, şirket sözleşmesinde veya esas sözleşmede öngörülmüş olması kaydıyla sermaye şirketlerinde yönetim kurulu ve müdürler kurulu toplantılarını elektronik ortamda yapabilecektir. Bazı üyelerin fiziki olarak mevcut oldukları bir toplantıya da diğer bir kısım üyeler elektronik ortamda katılabilecektir. Başta pay senetleri borsaya kote edilmiş şirketler olmak üzere çok uluslu şirketlerin yaşadığı yönetimsel alandaki güç boşluğunun giderilmesi için elektronik ortamda genel kurul yapılması imkanı tanınması oldukça önemli bir gelişme olmuştur. Bu çalışmada, esas itibariyle 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, ikincil düzenlemeler ve yargı kararları ışığında, genel kurul ve yönetim kurulu toplantılarının elektronik ortamda yapılmasının usul ve esasları ile özellikli durumlar ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sermaye Şirketleri, Elektronik Genel Kurul, Elektronik Yönetim Kurulu

Sosyal Güvenlik ve Sosyal Hizmet Mevzuatı Arasındaki İlişki: Türkiye Örneği

Öğr.Gör. Cihan Serhat Kart - Öğr.Gör. Yusufcan Çalışır

Öz

Sosyal güvenlik ve sosyal hizmet, sosyal politikanın alt alanları oldukları gibi, refah rejiminin de birbirlerini tamamlayan unsurlarıdır. Bu açıdan değerlendirildiğinde aralarında bir ilişkinin olması kaçınılmazdır. sosyal güvenlik kavramı dar anlamda, emeğin yeniden üretimini sağlayan, onun kaza, sakatlık, hastalık, ölüm gibi istenmeyen gelişmelerin etkilerinden korumasını amaçlayan uygulamalar olarak tanımlanabilir. Sosyal hizmet ya da sosyal çalışma da toplumda kendi özgül güçleri ve özellikleri ile,ortaya çıkan olumsuzluklarla mücadele edemeyecek olan üyelerine yönelik kurumsal, sistematik, bireylerin refahtan yararlanmasını sağlayan mekanizmalar olarak tanımlanabilir. dikkat edilecek olursa sosyal güvenlik ve sosyal hizmetin kesişim alanı bir hayli fazladır. Örneğin bir iş kazası sonucu sakat kalan bir işçi bir yandan sosyal güvenlik sisteminden malul aylığı alacakken bir yandan da artık engelli olarak ifade edilen dezavantajlı bir gruba dahil olması hasebiyle artık sosyal çalışmanın da ilgilenmesi gereken bir pozisyona gelecektir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de yürürlükte olan sosyal güvenlik ve sosyal hizmet mevzuatının birbirleriyle ilişkili yönlerini analiz etmektir. Bu doğrultuda öncelikle sosyal güvenlik ve sosyal hizmet kavramları tanımlanacak, daha sonra Türkiye'deki sosyal güvenlik ve sosyal hizmet mevzuatı aralarındaki ilişki açısından derinlemesine analiz edilecektir. Böylelikle hem bu konularda çalışan araştırmacılara hem de politika yapıcılara yeni ufuklar açılmasına katkı yapılacaktır. Böylelikle ülkemizin beşeri potansiyelinin risklere karşı daha iyi nasıl korunacağı, toplumsal refahın daha iyi nasıl geliştirileceği konularında ilerleyen dönemlerde yapılacak teorik ve pratik çalışmalara yön gösterici olunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Güvenlik, Sosyal Hizmet, Türkiye

Suç Örgütü Üyesi Olmamakla Birlikte Örgüt Adına Suç İşlemek (Tck M. 220/6)

Dr. M.Emre Tulay

Öz

"Suç Örgütü", Türk Hukuku'nda esas olarak TCK m. 220'de düzenlenmiştir. Bu madde kapsamında yer alan seçimlik hareketlerin yanı sıra, örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen failin örgüt üyesi gibi cezalandırılması da öngörülmüştür (TCK m. 220/6). TCK m. 220/6 hükmü, sadece silahlı örgütler hakkında uygulanır. O halde, adına suç işlenen örgütün TCK m. 314 anlamında "silahlı örgüt" olması şarttır. Bir örgütün tek başına silahlı olması bu vasıflandırma için yeterli değildir. Örgütün işlemeyi amaç edindiği suçların TCK m. 314'te sayılan suçlar arasında yer alması ve silahlanmanın bu suçların işlenmesi için elverişli olması gerekir. TCK m. 220/6 hükmünün, suç örgütüne yardım suçunu düzenleyen TCK m. 220/7 ile birlikte değerlendirilmesi, hukuken ele alınması gereken sorunlardan biridir. Her iki fıkraya göre fail, örgüt üyesi değildir. Silahlı suç örgütüne yardım eden kişinin yardım eylemi tek başına suç teşkil ettiği takdirde, fail hakkında her iki fıkra hükmü de uygulanabilir görünmektedir. Burada yardım eylemini tek başına suç teşkil etmeyen eylemlerle sınırlandırmak yerine, failin amacına göre ayrım yapmak isabetli olur. Şayet fail örgüte yardım kastıyla hareket ederse TCK m. 220/7 uygulanmalıdır. TCK m. 220/6 hükmü ile ilgili üzerinde durulması gereken diğer bir hukuki sorun, failin esasen işlemediği bir suça ilişkin yaptırımla karşılaşması meselesidir. Nitekim TCK m. 220/6 gereğince fail, hem TCK m. 314/2 uyarınca, hem de işlediği somut suçtan cezalandırılmalıdır. Ancak örgüt adına ve fakat örgüt üyesi olmadan suç işleyen fail tarafından icra edilen tek fiil vardır; o da gerçekleşen somut eylemdir. Bu husus kanunilik ilkesiyle tam olarak bağdaşmamaktadır. Neticeten mevcut düzenlemenin "Örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen fail hakkında verilecek ceza [...] oranında artırılır" şeklinde yeniden ele alınması kanaatimizce isabetli olacaktır. Böylelikle; hem kanunilik ilkesi bakımından dile getirilen sorun çözüme kavuşmuş, hem de örgüt adına suç işleyen kişinin, başka şahsi sebeplerle işlenen suçlara nazaran daha ağır şekilde cezalandırılmalarının yolu açık tutulmuş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tck M. 220/6, Tck M. 314, Silahlı Örgüt, Örgüt Adına Suç İşlemek, Kanunilik İlkesi

Sürücüsüz Araçlar ve Cezai Sorumluluk

Arş.Gör. Hüseyin Ateş

Öz

Teknolojinin gelişmesi ile birlikte yeni sorunlar ortaya çıkmakta, bu sorunların çözümü içinse hukuki mercilere başvurulmaktadır. Ancak bazı durumlarda ya mevcut hukuk kuralları yetersiz gelmekte ya da mevcut hukuk kurallarının yorumlanmasında sınırların zorlanması gerekmektedir. Günümüzde en çok konuşulan ve ileride sorun çıkması pek muhtemel konulardan birisi de sürücüsüz araçlardır. Sürücüsüz araçlar sadece sürücüsüz olarak değil aynı zamanda tanımlanmış bir operasyon modu olmadan da çalışabilmektedir. Sürücüsüz araçlar; bir kalıp için veri işleyip, bu verilere insan müdahalesi olmadan tepki veren akıllı teknolojidir. Bu demektir ki, sürücüsüz araçlar hem bir mühendis ürünü olup hem de kendi kendine öğrenebilen bir makinedir. Ceza hukuku açısından asıl sorun sürücüsüz aracın kendi kendine öğrenebilen bir araç olmasından kaynaklanmaktadır. Zira yazılımsal, üretimsel ya da kullanımdan kaynaklanan kusurdan dolayı kimin/kimlerin sorumlu olacağını belirlemek kolaydır. Sürücüsüz aracın kendi yaptığı ve öngörülemeyen bir çıkarımından dolayı meydana gelen ve suç oluşturan durumlarda kimin/kimlerin sorumlu tutulacağı sorun teşkil etmektedir. Söz konusu araçlar kullanılırken herhangi bir suça karışıldığında kimin ya da kimlerin suçtan dolayı sorumlu tutulacağı sorun teşkil etmektedir. Örneğin, söz konusu araçların sisteminde meydan gelen bir arızadan dolayı ölümle sonuçlanan trafik kazası meydana gelmesi durumunda ya da sürüş esnasında öngörülemeyen bir durumun ortaya çıkması durumunda sürücüsüz aracın sisteminin bu duruma cevap verememesi sonucu yaralamalı veya ölümle sonuçlanan kazaların meydana gelmesi durumunda cezai sorumluluğun kime/kimlere yükleneceği çözülmesi gereken konuların başında gelmektedir. Bu çalışmada sürücüsüz araçların kullanımı sırasında meydana gelecek ve suç oluşturacak durumlarda kimin/kimlerin ceza hukuku açısından sorumlu tutulabileceği incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Sürücüsüz Araçlar, Cezai Sorumluluk, Kast, Taksir

Ticarî İşletmenin Yapısal Değişikliklere Katılması

Arş.Gör. Ufuk Tekin

Öz

Türk Ticaret Kanunu'nun yapısal değişikliklere ilişkin hükümleri 134 ila 194. maddelerde düzenlenmiştir. Kanun koyucu birleşme, bölünme ve tür değiştirmelere ilişkin hükümlerden sonra 191 ila 194. maddelerde ortak hükümlere yer vermiştir. Çalışmamızın konusu, bu ortak hükümlerden ticari işletmelerle ilgili birleşme ve tür değiştirmeleri düzenleyen 194. madde hükmüdür. Söz konusu hükme göre, birleşmelere ve tür değiştirmelere ilişkin bazı hükümler, ticari işletme ile ilgili birleşme ve tür değiştirmelere kıyas yoluyla uygulanacaktır. Çalışmamızda bu hükümlerin ticari işletmelerin yapısına uygun düştüğü ölçüde ne şekilde uygulama alanına sahip oldukları, Türk Borçlar Kanunu, Vergi Usul Kanunu ve Ticaret Sicili Yönetmeliği hükümleri de dikkate alınarak açıklanmaya çalışılacaktır. Bu amaçla, öncelikle birleştirmeye ilişkin TTK m. 136-158 ile Türk Borçlar Kanunu'nun işletmenin devrine ilişkin hükümlerinin ticari işletmeler ile ilgili birleşmelere uygulanabilirliğine, daha sonra da bir ticari işletmenin ticaret şirketine dönüşmesi ile bir ticaret şirketinin ticari işletmeye dönüşmesi hususlarına değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Ticari İşletme, Yapısal Değişiklik, Birleşme, Tür Değiştirme

Ticari Şirketlerin Birleşme, Bölünme ve Tür Değişikliğinin İş İlişkisine Etkisi

Arş.Gör. Metin Pehlivan

Öz

2012 Yılında yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda birçok yeni hüküm düzenlenmiştir. Bu yeni hükümlerden birkısmı ise TTK. Md. 178'deki iş ilişkilerinin geçmesi, md.158'deki ortakların kişisel sorumlulukları ve iş ilişkilerinin geçmesi ile md.190'daki alacaklıların ve çalışanların korunmasına yönelik hükümlerdir. Bu hükümlerde ticari şirketlerde şirketlerin birleşme, bölünme ve tür değiştirme yoluyla işyerinin devri ve bu devrin işçilere ve iş sözleşmelerine etkisi hüküm altına alınmıştır. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 6.maddesinde de işyerinin veya bir bölümünün devrine yönelik düzenleme mevcuttur. Her iki kanundaki düzenlemelerden de anlaşıldığı üzere işyerinin devri ve sonuçları her iki kanunda benzer bir konu olarak düzenlenmiştir. Yine ilgili düzenlemeler incelendiğinde anlaşılıyor ki 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda bu konu ilgili düzenlemelerin 4857 sayılı İş Kanununda yer alan düzenlemeden farklı olduğu ve İş Kanununda yer alan düzenlemeyle çelişen hükümler içerdiği anlaşılmaktadır. Bu bildiride ilk olarak TTK. md. 178 ile İş K. md. 6 hükümleri arasındaki benzer noktaların ve farklılıkların neler olduğu belirtilecek; hangi durmlarda TTK. md. 178'deli hükmün, hangi durumlarda ise İş K. md. 6'daki hükmün uygulanacağı ve bu iki kanun hükmü arasında çatışma olması durumunda hangi hükme öncelik verileceği hususu değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: İşyerinin Devri, İş Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Ticari Şirketlerde Birleşme, Bölünme ve Tür Değiştirme, İş Sözleşmeleri

Ttk Md. 420 Hükmüne Göre Azınlığın Finansal Tablolar ile Buna Bağlı Konuların Ertelenmesini Talep Hakkı

Arş.Gör. Mustafa Yasir Akteke - Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Aykanat

Öz

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 420'nci maddesi, azınlığa, genel kurul toplantısı sırasında kullanabileceği, finansal tablolar ile buna bağlı konuların müzakeresinin bir ay sonraya ertelenmesi hakkını vermektedir. Söz konusu hak bir azınlık hakkı niteliğinde olduğu için, çalışma konumuz özelinde derinleşmeyi sağlamak adına öncelikle "azınlık" kavramı açıklanmış, devamında azınlık hakkının hukuki niteliği ile benzer haklardan farkları ele alınmış; eTK'da yer alan düzenleme ve o dönem itibariyle yapılan eleştiriler dile getirilmiş ve nihayet konu 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu çerçevesinde tüm detaylarıyla incelenmiştir. Bu inceleme yapılırken olan ve olması gereken hukuk bakımından değerlendirmelerde bulunulmuş, tespit edilen sorunlara ilişkin çözüm önerileri getirilmiştir. Öğretide yer alan görüşler ile Yargıtay kararlarının değerlendirilmesi de ihmâl edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Ttk, Md. 420, Azınlık Hakkı, Toplantının Ertelenmesi

Türk Ceza Hukuku Öğretisi ve Uygulamasında İşlenemez Suç

Dr. Öğretim Üyesi Hüsnü Sefa Eryıldız

Öz

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 35. maddesinde "elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlama" olarak ifade edilen suça teşebbüs, kanuni tanımda yer alan tipik hareketi ve neticeli suçlarda tipik neticeyi meydana getirmeye elverişliliği şart koşmaktadır. Kanun koyucu tarafından madde hükmü lafzında açıkça vurgulanan ve teşebbüsün varlığı için olmazsa olmaz koşul kabul edilen "elverişlilik", icra hareketi olarak nitelendirilen fail davranışları ile suçun konusu ve suçta kullanılan araçların tipik hareket ve/veya neticeyi gerçekleştirme açısından uygunluklarının değerlendirilmesini zorunlu kılar. Suçun konusu ve suçta kullanılan araçlar bakımından ortaya çıkabilecek özellik ya da olumsuzluklar, failin elverişli hareketle doğrudan doğruya suçun icrasına başlamasını, diğer bir ifadeyle, failin fiilinin iradesine uygun sonuçlanmasını engelleyebilir. Öğretide "mefruz suç", "muhal suç" ve "elverişsiz teşebbüs" olarak da adlandırılan "işlenemez suç", çoğunlukla elverişlilik koşulu ile bağlantılı şekilde ele alınmaktadır. Hukuki niteliği ve suç genel teorisi içerisindeki yeri tartışmalı olmakla birlikte işlenemez suç; hareketin ya da suçta kullanılan araçların elverişsiz olmasını veya suçun maddi konusunun bulunmamasını ifade etmektedir. Böylece işlenemez suç bakımından üç farklı elverişsizlik gündeme gelebilir. Bunar; harekette elverişsizlik, araçta elverişsizlik ve suçun maddi konusunda elverişsizliktir. Bu çalışmada; işlenemez suçun tanımı, hukuki niteliği, suç genel teorisi içerisindeki yeri, cezalandırılması lehine ve aleyhine ileri sürülen görüşler, türleri ve tespiti bakımından ortaya konulan öğreti ve uygulama görüşleri ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: İşlenemez Suç, Eksik Teşebbüs, Mefruz Suç, Muhal Suç, Elverişlilik

Türk Hukuk Sisteminde Alternatif Bir Çözüm Yöntemi: Arabuluculuk

Arş.Gör. Gülcan Azimli Çilingir

Öz

Arabuluculuk, alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinden biridir. Tarafların kendi aralarında uzman kişiler yardımıyla ekonomik ve yargılamaya oranla çok daha kısa sürede her iki tarafın da kabul edecekleri ortak bir çözüm üretme yöntemi olarak, tarihi geçmişimize ve milli kültürümüze uygun olduğu gibi başta Avrupa Ülkeleri ve Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere modern hukuk sistemlerinde de başarıyla uygulanan ve hukukumuzda da 22/06/2012 tarihinde Resmi Gazete' de yayınlanarak yürürlüğe giren 6325 Sayılı Yasa ile uygulanmaya başlayan bir uyuşmazlık çözüm yöntemidir. Uyuşmazlıkların çözümüne yönelik birçok yöntem vardır; arabuluculuk da bu yöntemlerden biridir. Arabuluculuk, arabulucu adı verilen bağımsız ve tarafsız üçüncü kişi eşliğinde yürütülür. Taraflara mahkemede elde edilemeyecek fırsatlar sunar. İletişim sorunlarının giderilerek, problemlerin konuşulması ve üzerinde anlaşılabilecek alanların ortaya çıkarılmasını sağlar. Bu anlamda çok önemli bir uyuşmazlık çözüm yönetimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Arabuluculuk Kanunu'n 1. maddesi uyarınca, yabancılık unsuru taşıyan uyuşmazlıklar da dâhil olmak üzere tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş ve işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıkları arabuluculuğa elverişlidir. Tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş ve işlemler; başka bir anlatımla, tarafların bir özel hukuk uyuşmazlığında sulh, kabul, gibi hukuki işlemleri herhangi bir mahkeme kararına ihtiyaç duymadan yapabilmelerini, tarafların iradelerinin birleşmesinin bir hâkim kararı olmadan sonuç doğurabilmesini ifade etmektedir. Taraflar; yargılama sürecinden önce arabulucuya başvurulabilecekleri gibi yargılama süreci başladıktan sonra da arabuluculuğa başvurabilirler. Bu çalışmada, uyuşmazlık çözüm yöntemlerden biri olan arabuluculuk yönteminin özellikleri, hangi uyuşmazlıklar için bu yöneteme başvurulabileceği ve konuya ilişkin yapılan yasal düzenlemelerin neler olduğu ayrıntılarıyla ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Arabuluculuk, Arabulucu, Uyuşmazlık, Yöntem.

Türk Hukuk Sisteminin Uluslararası Hukuka Bakışı Üzerine Doktrinel Uzlaşmazlığın Nedenleri

Dr. Öğretim Üyesi Deniz Tekin Apaydın

Öz

Devlet, hem uluslararası hukuk ve hem de ulusal hukukta ortak ve sine qua non bir süje olduğu için, bu iki hukuk alanının yine Devlet üzerinden etkileşimi kaçınılmazdır. Teorik tartışmalar ise daha ziyade bu etkileşimin niteliği ve sonuçlarına ilişkindir. Zira hemen tüm görüşler uluslararası hukuk ve ulusal hukukun içerik olarak aynı konu ile ilgili (benzer ya da farklı) düzenlemeler ihtiva edebileceği ön kabulü üzerine inşa edilmiştir. Düalist görüşe göre bu düzenlemeler (uluslararası hukuk ve ulusal hukuka ait) farklı düzlemlerde var olduğu için birbirleri ile çatışma halinde olamazlar. İki normun çatışabilmesi için ikisinin de aynı zamanda aynı yerde var olması gerekir. Monist görüş ise bu iki farklı kaynaklı normun, aslen tek bir hukuk düzlemi/âlemi olduğu ön kabulünden hareketle, fiilen çatışma halinde olabileceklerini kabul eder. Türk Anayasal sisteminin bu görüşlerden hangisini kabul ettiği meselesi günümüze kadar pek çok hukukçu ya da akademisyen tarafından tartışılmış olmakla beraber, üzerinde henüz bir fikir birliğine varılamamıştır. Literatüre bakıldığında konuyla ilgili birbirinden oldukça farklı görüşlerin, çok çeşitli kurgularla savunulduğu görülmektedir. Türkiye'nin en ileri gelen anayasa hukukçuları ve uluslararası hukukçuları dahi konuyu irdelerken birbirine tamamen zıt değerlendirmeler yapmış ve sonuçlara varmışlardır. Bu çalışma, aynı kabul noktasından hareket edip, aynı donelerin incelenmesiyle bu denli farklı yargılara varılmasının sebeplerini ortaya koymak ve bunlardan yola çıkarak, yeni bir bakış açısıyla aynı konuyu bir kez daha yorumlamak adına literatüre mütevazı bir katkı yapmayı hedeflemektedir. Türk hukuk sisteminin uluslararası hukuka bakışını incelerken ilk ve öncelikli referansımız Anayasa'nın "Milletlerarası Andlaşmaları Uygun Bulma" başlıklı 90. Maddesidir. Maddenin kaleme alınış biçimi ve içeriği konuya dair doktrinel uzlaşmazlığın en birinci kaynağı olarak gösterilebilir. İlginçtir ki, hem Türk anayasal sisteminin uluslararası andlaşmalar bakımından monist bir yapıda olduğunu savunan yazarlar, hem de düalist bir özellik arz ettiğini söyleyen yazarlar, bu savlarının en temel gerekçelerini aynı maddeye dayandırmaktadırlar. Burada en çok üzerinde durulması gereken iki husus vardır. İlk olarak, uygun bulma yasasının konu itibarıyla ne ifade ettiğinin aydınlatılması gerekmektedir. Burada, Türk hukuku bakımından uluslararası andlaşmaların yürürlüğe girmesi ile ilgili hükümler ihtiva eden 244 sayılı yasanın, özellikle de Bakanlar Kurulu Kararnamesi çıkarılması prosedürünün de incelenmesi, konu bütünlüğü açısından elzemdir. İkinci olarak da, m.90/5 te yer alan: "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir." cümlesinin ne anlama geldiği netleştirilmelidir. Bu iki asli konunun yanı sıra yine m.90/5 te yer alan ifadelerin uluslararası andlaşmaların Türk Hukukundaki uygulanışına ve yerine ilişkin bir dizi tartışmayı da beraberinde getirdiği görülmektedir. Özellikle Türk Anayasal sistemine göre 'uluslararası hukuk mu üstün, ulusal hukuk mu?'; 'uluslararası andlaşmalar anayasanın üzerinde mi?' gibi bir dizi sorulara yine çok geniş yelpazede farklılaşan cevaplar verilmektedir. Bunlar ve benzeri sorular yanıtlanırken Anayasa'nın uluslararası hukuka atıfta bulunan diğer maddeleri de göz önünde bulundurulmalıdır.

Anayasada yer verilmiş olmamakla beraber, bir anlaşmanın kendiliğinden icra kabiliyeti olup olmadığı (self-executing) konusu da tartışmalarda haklı olarak yerini almış, ancak kimi zaman yanlış anlaşılmış ve farklı yorumlara ve değerlendirmelere yol açmıştır. Bu konuyu incelerken Avrupa Birliği hukukunda bahsedildiği şekliyle 'doğrudan etki' ve 'doğrudan uygulanabilirlik' kavramlarına başvurulması konuya yeni bir ışık tutacaktır. Konu üzerindeki doktrinel uzlaşmazlığa, anayasanın kutsanması ve üstün tutulması gayreti içerisindeki görüşlerin de katkıda bulunduğu söylenebilir. Burada devlet egemenliğini üstün tutma kaygısının, düalist sistemin dinamiklerinden biri olduğu gerçeğini de vurgulamak gerekir. Belirtilen tüm bu konuların yeniden analizi sonucunda Türk hukuk sisteminin monist bir yapının özelliklerini sergilediği vargısı, tüm gerekçeleri ve tartışmalarıyla birlikte ortaya konacaktır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Hukuk, Monizm, Düalizm, Anayasa, Uluslararası Andlaşmalar

Türk Hukukunda Anonim Şirketlerde İmtiyazlı Paylar

Dr. Öğretim Üyesi Tuğba Çiftçi

Öz

Türk Ticaret Kanunu'nun (no: 6102) 478'inci maddesi gereğince paya tanınabilecek imtiyaz; kar payı, tasfiye payı, rüçhan ve oy hakkı gibi haklarda, paya tanınan üstün bir hak veya kanunda öngörülmemiş yeni bir pay sahipliği hakkıdır. Buna ek olarak yönetim kurulunda temsil edilme hakkında da imtiyaz tanınabilir. Tanımda da görüldüğü gibi, mevcut payların üstünlük tanınmaksızın gruplara ayrılması, imtiyaz olarak kabul edilmez. İmtiyazlı pay, adi paylara göre üstün olmalıdır. Türk Ticaret Kanunu'nun bu maddesine göre imtiyaz, ilk esas sözleşme ile veya sözleşme değiştirilerek paya (kişiye değil) tanınabilir. Sadece imtiyaz tanındığının belirtilmesi ile imtiyaz tanınamaz. İmtiyazın tanınması için imtiyaz konusunun ve kapsamının açıkça belirtilmesi gereklidir. Ayrıca Türk Ticaret Kanunu'nun 478'inci maddesinde yer alan düzenleme kapsamında kamu aleyhine imtiyaz da tanınamaz. Bu çalışmada anonim şirketlerde imtiyazlı paylar konunun genişliği nedeniyle sadece ana hatlarıyla sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: İmtiyazlı Paylar, Anonim Şirket

Türk Hukukunda Geri Göndermeme İlkesinin Sınır Dışı Edilen Yabancılara Uygulanması

Arş.Gör. Döndü Kuşcu

Öz

Geri göndermeme ilkesi (Non-refoulement prensibi) devletlerin bir kimseyi işkence veya zulüm görme tehlikesi ile karşı karşıya olduğu bir yere geri göndermesini engelleyen bir uluslararası hukuk ilkesidir. Uluslararası hukuk açısından geri göndermeme ilkesi ile ilgili en temel kaynak Türkiye'nin de taraf olduğu 1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Durumuna İlişkin Cenevre Sözleşmesidir. Cenevre Sözleşmesine göre hiçbir taraf devlet mülteciyi ırkı, dini, vatandaşlığı, belli bir sosyal sınıfa aidiyeti veya siyasi düşünceleri dolayısıyla hayat ve hürriyetinin tehdit edileceği ülkelerin sınırlarından her ne şekilde olursa olsun sınır dışı edemez veya sınırdan geri çeviremez (m.33/1). Cenevre Sözleşmesi dışında Türkiye'nin taraf olduğu pek çok uluslararası sözleşmede geri göndermeme ilkesi kabul edilmiştir. Örneğin: Birleşmiş Milletler İşkenceyi Önleme Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, Sınırötesi Organize Suçlara İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ve Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi bu sözleşmelerden bazılarıdır. Türk Hukukunda ise Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (YUKK) öncesi dönemde adı geçen sözleşmeler dışında geri göndermeme ilkesinin yer aldığı bir düzenleme mevcut değildi. 4 Nisan 2014 tarihinde yürürlüğe giren YUKK ise geri göndermeme ilkesini düzenlemiştir. Bu düzenlemeye göre, YUKK kapsamındaki hiç kimse, işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye tabii tutulacağı veya ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi fikirleri dolayısıyla hayatının veya hürriyetinin tehdit altında bulunacağı bir yere gönderilemeyecektir (m.4). Bu madde de yer alan düzenleme YUKK kapsamında giren yabancıların tamamı açısından uygulama alanı bulacaktır. Bu düzenlemenin yanında geri göndermeme ilkesinin sınır dışı kararı açısından yansıması YUKK m.55/1'de düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre, YUKK m.54'de sayılan sınır dışı etme sebepleri bulunsa dahi yabancı, sınır dışı edileceği ülkede ölüm cezasına, işkenceye, insanlık dışı veya onur kırıcı ceza veya muameleye tabii tutulacaksa hakkında sınır dışı etme kararı alınamayacaktır. Çalışmamız kapsamında öncelikle geri göndermeme ilkesi ve yabancıların sınır dışı edilmeleri hakkında kısaca bilgi verilecek ve sonrasında uygulamadan örnek kararlar ile bu ilkenin Ülkemizden sınır dışı edilmelerine karar verilmiş yabancılar bakımından hangi durumlarda göz önünde bulundurulduğuna değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı, Sınır Dışı, Geri Göndermeme İlkesi

Türk Hukukunda Uluslararası Koruma

Arş.Gör. Şule Arslan

Öz

Vatandaşlık kişiyi devlete bağlayan hukukî ve siyasî bağ olarak tanımlanmaktadır. Devletlerin söz konusu bu bağ nedeniyle bir başka devletin eylem ya da işlemlerinden zarar gören vatandaşlarının haklarını, uluslararası hukuk düzeninde koruması (diplomatik koruma) mümkündür. Bu hukukî ve siyasî bağ sebebiyle, kişinin vatandaşı olduğu devletten koruma talep etmesi kişi için bir hak olduğu gibi, devletler için de kendi vatandaşlarına koruma sağlaması bir yükümlülüktür. Günümüzde devletler ırk, din, tâbiiyet, belli bir toplumsal gruba mensubiyet veya siyasî düşünceler nedeniyle vatandaşlarına karşı, bu yükümlülüğü yerine getirmemekte/reddetmekte ve kendi ülke sınırları içinde dahi vatandaşlarını koruyamamaktadır. Bu durumda söz konusu kişilerin genel olarak başka bir devlet tarafından korunmasına uluslararası koruma denilmektedir. Türk hukukunda uluslararası koruma 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununda (YUKK) düzenlenmektedir. YUKK ile birlikte mülteci, şartlı mülteci, ikincil koruma ve geçici koruma olmak üzere dört adet uluslararası koruma türü belirtilmiştir. Bu bildirinin amacı YUKK'ta kabul edilen uluslararası koruma türlerini, uluslararası korumaya başvuru usulünü, uluslararası korumanın haricinde tutulması gereken kişileri ve uluslararası koruma statüsü sahibi yabancıların haklarını ele almaktır.

Anahtar Kelimeler: Mülteci, Şartlı Mülteci, Uluslararası Koruma, Geçici Koruma

Türk Medeni Kanunu Kapsamında Boşanma Yerine Ayrılık İstemi

Öğr.Gör. Gözde Zeytin Çağrı

Öz

Evlilik birliğini devam ettirmek istemeyen eşler, boşanma sebeplerinden birine dayanarak boşanma davası açabilirler. Boşanmak istemeyen fakat bir süre ayrı yaşamayı düşünen eşler diledikleri takdirde mahkemeden boşanma yerine ayrılık isteminde de bulunabilirler. Böyle bir durumda ayrılık halini gerektiren bir durumun varlığı ispatlandığı takdirde mahkeme bir yıldan üç yıla kadar bir süre için ayrılığa karar verebilecektir. Davanın boşanma davası olması halinde ise ortak hayatın yeniden kurulma olasılığı bulunduğu takdirde hakim evliliğin kurtulması halini de göz önünde bulundurarak ayrılık kararı alabilir. Eşlerin ne istedikleri bu anlamda önem arz etmektedir. Çünkü kanun koyucunun da belirttiği üzere davanın ayrılığa ilişkin olması halinde mahkeme boşanmaya karar veremeyecektir. Mahkemenin ayrılığa karar verilebilmesi için boşanma sebebinin gerçekleşmesi ve fakat ortak hayatın yeniden kurulma olasılığının bulunması gerekmektedir. Ortak hayatın kurulamaması durumunda ise eşlerden her biri sonrasında boşanma davası açma hakkına sahip olacaktır. İnceleme konumuzda ayrılık kavramı açıklanarak, boşanma davası ile arasındaki farklara, şartlarına, süresine ve sonuçlarına yüksek mahkeme kararları ışığında yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Evlilik Birliği, Ortak Hayat, Boşanma Davası, Ayrılık Kararı

Türk Milletlerarası Özel Hukuk Sisteminde Tüketici Sözleşmelerine İlişkin Hükmün Kapsamı

Arş.Gör.Dr. Berk Demirkol

Öz

5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un (MÖHUK) 26. maddesi tüketici sözleşmelerine uygulanacak hukuka ilişkin bir kanunlar ihtilafı kuralı içermektedir. MÖHUK m. 45 ise, tüketici sözleşmelerine ilişkin milletlerarası yetki kuralını düzenlerken 26. maddeye açıkça atıf yaparak bu hükümde tanımlanan tüketici sözleşmeleri için bir yetki kuralı öngörmüştür. Bu nedenle, 26. maddenin kapsamının belirlenmesi gerekmektedir. Oysa, bu hükmün ilk bendi genel olarak tüketici sözleşmelerinde hukuk seçimi yapılabileceğini belirtmekteyken, hükmün ikinci bendi hukuk seçimi yapılmaması durumunda bütün tüketici sözleşmelerinin değil, sadece belli tüketici sözleşmelerinin esasına uygulanacak hukuku belirlemektedir. Hükmün dördüncü fıkrasına göre ise, 26. madde taşıma sözleşmelerine uygulanmamaktadır. Dolayısıyla, MÖHUK m. 26'nın kapsamının neye göre tespit edileceği belirlenmelidir. Bu çerçevede m. 45'te m. 26'ya yapılan referansın ilk fıkra mı, ikinci fıkra mı dikkate alınarak yapıldığına ilişkin doktrindeki tartışma ele alınacaktır. Ayrıca bu tebliğde 26. maddenin ilk iki fıkranın lafzında olan farkılılık, karşılaştırmalı hukuk ve hükmün amacı ele alınarak çözülmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tüketici Sözleşmeleri, Kanunlar İhtilafı Kuralları, Milletlerarası Yetki, Hukuk Seçimi, Taşıma Sözleşmeleri

Türk-Alman Hukukunda Erginlerin Veya Kısıtlıların Evlat Edinilmesi

Dr. Öğretim Üyesi Nurten İnce

Öz

Tarım toplumundan sanayi toplumuna geçişle birlikte aile yapısında da değişikler meydana gelmiştir. Kalabalık ailelerin yerini çekirdek ailelerin almaya başlaması, çocuk sayısında büyük oranda azalmalar yaşanması, çiftlerin nikâhsız birlikte yaşamasına izin verilmesi, hatta artık bazı ülkelerde eş cinsel evliliklerin tanınmaya başlanması gibi gelişmeler karşısında değişmeyen en temel duygu çocuk sahibi olmaktır. Çocuk sahibi olamayan ailelerin bu özlemlerini gidermeye hizmet eden, taraflar arasında hısımlık ilişkisi doğuran, Roma hukukundan günümüze kadar gelen en önemli kurum hiç şüphesiz evlat edinmedir. Evlat edinmeye ilişkin hükümler incelendiğinde küçüklerin evlat edinilmesi ile ergin veya kısıtlıların evlat edinilmesi şeklinde bir ayrım yapıldığı görülmektedir. Bazı ülkelerde, örneğin Fransa'da eskiden sadece erginlerin evlat edinilmesi söz konusu iken günümüzde erginlerin evlat edinilmesine pek sıcak bakılmadığı, kimi ülkelerde erginlerin evlat edinilmesinin yasaklandığı kimi ülkelerde ise erginlerin evlat edinilmesinin, küçüklerin evlat edinilmesine kıyasen daha ağır koşullara bağlandığı görülmektedir. Bunun sebeplerinden biri olarak bu kurumun kötüye kullanıldığı ileri sürülmektedir. Yasak birlikteliklerin saklanması, vatandaşlık elde edilmesi, veraset ve intikal vergisinin hiç ya da daha az ödenmesi, organ ticareti, ucuz iş gücü sağlanması, mirasa ilişkin hisselere zarar verme gibi hukuka ve ahlâka aykırı amaçlara erginlerin evlat edinilmesi kurumun alet edilebileceği ileri sürülmektedir. Bu çalışmada aile yapısında meydana gelen değişikliklere rağmen ergin veya kısıtlıların evlat edinilmesine ihtiyaç olup olmadığı, ergin veya kısıtlıların evlat edinilmesinin kötüye kullanımının nasıl ortadan kaldırılacağı ve ergin veya kısıtlıların evlat edinilmesinin koşulları Türk-Alman hukuku açısından ele alınarak incelenecektir. Türk hukukunda ergin veya kısıtlıların evlat edinilmesine ilişkin koşulların 23.11.2016 tarih ve 46/178 sayılı Anayasa Mahkemesi kararına konu olması da bu konunun güncelliğini koruduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Ergin ve Kısıtlıların Evlat Edinilmesi, Türk- Alman Hukuku, Aile, Hısımlık

Türkiye Cumhuriyeti - Avrupa Birliği İlişkileri Sürecinde Türkiye Cumhurıyetı Rekabet Politikaları ile Rekabet Hukukunun Avrupa Birliği'ne Uyumu Rekabet Politikası Faslı Neden Müzakereye Açılamıyor"

Dr. Dilek Cengiz

Öz

T.C. tarihinde AB ile ilişkiler daima önemli ve zorlu bir süreci ifade etmiştir. Bu süreçte ilişkileri olumlu veya olumsuz yönde etkileyen gelişmeler olmuş; bu bağlamda tarafların karşılıklı beklentileri ve amaçları değişse de ilişkiler koparılmadan devam ettirilmiştir. Bu bildiride de'TürkiyeCumhuriyeti. Avrupa Birliği İlişkileri sürecinde Türkiye Cumhuriyeti Rekabet Politikalarının ve Rekabet Hukukunun Avrupa Birliği'ne Uyumuna ilişkin tespitler temelinde; müzakere sürecinin kördüğümü haline gelmiş olan 'Rekabet Politikası' faslının müzakereye açılamayışının objektif olarakhukuki teknik nedenleri irdelenmiştir. Bu irdeleme sonucunda ortaya çıkan gerçekler; günümüzde T.C. AB ilişkilerindeki belirgin uzaklaşma ve gerginlik durumu ortamında tarafların T.C.'nin tam üyeliği konusuna ilişkin gerçek yaklaşımlarına ışık tutmuştur.(100)Sonuç itibarıyla uluslararası ilişkilere hakim olan başlıca ilke olan çıkarların egemenliği ilkesi T.C. AB ilişkileri alanında da doğrulanmıştır.T.C. AB ilişkilerinin hukuki siyasi ve iktisadi olmak üzere çok faktörlü etkilere maruz kaldığı kuşkusuzdur. Ancak bu Bildirinin kapsamına dahil açıklamalarımızda konu ve irdelenen sözkonusu sorun kural olarak maruz kaldığı teknik ve bilimsel hukuki etkiler bakımından incelenmiş ve açıklanmıştır. Siyasi bakımdan maruz kalınan etkilere sadece istisnai olarak ve gerektiğinde değinilmiştir. Bu çerçevedeki bütün tespit ve açıklamalarımızda özellikle objektif olmaya azami özen gösterilmiştir. En önemlisi de AB'nin müzakere süreci devam eden çeşitli devletler arasında yaptığı siyasi ayrımcılık karşısında, T.C.'nin AB karşısında tam üyelik uğruna her talebe boyun eğer bir yaklaşım içinde olmadığı; AB ile bütünleşmesinin ülkesinin ve halkının geleceğinin garantisi bakımından tek çıkar yol olmadığı mesajını vererek, ülkesel çıkarlarını koruduğu ve gözettiği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Rekabet Hukuku Uyumu, Müzakere Süreci, Rekabet Politikası Faslı, Açılış Kriterleri

Türkiye'de İdarenin Sorumluluğu Bağlamında Hizmet Kusuru ve Kamu Hizmetlerine Yansıması

Dr. Öğretim Üyesi Vahdettin Aydın - Dr. Öğretim Üyesi Zişan Korkmaz Özcan - Öğr.Gör. Hatice Mesci

Öz

Özel hukuktan idare hukukuna geçen ve kusur ilkesine dayandırılan idarenin sorumluluğu, özel hukuktan farklı bir anlam taşımakta olup, dünyada ve ülkemizde birçok yargı içtihatları ile şekillenmektedir. İdarenin eylem ve işlemleri ile ortaya çıkan bir takım zararlardan kusurlu olmadığını düşünmek yönetimlerin kendi imkanlarını yine kendileri için kullanmış olduklarını göstermekte, "Hukuk Devleti İlkesi"ne de uygun bir yer teşkil etmemektedir. İdarenin yürüttüğü bir hizmetin kurulmasında, düzenlenmesinde ya da işleyişindeki bozukluk veya aksaklık olarak tanımlanmış olan idarenin sorumluluğu bağlamında hizmet kusuru, hizmetin hiç işlememesi, geç işlemesi, kötü işlemesi gibi durumları karşımıza çıkarmaktadır. Kamu görevlilerinin hizmetle ilgili olmayan kusurlu tutum ve davranışları kişisel kusur sayılır. Kamu görevlilerinin tamamen hizmet dışındaki kusurlu tutum ve davranışlarının yanı sıra, görevlilerin hizmet içinde hatta hizmetle ilişkili bazı kusurlu davranışları da hizmet kusuru olarak nitelendirilmektedir. Dolayısıyla bu farklılık hizmet kusuru ve kişisel kusur ayrımı açısından bize yardımcı olmaktadır. Bu durum aynı zamanda idarenin sorumuluğunu anlamamız noktasında yargı içtihadları açısından değerlendirme imkanı sağlamaktadır. Hizmet kusuru kavramının kamu hizmetleri alanındaki çok yönlü gelişimi, idari faaliyetlerden meydana gelen zararların tazmininde yetersiz kalması, idarenin kusursuz sorumluluğunun kabulüne yol açmış ve idarenin sorumluluk kapsamı genişlemiştir. Bu çalışma ile idarenin yapmış olduğu eylem ve işlemlerden doğan sorumluluk kapsamı ülkemiz açısından ortaya çıkan yargı içtihadları ve Danıştay kararları çerçevesinde ele alınmaktır.

Anahtar Kelimeler: İdarenin Sorumluluğu, Kusur Sorumluluğu, Kusursuz Sorumluluk, Hizmet Kusuru, Kamu Hizmeti

Türkiye'de Yeni Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolu Olan İstanbul Tahkim Merkezi'nin Getirdiği Yenilikler ve Çıkabilecek Sorunlar

Arş.Gör. Semiha Önder Balaman

Öz

İstanbul Tahkim Merkezi (Istanbul Arbitration Centre-ISTAC), 6570 sayılı İstanbul Tahkim Merkezi Kanunu (İTMK) ile 29.11.2014 tarihli resmi gazetede ilan edilerek kurulmuş ve kanun 01.01.2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir. ISTAC'ın amacı alternatif uyuşmazlık çözüm yolları kapsamında kurumsal tahkim ve arabuluculuk hizmeti vermektir. ISTAC ile hem iç uyuşmazlıklara hem de milletlerarası uyuşmazlıklara alternatif çözüm yolu oluşturulmuştur. Özellikle milletlerarası uyuşmazlıklar bakımdan Türkiye'de başvurulabilecek bu nitelikte bir kurumsal tahkim merkezinin oluşu, Türkiye'nin uluslararası alanda etkinliğini olumlu yönde etkileyecektir. Dolayısıyla ISTAC Tahkim Kuralları da bir o kadar önem arz etmektedir. Nitekim ISTAC'ın bağımsız ve tarafsız bir yapısı olması halinde, merkez uluslararası alanda güven teşkil edip, saygınlık kazanacaktır. ISTAC tahkim kuralları ile bazı yenilikler getirilmiştir. Uyuşmazlıkların değerine belirli bir sınır koyularak, bu sınırın altında kalan uyuşmazlıklar için seri tahkim uygulaması getirilmiştir. Seri tahkim ile üç aylık bir süre içerisinde uyuşmazlığın hızlı bir şekilde çözümlenmesi amaçlanmıştır. Bir diğer yenilik ise, Acil Durum Hakemliğinin oluşturulmuş olmasıdır. Taraflar aksini kararlaştırmadıkça, dosyanın tek hakem/hakem kuruluna havalesinden önce, geçici hukuki koruma için Acil Durum Hakemliğine başvurma imkanı tanınmıştır. Böylece mahkemeler dışında bir alternatif getirilmiştir. Bildiride öncelikle ISTAC tahkim yargılaması hakkında getirdiği yeniliklerle birlikte genel bir açıklama yapılacaktır. Ardından tahkim yargılamasına ilişkin bazı hususlar inceleme konusu olacaktır. Bunlardan ilki, Sekretarya'ya tahkim talep dilekçesi ve tahkim talebine cevap dilekçesinin verilmesinden sonra düzenlenecek olan taraflara anlaşma yapma yetkisi tanınan görev belgesi üzerinde divanın ne derece etkisinin olduğudur. Bir diğer husus ise usule uygulanacak hukuk ile ilgilidir. Uyuşmazlıkların ISTAC tahkim kuralları uyarınca yürütüleceği belirtilmiş ve ancak hüküm bulunmayan hallerde taraflara usule uygulanacak kuralları seçme hakkı verilmiştir. Taraflara usule uygulanacak hukuk kurallarını seçme yetkisinin sınırlı şekilde tanınması hususu inceleme konusu olacaktır. Son inceleme konusu ise, dosya Acil Durum Hakemliğinde veya tek hakem/hakem kurulunda iken geçici hukuki koruma taleplerinin icrasına ilişkindir. Koruma talebinin niteliğinin önem arz ettiği bu hususun da çıkabilecek sorunlar açısından incelenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İstanbul Tahkim Merkezi, Tahkim Yargılaması, Seri Tahkim, Acil Durum Hakemliği

Turkuaz Kart Sahibi Yabancıların Çalışma Şartları

Arş.Gör. Hasan Alparslan Ayan

Öz

Türk hukukunda yabancılar, yabancılık statüsünün doğuş sebebi ve ülkede bulunma amacı gibi hususlar dikkate alınarak sınıflandırılmaya tabii tutulmaktadır. Kural olarak yabancılar, 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (YUKK) kapsamındadırlar. Bununla beraber, Turkuaz Kart sahiplerinin de içerisinde bulunduğu özel statüdeki yabancıların durumu, özel düzenlemelerle de hüküm altına alınmıştır. Ülkemizin göç yolları üzerinde bulunduğu, bu ve diğer sebeplerden dolayı yerleşme amacıyla ülkemize çok sayıda insanın geldiği bilinen bir gerçektir. Kişinin yerleşme amacıyla bir ülkeye gelmesi, bu kişinin çalışarak hayatını idame ettirme zorunluluğunu da beraberinde getirmektedir. Klasik göç araçlarının kullanımının terk edildiği bu dönemde, geleneksel çalışma izni sisteminin değiştirilerek, daha hızlı, daha seçici, daha rasyonel ve daha verimli bir yöntemin geliştirilmesi gerekmektedir. Özellikle çalışma izninin verilmesinde seçiciliğin ve verimin artırılması için, 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu'nun (UİK) 11. maddesi ile Turkuaz Kart uygulaması Türk hukukuna kazandırılmıştır. UİK 11. maddenin gerekçesinde belirtildiği gibi, Turkuaz Kart uygulaması ile uluslararası işgücünün Türkiye ekonomisine, istihdamına ve teknolojisine katkısının artırılması hedeflenmektedir. Turkuaz Kart, ülkemizin uluslararası işgücü piyasasındaki çekiciliğini artırarak milletlerarası istihdam rekabetine kolaylıkla dâhil olabilme imkânı sağlayacaktır. Bu yönüyle Turkuaz Kart, nitelikli yabancıların iş dünyasına girişini hızlandırarak kayıt dışı çalışmanın da önüne geçilmesini sağlayacaktır. Turkuaz Kart uygulamasının geliştirilmesi, günümüz bilim seviyesinde önemli yer teşkil eden yüksek teknoloji içeren işkollarındaki yabancı istihdamının niteliğini artıracaktır. Dolayısıyla vasıfsız işgücünün yanı sıra, nitelikli bir işgücü sağlanacaktır. Turkuaz Kart uygulamasının çıkış noktası, uluslararası iş hukuku öğretisinde değerlendirilen "low skilled-high skilled labour" ayrımından kaynaklanmaktadır. Bu ayrımda göç eden işçi ve ailesi, yerleşmek ve çalışmak istediği ülke açısından niteliksel bir tasnife tabii tutulmaktadır. Türk hukukunda "nitelikli-niteliksiz yabancı işçi" ayrımı yapılırken dikkat edilecek esaslar, Turkuaz Kart uygulaması ile ortaya konulmuştur. Turkuaz Kart uygulaması mevzuatımızda, UİK ve YUKK ile düzenlenmiştir. Bu düzenlemeler ile birlikte Turkuaz Kart Yönetmeliği, Turkuaz Kart uygulamasını ayrıntılı olarak açıklamaktadır. Ayrıca, diğer yabancı türlerini konu alan düzenlemelerde de Turkuaz Kart ile ilgili hükümler bulunmaktadır. Turkuaz Kart sahibi, ülkedeki yasal kalışının devamını sağlamak adına çalışmak zorundadır. Bu sebeple Turkuaz Kart sahibi, bir işverene bağımlı olarak çalıştırılması durumunda, 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olacaktır. Turkuaz Kart ile kazanılmış çalışma izninin iptali halinde ise, iş sözleşmesinin geçersizliği ile ilgili özel durumlar ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar, Yabancı İşçiler, Çalışma İzni, Turkuaz Kart, İş Sözleşmesinin Geçersizliği

Uluslararası Antlaşmaların Tanınması ve Bağlayıcılık Kazanması Konusunda "kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti" Örneği

Arş.Gör. Erdi Şafak

Öz

Antlaşma en genel ifade ile yazılı irade uyuşmasıdır. Uluslararası hukukun antlaşma yapma yetkisi tanıdığı hukuk kişileri egemen devletler, genel bir biçimde uluslararası örgütler ve sürekli tarafsız devlet ile kimi yetkileri sınırlı uluslararası hukuk kişileri, hukuksal statülerini düzenleyen antlaşma ve anayasaların izin verdiği ölçüde, koruma altındaki devletler ve federal devletleri oluşturan federe devletler ve biraz tartışmalı olmakla birlikte ulusal kurtuluş hareketleridir . Bu bağlamda, tanınmayan devletlerin antlaşma yapma yetkisi olup olmadığı, uluslararası hukukun tartışmalı konularındandır. Özellikle antlaşmaların üçüncü kişiler bakımından etkileri bağlamında, tanınmayan bir devletin söz konusu antlaşma hükümlerinden ne şekilde etkileneceği meselesi de yine bir diğer önemli tartışma konusudur. Çalışmamızda bu noktadan hareketle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin uluslararası antlaşmalar ile ilgili genel durumu üzerine olacaktır. Uluslararası hukuk açısından tanınmayan bir devlet olan KKTC'nin antlaşma yapma yetkisi var mıdır? Var ise bu nasıl gerçekleşmektedir ve antlaşmaların üçüncü devletler bakımından etkileri değerlendirmesinde KKTC tanınmayan bir devlet olarak antlaşmadan ne şekilde etkilenecektir. bu çerçevede çalışma genel olarak dört bölümden oluşacaktır. İlk bölüm KKTC Anayasası 90. madde ile ilgili olarak antlaşmaların ne şekilde yürürlüğe girdiği üzerine olacaktır. ikinci bölüm KKTC Anayasa Mahkemesinin antlaşmalar ile ilgili değerlendirmeleri üzerine olup bazı önemli kararlar ele alınacaktır. Üçüncü bölüm ise antlaşmaların üçüncü kişiler bakımından etkilerini bağlamında KKTC'nin ne şekilde etkilendiği üzerinedir. Son bölüm ise özelde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine taraf olmamasına rağmen, Sözleşmede yer alan ihlallerin ülkede ne şekilde değerlendirildiği çalışmada başlıca irdelenecek konulardır. bu noktada çalışmanın önemli kısımlarından birisi, KKTC'de yaşamakta olan bireyler iç hukuk yollarını tükettikten sonra AİHM'e başvurularını KKTC aleyhine değil konusuna ve muhatabına göre Kıbrıs Cumhuriyeti veya Türkiye aleyhine yapmak durumundadır. Bunda antlaşmaların yorumlanması konusunu gündeme getirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Hukuk, Uluslararası Antlaşmalar, Antlaşmaların Bağlayıcılık Kazanması, Tanınmayan Devletlerin Antlaşmalara Taraf Olması

Uluslararası Ceza Hukukunda Kültürel Varlıklar ve Dünya Mirası Niteliğindeki Eserlere Karşı Suçlar: Al Mahdi Kararı Örneği

Arş.Gör. Murat Kurun

Öz

Uluslararası hukukta silahlı çatışmalar hukukunun kodifiye edilmesine paralel bir biçimde uluslararası sözleşmelerde yerini alan kültür varlıkları ve dünya mirası niteliğindeki eserler Uluslararası Ceza Mahkemesi Statüsü' nün yargı yetkisi kapsamındaki savaş suçlarının düzenlendiği 8. maddesinde de yerini almıştır. Uluslararası Ceza Mahkemesi, Mali' de yaşanan silahlı çatışmalar neticesinde Şubat 2012 tarihinden itibaren işlendiği iddia edilen savaş suçlarını Şubat 2013' te soruşturmaya başlamıştır. Bu kapsamda Abu Turab olarak da tanınan Ahmad Al Faqi Al Mahdi, Mahkemenin 26 Eylül 2016 tarihli kararında savaş suçları kapsamında korunan eserlere karşı saldırı suçundan suçlu bulunarak hapis cezasına çarptırılmıştır. Söz konusu dava, Mahkeme'nin Statü'nün 8/2 (e) (iv) madde hükmünü ilk defa uygulamış olması bakımından uluslararası ceza hukukunun uygulanma alanı bağlamında önem arz etmektedir. Bu cihetle çalışmamızda, kültürel varlıklara ilişkin uluslararası sözleşmeleri ve Al Mahdi kararıyla Mahkeme'nin uluslararası ceza hukuku pratiğine katkıları irdelenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Ceza Hukuku, Kültürel Varlıklar, Uluslararası Ceza Mahkemesi, Al Mahdi

Uluslararası İnsancıl Hukukta İşgal Kavramının Tanımı, İşgalin Başlangıcı ve Bitişinin Tespiti

Arş.Gör. Ömer Ünlü

Öz

Uluslararası bir silahlı çatışma sırasında ya da sonunda kısmen veyahut tümüyle düşman ülkesi tarafından ele geçirilen kara ülkesinde sivil hayatın devam etmesi, kamu düzeninin sağlanması ve sürdürülmesinde yetki ve sorumluluğun kimde olduğu bakımından yabancı ülke varlığının hangi koşullarda işgal olarak değerlendirileceği önem arz etmektedir. İşgal olarak kabul edilen pek çok durumda işgalci konumundaki devletlerin başka ülke toprağındaki varlıklarını işgal olarak değerlendirmekten imtina ettikleri görülmekte; bunun yalnızca uluslararası insancıl hukukun işgalciye yüklediği sorumluluklardan kaçınabilmek olmadığı, "işgal" kavramının pejoratif çağrışımları dolayısıyla işgalci devletin itibarını korumak maksadının da önemli bir faktör olduğu düşünülmektedir. Halbuki, uluslararası insancıl hukuk, "işgal" kavramına olumlu/olumsuz bir değer yüklemeksizin, ilgili savaşın haklılığı/haksızlığı hususundan mücerret olarak öncelikle işgal altındaki sivil hayatın olağan akışında sürdürülebilmesi ve insan haklarının asgari seviyede de olsa korunması bağlamında birtakım teminatlar içermekte ve işgalci devlete sorumluluklar yüklemektedir. Bununla birlikte uluslararası insancıl hukukta işgal kavramının net bir tanımının olmayışı, bir ülkenin başka ülke toprağındaki varlığını işgal olarak tespit etmeyi zorlaştırmakta ve işgal durumunun ne zaman başladığı ve ne zaman sona erdiği konusunda belirsizliğe neden olmaktadır. Bu çalışmada uluslararası insancıl hukukun temel kaynaklarında bulunabilecek olan "işgal"in kurucu unsurlarından hareketle objektif bir tanımın imkanları incelenecek, uluslararası yargı organlarının yaklaşımları çerçevesinde işgalin başlangıcı ve bitişinin tespitinin hangi ölçütler göz önünde bulundurularak yapılabileceği tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası İnsancıl Hukuk, İşgal, İnsan Hakları

Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ile Mücadelede Bir Medeni Hukuk Tedbiri Olarak Koruma Amacıyla Özgürlüğün Kısıtlanmasının Değerlendirilmesi

Dr. Öğretim Üyesi Selma Hülya İmamoğlu

Öz

Bu bildiride uyuşturucu madde ile mücadelede koruma amacıyla özgürlüğün kısıtlanması tedbirinin etkililiği değerlendirilmek ve özellikle zorla tedavi için hukuki bir temel oluşturup oluşturmadığı incelenmek istenmiştir. Türk Medeni Kanununun 432. maddesine göre uyuşturucu madde bağımlılığı sebebiyle toplum için tehlike oluşturan her ergin kişi, kişisel korunmasının başka şekilde sağlanamaması halinde, tedavisi, eğitimi veya ıslahı için elverişli bir kuruma yerleştirilir veya alıkonulabilir. Burada kişinin içinde bulunduğu zayıflık hali dolayısıyla ihtiyaç duyduğu korunmanın sağlanabilmesi için onun iradesine karşı veya iradesi olmaksızın bir kuruma yerleştirilmesi suretiyle özgürlüğü kısıtlanmaktadır. Uyuşturucu madde bağımlılığı sebebiyle korunmaya ihtiyacı olan kişinin, koruma amacıyla bir kuruma yerleştirilmesi ile öncelikle kişinin bedensel olarak arınması ve uyuşturucu maddeden uzak tutulması hedeflenir. Ancak bunun ötesinde uyuşturucu madde bağımlılığı sebebiyle kuruma yerleştirmenin hukuken uygun bir tedbir olarak kabul edilebilmesi için bu ilk aşamanın kişiyi sonraki uzun süreli bir tedavi için motive etmesi yönünde bir ihtimalin bulunması gerekir. Zira asıl tedavi olmaksızın kişinin kurumda uzun süre tutulması, kişisel özgürlüğe orantısız bir müdahale teşkil eder ve koruma amacıyla özgürlüğün kısıtlanması tedbirinin amacına aykırı düşer. Öte yandan madde bağımlısı kişi, çok defa bağımlılığı sebebiyle durumunu makul surette değerlendirememekte, tedavi ihtiyacını kavrayamayarak tedaviye rıza göstermemekte ve mukavemette bulunmaktadır. Böyle bir halde de kişiye zorla tedavi uygulanıp uygulanamayacağı gündeme gelmektedir. Bu noktada da TMK 432 hükmüyle öngörülen düzenlemenin, bu yönde zorla tedavi için de hukuki bir temel oluşturup oluşturmadığı sorunu ortaya çıkmaktadır. Bu açıdan TMK 432 hükmünün, doktrin ve uygulamada farklı değerlendirildiği görülmektedir. Zorla tedavi, kişinin kendi geleceğini belirleme hakkını ve vücut bütünlüğünü ihlal eder. Dolayısıyla zorla tedavinin ancak istisnai hallerde ve uygulanma şartlarının açık bir şekilde belirlendiği bir kanun hükmü temelinde gerçekleştirilmesi gerekir. Yapılan değerlendirme bağlamında TMK 432 hükmünün bağımlılıkta zorla tedavi için yasal dayanak oluşturacak açıklıkta olmadığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uyuşturucu Madde Bağımlılığı, Koruma Amacıyla Özgürlüğün Kısıtlanması, Zorla Tedavi

Vazife Maluliyetinin Maksadı ve Oluşması İçin Gereken Şartlar

Yunus Örücü

Öz

Vazife malullüğü, kamu görevlilerini kapsamına alan ve vazifenin etkisiyle meydana gelmiş olan malullük hali olup özünde bir mesleki risktir. Kamu görevlisinin görevi nedeniyle ya da görevini yaptığı sırada meydana gelen malullüktür. Vazife malullüğü adi malullüğe kıyasla daha kıymetli bir malullük türüdür. Kanun koyucu, nimet-külfet dengesini göz önünde bulundurarak kendi hatasından değil görevinden kaynaklanan nedenlerle malul olan 4/c'lilere adi malullüğe kıyasla daha fazla yardım yapılan vazife malullüğü hükümlerin uygulanmasını öngörmüştür. Vazife maluliyeti; SSGSSK hükümlerince iş kazası ve meslek hastalığı da dahil olmak üzere hiçbir kısa vadeli sigorta kolları kapsamında olmayan kamu görevlilerinin vazifelerinden kaynaklanan maluliyet risklerinin giderilmesi maksadıyla kurulmuştur. Bir tür kamu görevlilerine özgü iş kazası ve meslek hastalığı sigortası niteliğindedir ancak bazı farklı taraflara sahiptir. İdare kendisinin vermiş olduğu vazife sebebiyle malul duruma gelen kamu görevlisini özel bir maluliyet türü olan vazife maluliyeti kapsamına almış ve malul hale gelen 4/c'li sigortalıya adi malullük hükümlerine göre daha fazla imkân ve hak tanımıştır. Bu düzenlemede kanun koyucunun devlet/kamu için çalışmakta olan memuruna yaptığı hizmetlerin karşılığını daha iyi verebilmek olduğu düşünülebilir. Vazife maluliyetinin oluşabilmesi için malullüğe sebep olan olayın, SSGSSK md.47/I'de sınırlı sayıda sayılmış olan beş halden birisinde gerçekleşmiş olması zorunludur. Söz konusu 5 hal incelendiğinde, bunlar ile kamu görevlisinin yapmakta/yapmış olduğu görev arasında bir nedensellik bağı olduğu görülmektedir. Buna ilave olarak gerçekleşmemesi gereken, kanunda sınırlı sayıda sayılmış birtakım haller vardır. Maluliyet ve vazife arasındaki nedensellik bağını kopardığı düşünülen bu haller olumsuz koşul niteliğindedir. Ayrıca vazife malulü olabilmek için adi malullüğün aksine, belirli süre sigortalı olmak veya belirli miktar prim ödemesi bulunmak gerekmemektedir. Bu yönüyle iş kazası ve meslek hastalığı sigortasına benzemektedir. Böylelikle ilk iş gününde iş kazasına uğrayan 4/a veya 4/b kapsamındaki sigortalılar gibi 4/c kapsamındaki sigortalılar da mesleki koruma kapsamına alınmış olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Malullük, Vazife, Mesleki Risk, İş Kazası, Meslek Hastalığı, Nedensellik Bağı

Vekilin Özen Borcuna Genel Bir Bakış

Öğr.Gör. Gülsüm Günbala Güven - Öğr.Gör. Ayşe Dürüye Bahar

Öz

Vekâlet sözleşmesi, vekâlet veren ile vekil arasında güven temeline dayanan bir sözleşmedir. Vekâlette söz konusu olan güven unsuru, vekilin sahip olduğu özelliklere, bilgi birikimi, mesleki yeteneklerine, başarılı ve çalışkan olması gibi niteliklerine bağlıdır. Vekâlet veren de bu niteliklere sahip olduğuna inanılan vekilden faaliyetlerinde özenli ve dikkatli davranmasını beklemektedir. Özellikle uzmanlık gerektiren mesleklerde bu durum daha net görülmektedir. Kanun koyucu vekâlet ilişkisinde büyük bir öneme sahip olan özen borcunu, vekilin sözleşme ile yüklendiği iş ve hizmetleri, vekâlet verenin haklı menfaatlerini gözeterek, sadakat ve özenle yürütmek zorunda olduğu, özen borcuna aykırılık halinde ise vekilin sorumluluğunun benzer alanda iş ve hizmet üstlenen basiretli bir vekilin davranışına göre belirleyeceği şeklinde bir düzenleme getirmiştir. Çalışmada, vekâlet sözleşmesi çerçevesinde vekilin özen borcu ve hukuki niteliği ile bu borç kapsamındaki sorumluluğa yer verilmiştir. Devamında ise vekilin vekâlet ilişkisi içerisinde özen borcuna aykırı davranması halinde ortaya çıkacak sonuçlar ve vekâlet verenin sahip olduğu haklar incelenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Vekâlet İlişkisi, Vekilin Borçları, Özen Borcu, Sadakat Yükümü

Vergi Hukukunda Ombudsmanlık

Arş.Gör. Özge Balaban - Doç.Dr. Ümit Süleyman Üstün

Öz

Devletin zaman içerisinde geçirdiği dönüşüm, beraberinde denetlenebileceği anlayışını da getirmiştir. Zamanla kamu hizmetleri çeşitlenmiş, devletin ekonomik ve sosyal hayata etkileri artmıştır. Birey devlet ilişkileri toplumsal yaşamın kaçınılmaz bir rutinine dönüşmüştür. Bu etkileşim beraberinde birey devlet çatışmasını getirmiştir. İdare eylem ve işlemleriyle bireylerin haklarını ihlal edebilir. Günümüz modern devlet yapılarında bu tür ihlallerin engellenmesi, devlet karşısında güçsüz konumda bulunan bireyin çeşitli şekillerde korunması gerekmektedir. Bu amaçla hukuk devletinin bir gereği olarak bazı denetim mekanizmaları öngörülmüştür. Bu şekilde öngörülen denetim kurumlarının uygulamaya başlanan yeni alternatiflerinden birisi de Ombudsmanlık (Kamu Denetçiliği) kurumudur. Bu çalışmanın amacı; ombudsman kurumunun, bireylerin temel haklarına en çok müdahale eden hukuk dallarından olan vergi hukuku bağlamında değerlendirilmesidir. Bu kapsamda çalışmada; ombudsmanlık kavramsal ve tarihsel olarak açıklanmış, daha sonra Türkiye'de geçirdiği gelişim aşamaları ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu kapsamında ülkemizde uygulanış biçimi incelenmiştir. Ombudsmanlık kurumunun vergi hukuku bağlamında önemli işlevlere sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ombudsmanlık, 6328 Sayılı Kanun, Vergi Hukuku

Yabancı Hakem Kararlarının Tanınması ve Tenfizi

Arş.Gör. Şule Arslan

Öz

Tahkim; taraflarca, üzerinde serbestçe tasarruf edilebilen işlerden kaynaklanan hukukî uyuşmazlıkların çözümünün, devlet mahkemeleri yerine, hakem denen özel kişilere bırakılmasıdır. Tahkim, taraf iradelerinin bir ürünü olması, hızlı bir yargılama sunması, gizlilik esasını benimsemesi, uygulanacak usulün taraflarca biliniyor olması sebebiyle özellikle uluslararası ticaret alanındaki uyuşmazlıkların çözümünde kullanılmaktadır. Tahkim faaliyeti sonucunda verilen hakem kararlarının diğer ülkelerde hüküm ve sonuç doğurabilmesi için tanınması ve tenfiz edilmesi gerekmektedir. Türk hukukunda yabancı hakem kararlarinin tanınmasi ve tenfizine ilişkin kurallar 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun (MÖHUK) düzenlenmektedir. MÖHUK'un 60. maddesinde kesinleşmiş ve icra kabiliyeti kazanmış veya taraflar için bağlayıcı olan yabancı hakem kararları tenfiz edilebilir denildikten sonra hakem kararlarının tenfizine yönelik dilekçe ve inceleme usulüne ardından ret sebeplerine yer verilmiştir. Bu bildirinin amacı, MÖHUK'ta düzenlenen yabancı hakem kararlarının tanınması ve tenfizi şartları incelemek ve değerlendirmede bulunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Hakem Kararı, Tahkim, Tanıma, Tenfiz

Yabancı İrtibat Bürolarının ve Çalışanlarının Hukuki Niteliği

Dr. Öğretim Üyesi Aslıhan Kayık Aydınalp

Öz

Ekonomik büyüme beraberinde yeni pazarlara erişme ihtiyacını doğurmuştur. Şirketler bu pazar ihtiyacını, uluslararası sermayenin hareketliliğinden faydalanarak, merkezlerinin yanı sıra diğer ülkelerde doğrudan şirket kurma, şube ya da irtibat bürosu açma yoluna başvurarak gidermektedir. Bu yatırımlar gelişmekte olan ülkelere, sermaye açığının kapatılması, döviz ihtiyacının karşılanması, istihdamın artırılması gibi konularda katkı sağlamaktadır. Bu kapsamda ülkemizde yabancı yatırımların teşvik edilmesi amacıyla Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu kabul edilmiştir. Kanun kapsamında yabancı yatırımcıların Türkiye'deki faaliyetlerine baktığımızda doğrudan şirket kurmanın yanı sıra, vergisel avantajlar ve yönetim giderleri açısından avantajları dikkate alındığında, sıklıkla irtibat bürosu açma yoluna gittikleri görülmektedir. İrtibat büroları ticari faaliyette bulunmamak şartıyla, temsil, ağırlama, yatırımın gerçekleştirileceği ülkede pazar araştırması yapma, ürünlerinin ülke içinde satışını gerçekleştiren distribütörlere teknik, idari destek sağlamak gibi sosyal, kültürel ve iktisadi amaçlarla yurtdışındaki yerleşik kişi ve kuruluşlar tarafından açılmaktadır. İrtibat büroları, iş hukukunu, büronun ve çalışanların hukuki durumu, hak ve borçları noktasında meşgul etmektedir. Çalışanların hukuki durumu ise özellikle iş güvencesi hükümlerinin uygulanabilmesi noktasında önem taşımaktadır. Çalışmamızda ilk olarak irtibat bürolarının genel kuruluş ilkeleri ve faaliyet alanları incelenecek, akabinde yabancı yatırımcı, irtibat bürosu ve çalışanlar, İş Kanunu'nun temel kavramları açısından incelemeye konu olacaktır. İnceleme sonucunda irtibat bürolarında çalışanların, işletme ve işyeri organizasyon şeması içindeki konumları değerlendirilerek iş güvencesi hükümleri başta olmak üzere, İş Kanunu hükümlerinden faydalanıp faydalanmayacakları tespit edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu, İrtibat Bürosu, Yabancı Yatırımcı, Genel Müdür, İşçi, İşveren, İşveren Vekili, İş Güvencesi

Yabancı Yatırım Uyuşmazlıkları ve Icsıd Tahkimi

Dr. Öğretim Üyesi Işıl Egemen Demir

Öz

Yabancı yatırımcıların bir ülkede yatırım yapmayı tercih etmelerinde, sadece o ülkedeki elverişli yatırım alanları rol oynamaz. Ülkenin yabancı yatırıma ilişkin hukuki düzenlemeleri ve çıkabilecek uyuşmalıkların çözümündeki uygulamalar da, yabancı yatırımcıların bir ülkede yatırım yapma konusunda göz önünde bulundurması gereken hususlardır. Ev sahibi devletteki doğal kaynakların zenginliği, iş gücünün ucuz olması, yüksek kâr potansiyeli, hükümetin ve halkın yabancı yatırıma sıcak bakması, yatırımcının sermayesini, yabancı bir ülkeye uzun süreli bağlaması için yeterli değildir. Yatırımcının sermayesini, yabancı bir ülkede uzun süre bağlaması için, güven veren bir ortamın da yaratılması gerekir. Yabancı yatırımlar uzun sürelidir, ev sahibi ülkede tesisler kurmayı, ev sahibi devletle uzun süreli bir anlaşmayı ve ev sahibi ülke vatandaşlarının istihdamını gerektirir. Ev sahibi devlet ile yatırımcı arasında, yatırımdan doğan bir uyuşmazlığın çıkması her zaman ihtimal dahilindedir. Bu durumda ev sahibi devletin tutumunun ne olduğunun öngörülebilir olması gerekir. Ev sahibi devletin iç hukuk düzenlemeleri, yabancı yatırımcının uluslararası tahkim mekanizmalarına başvurmasına cevaz vermekte midir? Yoksa yabancı yatırımcıyı, yerel mahkemelere başvurmaya mı zorlamaktadır? Ev sahibi devlet ile yatırımcının kaynak devleti arasındaki İkili Yatırım Andlaşmasında, uyuşmazlıkların çözümlenmesi konusunda hangi tahkim mekanizması öngörülmektedir? Ev sahibi devlet ile yatırımcı arasındaki uyuşmazlıkların çözümünde, en etkin çözüm mekanizmalarından biri hiç şüphesiz Yatırım Uyuşmazlıklarının Halline Dair Uluslararası Merkez; ya da en çok kullanılan adıyla Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıklarının Halli Merkezi (International Center for Settlement of Investment Disputes, kısaca ICSID)'dir. Ev sahibi devletin, ICSID Konvansiyonuna taraf olması ve devletlerarası ikili veya çok taraflı andlaşmalarda, yabancı yatırımcılara ICSID'e başvuru yolunu açması, yabancı yatırımcıların ICSID'e başvurmaları konusunda yeterli midir? Ev sahibi devletin, ICSID tahkimine rıza göstermiş olması, bir ön şart olmakla beraber, yabancı yatırımcıların ICSID tahkimine başvurması ve ICSID hakem heyetlerinin, uyuşmazlığın esasına girebilmeleri için yeterli değildir; ICSID Konvansiyonunda ikinci bölümde yer alan, Merkezin yetkisi başlıklı m. 25'te yer alan yetki şartlarının da gerçekleşmiş olması gerekir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Tahkimi

Yağmaya Dönüşen Hırsızlık Suçu (Dolaylı Yağma Suçu)

Arş.Gör.Dr. Reşit Karaaslan

Öz

Yağmaya dönüşen hırsızlık suçu 5237 sayılı TCK'da düzenlenmemiştir. TCK'nın yağmayı düzenleyen 148. maddesin gerekçesine göre, mal üzerinde zilyedin tasarruf olanağı ortadan kalkıncaya kadar yapılan cebir veya tehdit hırsızlığı yağmaya dönüştürecek, buna karşın hırsızlık suçu tamamlandıktan sonra başvurulan cebir veya tehdit ayrı suçların oluşmasına yol açacaktır. Ancak ifade edilmelidir ki, hırsızlık suçunun tamamlanmasından önce başvurulan cebir veya tehdit, gerekçenin aksine, hırsızlığı yağmaya dönüştürmemektedir; zira bu halde yağma suçunun tipikliği zaten mevcuttur. Gerçek anlamda yağmaya dönüşen hırsızlık suçunda ise, fail cebir veya tehdide, hırsızlık suçunun tamamlanmasından sonra ve fakat bitmesinden önce başvurmaktadır. Dolaylı yağmada failin fiilinin haksızlık içeriğinin yağma suçuyla örtüştüğü düşünüldüğünde, failin fiilinin yağmaya eşit bir eylem olarak nitelendirilmesi ve cezalandırılması gerektiği ortadır. Bu çalışmanın amacı 5237 sayılı TCK'da yapılması gereken değişiklikleri, dolaylı yağma suçunu özel olarak düzenleyen 765 sayılı mülga TCK m. 495/2 ve mehaz Alman Ceza Kanunu'nun 252. paragrafı ışığında ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Hırsızlık, Yağma, Yağmaya Dönüşen Hırsızlık, Suçun Tamamlanması, Suçun Bitmesi

Yapısal Anlamda Türkiye Kişisel Verileri Koruma Kurumu'na İlişkin Bir Değerlendirme

Arş.Gör. Esin Gürsel - Arş.Gör. Fatih Düğmeci

Öz

7 Nisan 2016 tarihinde resmi gazetede yayınlanan 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile "Kişisel Verileri Koruma Kurumu" Türkiye'nin idari devlet teşkilatına katılmıştır. Türkiye'nin kişisel verilerin korunmasını konu alan uluslararası antlaşmalara taraf olması, ulusal düzenlemelerinde kişisel verilerin korunmasına ilişkin hükümlere yer vermesi, AB'ye üye olma sürecinde AB ile yasal uyum sağlamak istemesi bu kurumun ortaya çıkma sebepleri arasındadır. Bununla birlikte teknolojik gelişmelerin hız kazanması ile kişisel verilerin kontrolsüz yayılımı ve idarenin kişisel verilerin korunmasına yönelik negatif uygulamaları kurumun ortaya çıkmasının diğer sebepleri arasında yer almaktadır. Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun sahip olması gereken nitelikleri belirleyen uluslararası belge ``Paris Prensipleri`` olarak bilinen ilkelerin yer aldığı BM Genel Kurulu kararıdır. 2001 yılında yapılan Uluslararası Veri Koruma ve Mahremiyet Komiserleri Konferansı'nda alınan "Veri Koruma Otoritelerinin Akreditasyon İlkelerine İlişkin Karar" ise kişisel verilerin korunmasına ilişkin denetim kurumu öngören diğer bir uluslararası metindir. Karara göre denetim kurumlarının özerk ve bağımsız, kanun çerçevesinde kurulmuş, yürütme organına doğrudan rapor sunabilen kurumlar olması gerekmektedir. Ayrıca karar, bu kurumların kişisel verilerin korunmasına yönelik yapısal yeterliliğe sahip ve uluslararası düzenlemelere uygun kurumlar olması gerektiğini vurgulamaktadır. Türkiye'nin taraf olduğu Kişisel Verileri Koruma Kurumu'na dayanak teşkil eden "181 Sayılı Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesine Ek Denetleyici Makamlar ve Sınırı Aşan Veri Akışına İlişkin Protokol" e göre ise protokolde yer alan kuralların taraf ülkelerin iç hukuklarında yer alıp almadığını denetlemekle görevli, tam bağımsız denetleyici kurumlara ihtiyaç bulunmaktadır. 181 Sayılı Protokol'ün getirdiği kurallara benzer kurallar AB'nin 95/45/EC Sayılı Yönergesi' nde de yer almaktadır. Bu yönerge yerini 25.05.2018 tarihinde AB'nin "Genel Veri Koruması Tüzüğü" ne bırakacaktır. Bu çalışmada Türkiye Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun Türkiye'nin idari devlet teşkilatı içerisindeki yeri saptanmaya çalışılmıştır. Kurum yapısal anlamda incelenmiştir ve Kişisel verilerin korunmasına ilişkin uluslararası düzenlemeler ile kurumun yapısal uyumu değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kişisel Veri, Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Yapısal Özellikler

Yeni Teknolojik, Sosyal Gelişmeler ve Taşınır Mülkiyetinin Aslen Kazanılmasına İlişkin Hükümler

Dr. Öğretim Üyesi Emre Cumalıoğlu

Öz

Türk Medeni Hukuku'nun; zilyetlik, mülkiyet ve iyiniyet gibi üç temel kavramıyla ilgili olan taşınır mülkiyetinin aslen kazanılmasına ilişkin hükümler; sahiplenme, buluntu, define, işleme, karışma-birleşme, kazandırıcı zamanaşımı başlıkları altında düzenlenir. Cebri icra gibi bazı konular tartışmalıdır. Söz konusu düzenlemeler; sosyal, ekonomik ve teknolojik gelişmeler karşısında yetersiz kalabilmekte, bilinçsiz boşluk halleri ortaya çıkabilmektedir. Örneğin, internetten, mobil uygulamalardan satın alınan malın, pazar ve benzeri yer sayılıp sayılmaması, somut olaya göre iade yükümlülüğünün koşulları bakımından önem arz edecektir. Sicile kaydedilen araçlar, mal mı yoksa para mı olduğu tartışılan Bitcoin gibi kripto paralar ve fikri mülkiyet hakları üzerinde aslen hak kazanılması, yapay zeka teknolojisinin bu alana etkisi tartışmaya değer bazı konulardır. Mevcut kuralların hayvanlar gibi önceden bilinen konularda yetersiz kaldığı da görülmektedir. İsviçre'de 2003 yılında ev hayvanlarına özel, incelenmesi gereken değişiklikler yapılmıştır. Çalışmamızda bunlar gibi tartışmalı konularda Türk ve yabancı kaynaklardan yararlanılarak değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aslen Kazanım, Mülkiyet Hakkı, İnternet, Bitcoin, Hayvan

Yoksulluk Nafakasının Sona Ermesi

Arş.Gör. Oğuz Ersöz

Öz

TMK m.175 uyarınca; boşanma sebebiyle yoksulluğa düşecek olan taraf, kusuru daha ağır olmamak koşuluyla geçimine ilişkin diğer taraftan mali gücü nispetinde süresiz olarak nafaka talebinde bulunabilir. Öğreti ve yargı kararlarında bu nafaka yoksulluk nafakası olarak isimlendirilmektedir. Yoksulluk nafakası, eşler arasında evlilik birliği devam ettikçe mevcut olan yardımlaşma ve bakım yükümlülüklerin sosyal ve insani düşüncelerle boşanmadan sonraki görünümünü oluşturan ve boşanma sebebiyle yoksulluğa düşecek olan diğer eşe nazaran daha fazla kusuru bulunmayan olan eşin talep ettiği bakım nafakası biçimidir. Yoksulluk nafakasına hükmedebilmek için; evlilik boşanma ile sona ermiş olmalı, nafaka talep eden eşin kusuru daha ağır olmamalı, boşanma yüzünden yoksulluğa düşme tehlikesi söz konusu olmalı ve yoksulluğa düşme tehlikesi ile boşanma arasında uygun illiyet bağı bulunmalıdır. Nafaka talep edilen eşin kusuru aranmasa da belirlenecek nafaka miktarının mali gücü ile orantılı olması gerekir. Bu şartlar ışığında yoksulluk nafakasının süresiz olarak istenebilmesi ve hâkim tarafından süresiz olarak kararlaştırılabilmesi mümkündür. Yoksulluk nafakasına süresiz olarak hükmedilebilmesi bu nafakanın sona erme hallerini önemli hale getirmektedir. Yoksulluk nafakası belirli durumlarda kendiliğinden ya da mahkeme kararı ile sona erebilmektedir. Bu anlamda yoksulluk nafakasının toptan ödenmesine karar verilen hallerde bu nafakanın sona ermesi mümkün olmayacaktır. Diğer deyişle yoksulluk nafakasının ortadan kalkmasına ilişkin sebepler ancak irat şeklinde ödenmesine karar verildiği hallerde karşımızda çıkmaktadır. Çalışmamızda yoksulluk nafakasının tanımı, özellikleri ve koşullarına yönelik genel bir bilgi verildikten sonra yoksulluk nafakasının sona erme hallerinin uygulama alanı ile sona erme sebepleri kendiliğinden sona erme ve mahkeme kararı ile sona erme biçimde olmak üzere iki başlık altında inceleme konusu yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yoksulluk Nafakası, Mahkeme Kararı, Talep, Yoksulluk, Ölüm, Boşanma, İrat

Zeytindalı Harekatında Zarar Görenler ve Şehit Yakınları Teröre Destek Veren Devletlere Karşı Dava Açabilir Mi"

Dr. Öğretim Üyesi Süleyman Dost

Öz

Kamu Denetçiliği Kurumu Başdenetçisi, Zeytin Dalı Operasyonu'nda ABD ve diğer ülkelerin terör örgütlerine verdiği silahlarla şehit düşen asker ve polis yakınları ile gazilerin ilgili ülkelere karşı Türk mahkemelerinde ve uluslararası alanda dava açabileceğini söyledi. Başdenetçi, teröristlere silah vermenin, yardım ve yataklık yapmanın uluslararası anlaşmalara ve BM kararlarına göre suç olduğunu belirtti. Bu açıklamanın ardından hangi davaların, nerede, hangi mahkemede ve hangi hukuki dayanağa göre açılabileceği, kararın nasıl icra edilebileceği gibi sorular gündeme gelmiştir. Söz konusu operasyonda zarar görenlerin yakınlarının veya gazilerin sorumlu devletlere ve kişilere karşı iki tür dava açması ihtimali vardır: İlki verilen zararın karşılanmasına yönelik sorumluluk (tazminat) davası, diğeri de sorumlu kişilere karşı açılabilecek olan ceza davası. Uluslararası hukuka göre bir devlet başka bir devlet veya kişiye uluslararası hukuka aykırı fiilleri ile zarar vermesi halinde bu zararı karşılamak zorundadır. Uluslararası hukukta, uluslararası yükümlülüklerin ihlali ve uluslararası hukuka aykırı fiil ile karşı tarafa zarar verilmesi halinde bu zararın tazmin edilmesi uluslararası sorumluluk davasının konusunu oluşturmaktadır. Bu açıdan terör örgütlerine silah vermek, yardım ve yataklık yapmak fiilleri uluslararası andlaşmalara ve BM kararlarına aykırılık teşkil edeceğinden dolayı, operasyonda zarara gören ve yakınlarının ilgili devletlere karşı sorumluluk davası açması söz konusu olabilecektir. Ancak bu konuda 2001 tarihli Devletlerin Haksız Fiilleri Nedeniyle Uluslararası Sorumlulukları Hakkında Taslak Maddeler dışında uluslararası bir düzenleme mevcut değildir. Bu nedenle, işbu sorumluluk iddiası uluslararası bir teamül kuralı olarak ileri sürülebilecektir. Diğer yandan Uluslararası Ceza Mahkemesi'ni kuran 1998 tarihli Roma Statüsü, dört çeşit fiili uluslararası suç olarak kabul etmiştir. Bunlar, savaş suçu, soykırım, insanlığa karşı suç ve barışa karşı saldırı suçudur. Bu suçları işlediği iddia edilen kişilere karşı dava açmanın bazı şartları bulunmaktadır. İşbu tebliğde Zeytin Dalı Operasyonunda şehit düşen güvenlik güçlerimizin yakınları veya gazilerin ABD ve diğer devletlere ve kişilere karşı tazminat ve ceza davası açabilme durumları ve bu konu ile bağlantılı diğer konular (hangi dava, nerede ve hangi yargı merciinde, hangi hukuki dayanağa göre açılabileceği, karar verilirse kararın nerede ve nasıl icra edileceği gibi) ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Zeytindalı, Operasyon, Şehit Yakını, Gazi, Dava

Limited Ortaklıktan Çıkan Ya da Çıkarılan Ortağa Ayrılma Akçesinin Ödenme Koşulları (Ttk M. 642)

Dr. Öğretim Üyesi Esra Cenkci

Öz

Limited ortaklıklarda ortakların belli koşulların gerçekleşmesiyle ortaklıktan çıkması ya da çıkarılması mümkündür (TTK m. 638-640). Çıkan ya da çıkarılan ortağın, esas sermaye payının gerçek değerine uyan ayrılma akçesi isteme hakkı bulunmaktadır (TTK m. 641). Ayrılma akçesinin ödenmesi ise, ortaklığın ve alacaklıların menfaatleri gözetilerek birbirinin alternatifi olan bazı koşullara bağlanmıştır (TTK m. 642). Bu koşullar aynı zamanda ayrılma akçesinin ödeneceği kaynağı göstermektedir. Bu çalışmada ayrılma akçesinin ödenme koşullarının hangi hallerde gerçekleşeceği ile bunun nasıl tespit edileceği ve bu süreçte alacaklının hakları üzerinde durulmaktadır. Bu yapılırken, olası sorunlara konuyla ilgili uygulama örnekleri de dikkate alınarak çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Limited Ortaklık, Çıkma, Çıkarma, Ayrılma Akçesi, Muaccel

İş Muhakeme Usulünde Dava Şartı Niteliği ve Arabuluculuk Kurumu

Dr. Öğretim Üyesi Hakan Cindemir

Öz

Kendine özgü yapısıyla özel hukuk ve kamu hukuku sistemleri arasında farklı bir yere sahip olan İş Hukukunun uyuşmazlıkların çözümü anlamında da spesifik kurallara tabi olması gerekmektedir. Buna uygun olarak yargı nezdinde ayrı bir görev şemasına tabi olan iş uyuşmazlıklarının çözümünün, işçi ve işveren tarafları açısından hız, adalet ve etkinlik anlamındaki başarısı büyük önem taşımaktadır. Ancak, İş Hukukunun bireysel ve toplu iş hukuku sistemlerini bünyesinde barındırması ve özellikle sosyal tarafların toplum nezrindeki genişliği dikkate alındığında usul ekonomisinin sağlanması da başkaca bir gereklilik haline gelmiştir. Buna uygun olarak yürürlüğe giren arabuluculuk kurumu ve iş yargısına yönelik etkilerinin dikkatle irdelenmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Gelişen sosyal ihtiyaçlar, küresel ekonomik gereklilikler, iş uyuşmazlıklarının ekonomik boyutu dikkate alındığında arabuluculuk kurumunun iş mahkemeleri ve iş davalarına yönelik bir takım olumlu katkılar sağlayacağı tartışma götürmemektedir. Bununla birlikte özellikle irdelenmesi gereken noktaların başında ise yürürlüğe giren iş yargısında arabuluculuk kurumunun zorunlu nitelik ihtiva etmesi ve buna uygun olarak dava şartı olma yönlü niteliği gelmektedir. İş Mahkemelerinin artan iş yükünün azaltılması gerekliliği bir yana bırakılırsa, dava şartı özelliği karşısında yargı mensuplarının süreci titizlikle değerlendirmesi gerekeceğine kuşku yoktur. Ancak gerek yargı süreci öncesinde ve gerek yargı aşamasında arabuluculuk sürecinin olumlu sonuçlanmasının dava şartı anlamını taşımasının usul ekonomisine de etkileri olacaktır. Aynı zamanda arabulucuların vasıfları ve sürece yönelik uzlaştırıcı müdahalelerinin, hak kayıplarına neden olmama ve sürecin bitimi sonrasında arabulucu tutanağının iptali yönlü başvuruların olası hale gelmesi karşısında ne denli önemli olduğu da gözen uzak tutulamaz. Tüm bu açıklamalarımız kapsamında arabuluculuk kurumunun yapısı ve özellikleri ile iş muhakemesinin kendine özgü niteliği ve aynı doğrultuda usul hukuku kuralları çerçevesinde dava şartı kavramı çalışmamızda hukuki anlamlarıyla incelenecektir. Böylelikle iş uyuşmazlıklarının taraflarının yanı sıra yargı ve arabuluculuk süreçlerinin olumlu ve olumsuz sonuçlanma ihtimalleri karşısında dava şartı yapısının sistematik etkisi de doktriner ve içtihadi düzeyleriyle yansıtılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dava Şartı, İş Muhakemesi, Arabuluculuk, Sosyal Taraflar, Usul ekonomisi